

Szerkesztőség:
Bathfay- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Bérmunkások levelek csak ismert keszűből fogadtatnak el.
Készítettek vissza nem küldetnek.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Dézslai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 ft. — kr.
Félévre . . . . . 2 . 50
Negyedévre . . . . . 1 . 25
Hirdetéseket jutányosan számítatnak.
Arverősi s egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. bányadíjon felül 100 szög 1 ft. azontal minden szögért egy fél kr.
Nyilttár pettisora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Az állandó thema.

A mi városunkban ez idő szerint a színészet ügye állandó thema.

Foglalkozik vele a sajtó, foglalkozik vele a társadalom. Minduntalan felszínre vetődik egy-egy olyan mozgalom, mely ébren tartja, felpozícióba hozza a sajtót, mint a társadalomnak a nemzeti tendenciák iránt sohasem érzéketlen, mindig finom érző idegeit.

Nem csoda. Városunkban német színtársulat működik. És pedig oly pártolás mellett, mely aggodásba ejtette bennünket, felhívta a város nemzetiség irányú haladása, emelkedése érdekében izzó, verejtékező hazafiak mind-egyikének homlokára, ha e pártolás egész súlyával a nemzeti törekvésekre, a hazafias érzés, gondolkodás és cselekvés mérlegébe esnek.

A május hó 26-án tartott német színi előadás alkalmával a színterem zsúfolásig megtelt. Ember, ember hátán hallgatta az előadást, kísérve azt a pártatlan lelkesedésnek nálunk szintén szokatlan enthusiasmusával.

Rövid suttana bennünket a tapasztalat; föllázítaná hazaszeretettől, nemzeti aspirációkért buzgó lángoló vértünk minden cseppjét a legkeserűbb, de jogos kifakadás ostromzó szavaival bélyegeznők meg ez el nem tagadható tény, ha eme még legmagyarabb és legnépszerűbb nagy művésznők: Blaha Lujzával sem tanúsított pártolással rugóját a német muzsa dédelgetésében találók.

Nem! Ennek a dolognak nyitja, rugója másban van. Ennek a nagy pártolásnak, mely itt a német színészetnek zsúfolásig házakat teremt, a közönségnek a művészet által nyújtott esztetikai szép iránti érdeklődésében, vonzódásában, lelkesedésében rejlik.

A kik az itt lefolyt német előadásokat végig nézték és hallgatták, a legnagyobb chauvinizmus mellett is

kénytelenek bevallani, elismerni, hogy az itt működő színtársulat jól játszik, határozottan élvezhető előadásokat tart. Azért siet hallgatni, látni a közönség, mert valóban élvezhet.

És itt van a kulcsa annak is, hogy mért nem megy előadásokra ily tömegesen a közönség, mikor egy-egy magyar színtársulat vetődik városunkba. Mert nem élvezhet, mert azok a szó szoros értelmében ide „vetődött” színtársulatok nem képesek a publikum esztetikai érzékének művészi szépet bemutatni, nyújtani. Így azután akárhányszor megtörténik, hogy a remélt lelkesedés helyett azzal a leverő tudattal kell elhagynia a színházat, hogy a nemzeti színészet nagyfontosságú ügye a hivatlan apostolok kezében teljesen elkallódik s a hivatlanok erőteljes karjaiból nem az idealizmus felé jut, hanem hova tovább sárba hull.

Ezen kell segíteni, ha azt akarjuk, hogy a nemzeti szellem rovására működő színtársulatok teret ne nyerjenek nemzetiségi szempontból oly kritikus posztíókön, mint a mi városunk is.

A mi magyarságunk nemzeti szellemünk hatalmas tényezőjének, a nemzeti színészetnek ügye nagyon sokat veszített azzal, hogy nyikár főre keletkeztek a vidéki színtársulatok. Tág teret nyitott ez a splendianizmusnak, mely azután most a valódi művészet, a valódi hivatottság rovására esik.

Színészi szakköröktől is lehetett hallani nem egy alkalommal oly értelmű vélemény, hogy az a tömörkedő vidéki színtársulat határozottan kárára van a színügynek, mert alig van egy két olyan vidéki társulat, mely egészében kifogástalan volna s megfelelő lenne ama magasabb igényeknek, miknek kielégítésétől a magyar színészet apostolkodásának hatása, eredménye feltételezve van.

Mi is azt állítjuk (és pedig szintén tapasztalatok alapján) hogy a magyar színészet ügye általánosságban sem maradhat így; azt hangoztatjuk és sürgetjük, hogy a színészet ügyét országosan kell szervezni és pedig haladéktalanul. Gátot kell vetnünk a splendianizmusnak; jobban meg kell szorítani a színész-kezelésbe való fölvetelt; gátot kell vetni (és pedig jó erőset) a színtársulatok elszaporodásának. Inkább a fővárosi színházaknál kell az erőket aként szervezni, tömegesíteni, hogy bizonyos időszakban egyes vidéki városokba egy-egy részök egy vagy két havi időtartamra kijöhessen.

Ez volna a teendő általánosságban.

De e mellett a mi helyi viszonyaink (a német színtársulattal szemben szerzett tapasztalat alapján) most már szintén haladéktalanul teszik a színügyi bizottság megalakítását. A német színészettel szemben tapasztalt pártolás hatalmas intőujj arra nézve, hogy képviselőtestületünknek sürgősen meg kell alakítani sajtó kezeléssel azt a bizottságot, melynek kezében nyugton várhassa és remélhesse e város minden hazafiasan érző és gondolkodó polgára a színügyi nemzetiség irányban való fejlődését, emelkedését.

Ha pedig e tekintetben a képviselőtestület nem intézkedik; ha talán (amit nem akarunk hinni) nem látja be édes hazánk érdekének és nemzetiségünknek e kérdéssel való szoros összefüggését; ha összetett kézzel néznie tovább is; akkor álljanak elő a társadalom tősgyökeres és lelkes magyar tagjai s alakítsanak színpártoló egyesületet; nyissanak kaput, teret a nemzeti színművészet valóban hivatott, valóban felkent apostolainak, kiknek hivatásától várjuk és reméljük, hogy e város kapui egyszer már az idegen

szellem és nyelv kirdetői előtt végleg be fognak zárulni.

Mig ezt el nem érjük, a színészet ügye állandó themája marad a helyi sajtónak és társadalomnak;

De maradjon is!

Május 30-án.

A képviselőház május 29-iki ülésének, melyen az igazságügyi költségvetés tárgyalatott, Szilágyi Dezső igazságügyminiszternek nagy érdeklődéssel várt programbeszédét képezte kiváló eseményt. Két órán át feszült figyelemmel hallgatta a ház az igazságügyminiszter érdekes fejtegetéseit melyekkel nagy vonásokban ismertette nemcsak azokat a reformokat, melyeket igazságszolgáltatásunk terén létesíteni akar, hanem azt az utat és egymásutánt, melyben e reformokat létesíthetőnek tartja. Az ellenzéki pártok is többször éltek tetszésnyilatkozatokkal kiérték a miniszter kijelentéseit, s nem egyszer általános zajos helyeslés kísérte a conceptiójára nézve is remek beszéd egyes helyeit. Szóles ez országban mindenütt nagy meglepéssel fogják olvasni e beszédet, de különösen bírói és jogászörök nagy meglepéssel fogadják az igazságügyminiszter biztató kijelentéseit.

A nemzeti genius.

A nemzeti genius eszméjét vetette fel Hermann Ottó a képviselőház egyik múlt heti ülésében.

Szép eszme. Megérdemli, hogy időközönként foglalkozzék vele a sajtó, a vidéki sajtó is, és követelményeire figyelmeztessen olvasóit. Hogy mi az a nemzeti genius, azt bizonyára mindenki tudja, a ki szívében a tevékeny honszeretet lángját ápolja, s nemcsak ajkán hordja azt. A nemzeti genius felismerjük mindenben, a mi a nyilvános élet, a társas összejövetel, különösen a szellemi nyilatkozások terén, az irodalom, a művészet minden ágában a magyar típus bélyegét hordja magán.

Késztelen, hogy ebben a tekintetben a haladás nálunk nem oly szembe ötlő. Ennek oka azonban nem a kormányban keresendő, hanem a társadalomban, mely az egyetlen fővárost kivéve, a vidéken éppen semmit sem tesz, hogy a nemzeti genius valamely módon fejlessze. Éppen ebben a tekintetben a vidéki városok elmaradottsága ezeláns bizonyítékai annak, hogy a társadalom rég tapasztolt ösvényeken halad, s ezeket elhagyni nincs nagy hajlandósága.

A művészetről, különösen a festészet és szobrászatról, melyekben a nemzeti genius az ő eredetiségben megnyilatkozhatik, nem is szölok. Nem tudom, hány vidéki város van, hol egy-egy nagy hazafinak szobra lolyton emlékeztetné a közönséget nemzete egy jelesére, vagy felkeltés az ifjabb generáció egy-egy kíváncsibb tagjában hogy utána kérdezősködjék: vajh ki ő és merre van hazája? Képgyűtemények a vidéken éppen a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak, hova előbb a kíváncsiság csodítotté az embereket, később talán a tudvágy is, hogy megismerkedniessenek a hazai művészet haladásáról. Ezekről nem szölok semmit.

De hogyan állunk a színészet és irodalom dolgában a vidéken, melyekben még érhetőbben nyilatkozik a nemzeti genius, érhetőbben a nagy közönségre nézve.

Eltekintve attól, hogy a vidéki színészet nem igen áll a nemzeti genius szolgálatában (mert idegen színi termékekben s különösen az operettekben, boházatokban nem igen nyilatkozik a nemzeti genius) csak kevés azon vidéki városok száma, hol egy színtársulat akár csak hosszabb ideig tartatná magát; téli időben, mikor a bálók s egyéb különféle című kisebb mulatságok járnak, a melyek nem mindig a nemzeti

Tárca.

Egy régi nép maradványai.

Minden művelt nép érdeklődik azon lefedezések iránt, melyek az ember őskorát és legrégibb történetét illetik; nem csoda tehát hogy a baszk-nép erkölcsi, szokásai, nyelve és hagyományai a kutatók figyelmét nagy mértékben magukra vonják.

A baszk népnek (az iberek maradványai) különösen nyelve az, mely őt etnológiai tekintetben a többi eurpai néptől elválasztja. Ez a nyelv egészen eltér az ázsiai nyelvektől s inkább Amerika eredeti nyelveivel hasonlít némiképpen. Az igék alakjaiban nagy hasonlóságot mutat azon vörösbőrűk nyelvvel, kiket Algonkin, Lenapes névvel jelölnek s kik a legelső eurpai gyarmatosk idejében Észak-Amerikában a mostani egyesült államok, valamint Angol-Amerikának atlanti partjai egy részét lakták és meszke az ország belsejébe nyúltak.

A spanyolországi baszkok (1850-ben még 600.000-en voltak) nyelvüket Euskának nevezik, magukat pedig Euskaldonoknak, azaz oly embereknek, kik az euskalára nyelvek beszélők. A francia baszkok, sokkal kevesebb számmal (körülbelül 150.000-en) csakoknak nevezik magukat, e szóból eusok hárta. A baszkok minden oly népet mely más nyelvet beszél, mint a baszknyelvet, erdaldonoknak hívják s szóból erdu — jott.

E szóval oly embereket jelölnek, kik jöttek, azok kik Franciaországba vagy Spanyolországba bevándoroltak, akkor, mikor az euskaldonok már települve voltak. Amanak legjobban lelei meg e szó: advenae — jövény. E szóban erdaldonok tehát az indoeurpai népeknek Európába jövényének története áll leán, oly esemény, mely oly messzire visszanyúl az idők homályába, hogy

még az emléke is kiveszett, s csak a legújabb időben vezetett nyomára az összehasonlító nyelvkuatás.

A baszkok már korán a kereszténységre tértek át, miáltal némely fontos hagyomány, némely vallásos szokás a tudományra nézve bizonyosan elveszett, mely különben talán nem egy homályos pont lett deríthetett volna világosságot. Tadják azt, hogy ők hajdanában „Jainkor”-t a magasságok Urát tisztelték. A sirt a „nagy nyugalom ágyá”-nak nevezték, a halál reájuk nézve csak álom volt, a melyből új életre ébrednek, mintán akkor a jó tettek megjutalmazandók, a gonosz tettek pedig megbüntetőendők voltak. A baszkok hagyományai egy gonosz Istenről is szólnak *Buszajan* vagy a „vad-ur” mely a nép ajkán mostanáig is él és külső alakját illetve úgy írják le mint egy orángutáng.

Ha már most ezen vallásos fogalmakat a görögök és rómaiak, a karthago, phoenikiabeliek, a germánok és azlavok hitregyeivel egybe hasonlítjuk, akkor úgy mondja Dr. Heys Harthogh, semmiféle hasonlóság nem találunk közöttük; ha azonban az összehasonlítás az amerikai vörösbőrűkével történik alig ismerhetjük félre a hasonlóságot. A baszkok halotti szokásai és szertartásai a legdurvább és legműveletlenebb népekére emlékeztetnek.

Fajuk eredetere nézve is csodálatos mondáik voltak a régi baszkoknak. Egy elenyészett világról szólnak, melyből csak néhány ember menekült; ezek között volt egy Aitor, mely a természet minden általkulásánál nevével együtt a hegység egy hegyármájába vonult vissza. Egy egész esztendőig éltek itt és lábuk alatt látták a tűz és víz küzdelmét a föld uralma fölött. Ezen látvány annyira elémítette Aitort, hogy nemcsak elődeinek hagyományait, hanem nyelvét is elfelejtette, úgy annyira, hogy mikor a

vész megszűnt, kénytelen volt egy új nyelvet az oroszkarát felidézni.

Ezen mythosban talán vonatkozást láthatunk a hatalmas Pyraeneus hegységre, mely a baszkok tartományában emelkedik. Még csodálatosabb ezen hagyomány hasonlósága egyes amerikai törzsek mondáival, melyek szerint a világ szintén egy kataklizmus által látogatottot meg, a mely az úgynevezett hét alvó kivételével minden embert megsemmisített, mely alvók hegyi barlangokba menekültek és ott egy évig aludtak. A bibliai árvízrel való hasonlóság sokkal csekélyebb különösen a mi a módot illeti miképpen menekült a mostani emberi nem törzsutája az általános enyészet elől.

Az eke, melyet a régi görögök és rómaiak már a legrégibb időkben ismertek, úgy látszik, a baszkok elődei előtt ismeretlen volt, sőt még ma is használnak Qui-pu-quában kapát, s ezenkívül sajtóságos szerzőt, melynek alakja szénavillához hasonlít. Egyébként a baszkok között a földművelés széleskörű elterjedtségnek örvend, a mi annál elismerésre méltóbb, mert a föld nemcsak igen fáradságosan munkálható meg, hanem a természetől is terméketlen, s csak mesztrágya által javítható némiképpen. Azért minden házikónál meszkályhát találunk a szükséges trágya készítésére.

Kereskedelem és ipar is virágoznak a baszkok tartományában. Baszkayaban különösen vasgyártást találunk. A vas mellett a legkiválóbb kivitelű cikkek épüleita, gyümölcs, csokoládé és bor. A nagy bayonnei füstölt sonkák is híresek. Ős idők óta a baszkok mini merész és vállalkozó tengerészek ismeretesek. Ők az első voltak, kik a bálnát egész a sark-tengerig üldözték, az elsők, kik Új-found landot lefedezték és onnan halakat hoztak.

(Vége köv.)

Államvasutak 602. sz. gyorsított és Győből
Közvetlen csatlakozásban fog állani. Éppoly a
Pestből vissza Szombathelyre közeledő 208
sz. gyorsított személyvonatnak is lesz köz-
vetlen csatlakozása a 601. sz. vonathoz
Tübbé.

A kanizsai-bárcsi vonalon a Kanizsá-
ról Barcs felé közeledő 604. sz. vonat any-
nyiban szenved változást, a mennyiben az
Kanizsáról 20 perccel korábban azaz 5
ór. 25 p.-kor reggel fog indúlni és Barcsra
7 óra 54 perccel megérkezni. Barcsról a
603. sz. vonat 8 perccel később, azaz
est 8 óra 40 perccel fog elindulni és
Lászlóvárára éjjel 11 óra 34 perccel meg-
érkezni.

A teresovác-suhópölje-slatinai vonalon
a 2111, 2113 és 2114. sz. vonatok csekély
változást szenvednek, melyek által a csat-
lakozásoknál, Teresovác-Suhópölje állomá-
sán Slatináról és Slatinára lényeges javu-
lás áll be.

Ezenkívül a Budapestről esti 10 óra-
kor elinduló 204. sz. személyvonatnál, ugy-
szintén a Budapestre reggel 6 ó. 48 perc-
kor megérkező 206. sz. személyvonatnál és
Budapest és Daruvár valamint Budapest és
Pakracz-Lipik fűrdő helyek között egy I. és
II. osztályú közvetlen személykocsi fog
közlekedni.

A személyvonatok, ugyszintén a köz-
vetlen kocsik forgalmára vonatkozó köz-
vetlen adatok a más közzétett és t. é. június
hó 1-én érvényes menetrend-talragaszból
vehetők ki.

Közgazdaság.

Fonclére, Pesti biztosító-in- tézet.

Ertesülésünk szerint ezen intézet igaz-
gatósága a legközelebi rendes közgyűlésnek
10000 db. intézeti részvénynek nyilvános
submissió útján való visszavásárlását fogja
indítványozni.

Ezen visszavásárlás megtörténte után
a társaság részvény tőkéje 20,000 db. egyen-
ként 100 forintból szűlő, teljesen befizetett rész-
vényből és így összesen két millió o. é.
forintból fog állni, míg a tartalék alapja,
melyre a részvényvisszavásárlásból kelet-
kező haszon fog fordított, tetemes összeg-
gel fog szaporodni.

A tervehelt fentjelzett művelet után
a társaság következő biztosítéki alapokkal
fog rendelkezni, u. mint.

Részvénytőke	2,000,000	frt
Díjtartalékok	3,504,375	• 33 kr
	5,504,375	• 33 kr

hozzáadva ehhez az évi
kiszámlázott bevételeit 4,600,000 • — kr

Összesen 10,104,375

frt 33 kr
Az intézet tőkéi kitűnő lekötésű teher-
mentes házakban, óvadékképes értékpapirok-
ban és előrendű takarékpénztárak és ban-
kknál lévő betétekben helyezték el.

Tekintettel arra, hogy a biztosító tár-
saságok által vállalt kötelezettségek tel-
jesítéséért első rendben a létező díjtarta-
lékok nyújtanak kellő garanciát és a Fon-
clére a részvényvisszavásárlással felmerü-
lő költségek fedezésére nélkülözhető folyó
tőkéinek csak egy részét fordítja, a mely
tőkéek tekintve az általános alacsony kan-
csallat, kellő jövedelmet nem hajtának,
a részvényvisszavásárlás eszméje maguk-
nak a részvényeseknek is előnyére szolgál
annál is inkább, mert az évi nyereség
ben ezáltal kevesebb számú részvény fog
részesülni.

A tüzbiztosítás jótéteménye.

Mader H ur a Bécs I. Kärntnerstrasse
47. sz. a. lévő fajt s borostyán árak üzlet
tulajdonosa e hó 18-áról egy nyilatkozatot
tesz közzé, mely a tüzbiztosítás jótétemé-
nyét újól fényesen igazolja. Ezen esetben
teljes káról 18000 forint tetemes összeggel
van szó. A nyilatkozat következőképen hang-
zik: „Van szerencsém t. vetőmet értesíteni,
mászirt teljes leégés következtében I. év
ápril 30. óta zárt üzletemet újól helyre
adítva s dusan felszerelve már a jövő na-
pokban megnyitandó, mely eredményt ki-
zárlólag a „a. kir. szab. Osztrák Phönix
biztosító társaság” pontos igazsá s mellényes
közvetítésének s tisztelők köszönetem.

„Osztrák Phönix biztosító tár-
saság.” Ezen intézetnek eddig a magyar
francia biztosító társaság hirdőkában volt
részvényei vétel útján, Franciaország leg-
nagyobb s legtekintélyesebb bankjai egyi-
kének a „Banque Russe et Française” tulaj-
donába mentek át. — Ezen az intézet rész-
vényeinek a „Banque Russe et Française”
hirdőkába történt átadásáról szóló jelentés-
sel kapcsolatosan a „Phönix bizt. társaság”
igazgató választmányja a következő nyilat-
kozatot teszi közzé: „Az intézetünk s a
magyar francia biztosító társaság közötti len-
nő viszonyra vonatkozó egyoldalúlag s czél-
szózatlan terjesztett híresztelésekkel szemben
először választmány határozottan kijelenti,
mászirt a „Phönix biztosító társaság” s a
magyar francia biztosító társaság közötti
viszonyok közötti egy kölcsönös „biztosító-
sági szerződés” soha sem létezik. Ezen üz-
let viszonyokról a „Phönix biztosító tár-
saság” jótára egy közvetlen áll fenn, mely-

nek összege a „Banque Russe et Française”
által a részvényekért a magyar francziának
fizetendő vételárból teljesen levonásba hoz-
atik s a „Phönix biztosító társaság” pénztá-
rába készpénzben befizetelni fog.
A cs. kir. szab. Osztr. Phönix biztosító tár-
saság igazgató választmánya.

Szerkesztői üzenet.

N. V. úrak Budapest. A B. H.-t megkaptuk
s a cserépdíjat megadtottuk. Adandó alkalommal
szivesen állunk egyben-másban szolgálatára.

Nyilvált*

Seiden-Grenadines, schwarz und farbig
(auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter
(in 18 Qual.)
Schwarze weisse und farbige Sei-
den-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 per
Met. (18 Qual.) — versendet roben- und stück-
weise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G.
Heineberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich.
Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. 302

Felelős szerkesztő:
VARGA LAJOS
HIRDETÉSEK.

Dr. Lieber tanár
Ideg-elizirje,
Felülmulhatatlan az idegbajok ellen-
mint gyengeségi állapotok, fejfájás,
szívbetegség, erőtlenség, étvágytalanság,
emésztési és más bajok ellen stb.
Bővebbet az átvéghez mellékelt utasítás mond.
Kapható üvegekben a 2 frt, 3 frt 50 kr. és 6
frt 50 kr-ért kapható a következő gyógyszer-
raktárban: Prager Béla Nagy-Kanizsán, Nipocz
István Pécsen, Kögl A., Hrácz Sándor, Salvator-
gyógyszertár Záhánban, König W. A. gyógyszer-
tár Marburgban ugyint a legtöbb gyógyszer-
tárban Osztrák-Magyarországon. 183 12-13
A „Krankentrost” című könyv ingyen és bér-
mentve megküldetik minden címre.

979/ik 888. 386,889.

Arverési hirdetmény.

A letenyei kir. járásbíróóság mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Málék János
szepetneki lakos végrehajtónak, Szalai
György molnári lakos ellen 16 frt 41 kr.
tőke, ennek 1887. évi november hó 8-tól
járó 6% kamatai 4 frt 90 kr. végrehajtás
kérelmi 7 frt 15 kr-ban ezuttali végrehajtási
ügyében a nagy-kanizsai kir. törvszék (le-
tenyei kir. járásbíróóság) területén fekvő
a molnári 132 sztkvben I. 1-4, 3, 4, 132
és 242 hrsz. ingatlanokból egy a rajta épült
házból Szalai Györgyöt illető fele részre,
462 frt 29 kr. beesárban molnári községbíró
házánál

1889 évi június hó 8-ik napján
d. e. 10 órakor

Zakál Gyula felperesi ügyvéd vagy helyet-
tese közbejöttével megtartandó nyilvános ár-
verésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitétt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár
10% -t készpénzben vagy óvadékképes pa-
pírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárat három egyen-
lő részletben, még pedig: az elsőt az árve-
rés jogerőre emelkedésétől számítandó 1
hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2
hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3
hónap alatt, — minden egyes részlet után
az árverés napjától számítandó 6% kama-
tokkal együtt az árverési feltételekben meg-
határozott helyen és módozatok szerint le-
fizetni.

Ezen hirdetés kibocsátásával egy-
idejűleg megállapított árverési feltételek a
hivatalos órák alatt a letenyei kir. járásbí-
róóság tkvi osztályánál s Molnári község
előjáróságánál megtekinthetők.

Az elrendelt árverés a fentírt telek-
jegyzőkönyvben feljegyeztetik.

Az árverési hirdetmény a telekvi ható-
ságnál kiüldetés, ugy a lentit nevezett s a
szomszédos községekben körözés és kifüg-
gesztés s egyik helybeli hirdalaphoz egyben
beiktatás által közzétételik.

Kelt Letenyén, a kir. bíróság mint
tkvi hatóságnál 1889. évi február hó 26
napján.

400 1-1 FILIPICS kir. járásbíró.

Brünni szövetek
Egy elegans
kavarn vagy nyári öltözék
szelvényekben 2.10 m. azaz minden szelvény 4
lével ról
frt 4.80 kínoságos
frt 6. — szam
frt 7.75 legfinomabb
frt 10.50 rendkívül finom
valódi gyapjuból,
szelvény szelvények, melyekkel átadott kamagara nyári
loden, illúria szövetek, mosható szövetek,
szam és legfinomabb fekete posztók, salondóanyag,
stb. szelvények utánvétel mellett a szelvény ismert
Siegel-Imhof
postai nyári rakára 822 1-15
Brünnben.
Nyilatkozat: Minden szelvény 10 cm-ét, hossza
120 cm-ét szelvény, tehát teljesen elegans egy női
öltözék.
Bármely mennyiség motor szállítatik. A választott
minta után szállítási díjat is megfizetik.
Minták ingyen és bérmentve.

„HEVIZ” gyógy-fürdő

Keszthely város és a Balaton tavától 30 percre
Gr. Festetics Tassilo ur önditőségének tu-
lajdona.

Gyógyhatásu ezen fürdő a következő bajoknál:

A csuznál, még pedig ugy a he-
veny, mint az idült izületi és izom-
csuznál, köszvény és köszvényes izad-
mányoknál, izületiek, megmerevülésnél,
circumscripták a peritonitidáknál; a
ficamodások utáni merevségnél, a csont-
törések következtében beállott össze-
huzódások, a megrovidüléseknél, bér
bajoknál, izzag (caries) és alszárfeké-
lyeknél, különféle benuásoknál hűd-
seknél, továbbá a zuzódásoknál a vég-
re a görvély és bujakornál.

Vidéke gyönyörű. Kirándulások
a Balatonon. Szigligetre, Badacsony,
Siófok, Tihany és Fűredre ahol törté-
nelmi nevezetességű romok láthatók.

A szobák ára 1 frt — 2 frt 50
kr. A közlekedés Pestről a keszthelyi
állomásra, Bécából a szentmihályira
szintugy Stájerországból. A szobát
illető megrendelések alulírotthoz ké-
retnek intézteni.

A fürdőorvos Dr. Hannay Ö. ki
együttal a gróf ur házi orvosa is. Bő-
vebb felvilágosítással s prospectussal
ingyen szolgál. 409 1-1

Govorcsin György, bérli.

Dús mellékkeresetet
legmagasabb provisió könnyen szerzethetnek
közkeletűség nélkül a legbiztonságosabb mó-
don, posta, biztosító intézet és takarékpénz-
tári hivatalnokok, jegyzők, tanítók kereske-
dők stb, kik törvényesen kiállított részlet-
ivek eladásával foglalkozni akarnak. Aján-
latok intézendők: Betéti társaság Dürnleld
festvérek bankházához Budapest fürdő-ut-
ca 4. sz. 403 1-2

Dr. VASKOVITS-féle
VIZGYÓGYINTÉZET
BUDAPESTEN,
Budán a Városmajorban és a Sebhegyen.

E régóta fennálló s országos hírnévű órszadi
vizgyógyintézet egy berendezésnél, mint szakavított
vezetőnél fogva legjajánlatosabb mindazok számára,
kik a vizgyógyintézet az orvostudomány s legtekinté-
nyesebb vizgyógyintézet, kiváltképen használni. Szükség se-
rint **gőzfürdők, lápfürdők, villamosítás s**
masszázs is alkalmaztatnak, a városmajori, mint a
svábhelyi vizgyógyintézetben egyaránt.

Ötletesség, jó ellátás, gondos kezelés
általánosan ismert előnyei az intézetnek.

A vizgyógyintézet a legkülönfélébb betegségek
ellen kiváló sikerrel használtatik. Így az **idegrend-
szer és vérkeringés, a légzési és emésztési**
szervek bajainál a legfőbb eredményt érhet-
jük el vele, amint az intézetben eddig kevert esetek
nagy száma bizonyítja.

A fürdőszobához való közelségé dacára mindket-
tök **kitűnő hegyi levegője** van, **gyönyörű,**
árnyas park közepette fekszik; **gyors és olcsó**
közlekedéssel bír ugy a városba, mint a budai
vidék szomszédos kiránduló helyeire. **Gyógyvendé-
gek** lehetnek **beutalók** (teljes ellátással) vagy
bejárók.

Intézeti igazgató és rendelő orvos Dr. FAJTH
PÉTER.
Ertesítő könyveket ingyen és bérmentve küld
378 2-2 az igazgatónak.

Édes zöld takarmányt télen
csak a Mayfarth Ph. és társa-féle
zöld takarmány-prés
(Blunt szabadalom)
használatra biztosít.
Egyedül prés folytonos és önműködő nyo-
mással, tehát
Egyedül prés, mely a sikert mindig biztosítja!
Egyedül prés, mely lehetővé teszi a boglyát úgy
négyzetlet, mint kerek alakban alkalmazni.
A kerek alak kisebbíti a külföldi letet és ez által na-
gyobbítja a kihasználást.
1 emeltyűpár 2000 mázsa zöld takarmányt ké-
pes sajtolni, de kisebb mennyiségeket is.
A legolcsóbb és legjobb szerkezetű valamennyi prés között.
Valamennyi közkeletű vas alkatesz ára 1 emeltyűpárral Bécsben 100 frt o. é.
Mayfarth Ph. és társa, Bécs II. Taborstrasse 76.
Frankfurt a M. m. és Berlin N. 405 1-10

Köflachi fehér-mész
elismert jelességű minőségben.
Szállítás pontos, vagonokban à 10.000 kilogramm
franko pályaudvar Kanizsa 96 frt. o. ért.
Megrendelések egyenesen intézteni kéretnek
Kalkwerke in Köflach (Steirmark.)
375 4-10

Gyors és biztos segítség nyomorbaok s azok következményei ellen
Az egészszeg feztartására, az életvesztés s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban
való feztartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s legbiztonságosabb szer a már is mindenhol isme-
retes és közzétett
életbalsam Dr. ROSA-tól.
Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatású gyógyszerekből a leggyöndesebbben van készültve s
különböztet minden emésztési bajok, gyomorgérs, étvágyhiány, savanyú felbőgés, vérszegénység, arany-
bajok stb. stb. ellen teljesen hatékonyan használható. Ny. kitűnő hatást következt: ha ezen életbalsam egy
belsőnyit, megkötött hátsószárral lett a széklet **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel**
50 kr. Elismert iratok ezrel bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.
Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül
ismert **életbalsam** általán az eredeti utasítás szerint készített **„Dr. ROSA-féle életbal-
zsam”** minden gyógyszertárban kapható. Ha a széklet tisztítására, melynek használatánál
„Dr. ROSA életbalsama a „fekete széklet” címzett gyógyszer-
tárban, **FRAGNER B. Prága 205-III** német, cseh, magyar és orosz
nyelven olvasható, azaz letet pedig az ide nyomott védjegy látható.
Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a kézzel
FRAGNER B.
Védjegy. foraktárban, gyógyszeráriar a „fekete széklet” Prágában 205-III
és **BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budán Emil ur váro-
si gyógyszeráriarban a Városház-téren.**
Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszeráriarban van rakítar
ezen életbalsamból. 375 1-10
Ugyazott kapható:
„prágai általános házi-kenőcs”
150b ezer háziállatoknál elismert biztos gyógyszer mindenféle gyuladók, sebek és gyógyítás
ellen. Ezen kendőcs biztos eredményt használható a női szülési gyuladók, s a tej melléki és az emlő
meggyógyítására, széklet, kelérvény, vérdaganatoknál, gyomor fekélyeknél, pokkiváratnál, keringéskor-
nál, az úgynevezett kórmentésnél, életvesztésekkel, felbőgésűkkel, meggyógyításuknál, székletmentés-
nél, székletlen tagoknál stb. Minden gyuladók, daganatok, életvesztések, felbőgésűk, s leggyöndesebb
szelvények, s ahol már gyógyítás mutatkozott, ott a daganatok leggyöndesebb szelvényeknél szelvény
szelvény, kézzel is gyógyítja.
Óvás! Minden a prágai általános házi-kenőcsét széklet tisztítására, minden-
két figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak szelvény
készítve, s csak akkor valódi, ha a széklet tisztítására, melynek használatánál
használtat utasításoknál (melyek 5 nyelven nyomtatott) és kik kártaiba, melyek
az ide nyomott védjegy látható — kerülve van.
HALLÁSI BALZSAM a legtekintélyesebb, szelvényen próbált ál-
talán legtekintélyesebb elismert szer a szelvényes vizgyógyintézet s az egész
szelvényes hallás teltség vizgyógyintézet. Egy üveg ára 1 frt.

Arverési hirdetés.

A n. kanizsai kir. törvényszék közhírré tette, hogy Miczki Miksa n. kanizsai lakos végrehajtható özvegy Palkó Jánosné szül. Domán (Szabó) Anna múlt kkoru gyermekei t. és t. gyámja végrehajtást szenvedett orosztónyi lakos elleni 128 frt tőke 1884. évi aug. hó. 6-tól járó 6% kamatai 17 frt 40 kr. per. 6 frt 75 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a lent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó az orosztónyi 81. sz. tjkben A + 88 hrsz. a. Palkó János tulajdonán felvett 191 frtra becsült az orosztónyi 81. sz. tjkben A + 677/21 hrsz. a. ugyanannak tulajdonán felvett vállalkozóteles 230 frtra becsült ingatlanok 1889. évi augusztus hó 13. napján délelőtt 10 órakor Orosztóny község házában Remele Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitélt becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kikiáltott kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módok szerinti fizetési.

Kelt N. Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1889. évi ápril hó 6-ik napján.

Gr. HUGONNAY

kjrendelt kir. tvszéki bíró.

404 1-1

Konkolyozó (Trieur)

Csőves tengeri daráló.

Kétvasú eke.

Körfűrész.

Szecskavágo.

GRAEPEL HUGÓ

GÉPGYÁROS
MARSHALL SONS & CO^{LD} LTD
VEZÉRÜGYNÖKE

V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46.
(EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).

Ajánl legkötöny szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostákat, ugyancsak legújabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű fajú kétvasú ehék, csöves tengeri darálókat, kukorica morzsolókat, szecskavágókat, répavágókat, továbbá löhere-toklászoló készüléket, bármily gyártmányú cséplőgéphez, valamint őrlőmalmok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítókat (Eureka), tarárok, malom trieurok, hengerszékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, daru tisztító gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb áron és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Szecskavágo.

Cséplőgép.

Gőzmozgony.

Tisztító rosta.

Löhére toklászoló.

Malomkő.

Lisztosztályozó henger.

Gépolaj.

Fecskendező.

ELVÁLLAL mindennemű malom felszereléseket bármily erőhajtásra.

Malomtrieur.

Répavágo.

Fűkaszológép.

Aratógép.

Lyukasztott rostalemez.

Örlőmalom.

Szónagyűjtő.

Sorvetőgép.

REISSENZAHN A.
gazdasági gépgyár és vasöntőde
Budapest, váczi-körút 80 sz.

Ajánlja a t. gazdák figyelmébe szabadalmazott kombinált vetőgépeit műtrágyaszóró-készülékkel, Hungaria és „Patria” sorvetőgépeit, egyetem és mélyítő aczélekeit. **CSEPLŐGÉPEIT** kézi-, járgány- és gőzhajtásra továbbá mindennemű gazdasági gépeit a legkötöny szerkezet és minőségben, eredeti gyári áron.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 392 3-10

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kirűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben. Védőgy. Főállomány: étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú leleket, felhúzás, savanyú feléledés, köhögés, gyomorlégzés, gyomorcsök, homok és daraképződés, túlságos nyálkásodás, székesség, müdő és hányás, fűzés (ha a gyomorlégzés), gyomorégés, székességek, a gyomornak etelekkéll és fűlékkéll való túlterhelése, gűszák, lep., maj és aranyeres bűntelők esetében.

Egy üvege ára huszonnégy forinttal együtt 40 kr., kettős palack 70 kr.

Központi székülés Brdy, Károly győztesorúttal Kremserben (Mortarsák).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és másozzák. A valódiság jeleit minden üvegen piros, a fenti védőjeggyel ellátott borítékba kell göncyölve lennie és a minden üvegrez mellékelt használati utasításon meg kell jegyeznie lenni, hogy az Kremserben Gűszák Henrik könyvnyomdájában nyomott.

Valódi minőségben kapható: Nagy-Kanizsán, Prager Béla gyógyszer. Kadarkút Beck B. gyógyszer. Kaposvár, Collner Vincze és Babochay Kálmán gyógyszer. Merezali, Körös Viktor gyógyszer. Meryny, Fleischer Samu gyógyszer. Nagy-Bajom. Körös L. gyógyszer. Muzassombat Böcs B. gyógyszer. 292 23-52

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1888. évi november hó 4-én és 1889. évi január hó 25-én kelt legfőbb elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XIV-ik MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMSORSJÁTÉK,
melynek tiszta j. vedelme

még pedig annak két-házdrcze a magyar hírlapírók nyugdíj-intézete javára annak egy-egy tízed-része pedig a vagyontalan állambiztosok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, az ungyari közokrház, az országos nőjegyűzet, a háromszékmezei „Erzsébet” leánynevelő-intézet, a csk-szerelai közokrház, a révkomáromi protestáns nőgyűzet, a magyarországi központi „Probi” nőgyűzet és az északi jótékony-nőgyűzet javára fog fordítani.

E sorsjáték összes 8.967-ten megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 160.000 forintra ruagnak, és pedig:

1 győzemény	60.000 forint	100 nyer. egyenk.	50 frt.	5000 frt
1 nyeremény	5.000	1200 sor.-ny.	20	24.000
5 nyer. egyenk.	1.000 forint	2600	10	26.000
10	500	5000	5	25.000
50	100	5.000		

A húzás visszavonhatlanul 1889. évi június hó 27-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frt 6. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphat k. a lottoigazgatóságánál Bpestben (Pest, főváros, főemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postabélyeg mellett előre beküldendő; valamint lotto-, s. és alóthivatalnál; a legközebb postahivatalnál, a bécsi Mercator-nál és minden városban és netezesebb helységeben felállított egyéb sorsjegyzárók közegsel.

M. kir. lottoigazgatóság Budapestben, 1889. évi május hó 1-én. **MÁRIÁSSY SÁNDOR**
n. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos és lottoigazgató. 395 3-6

FIÓK-ÜZLETEK:

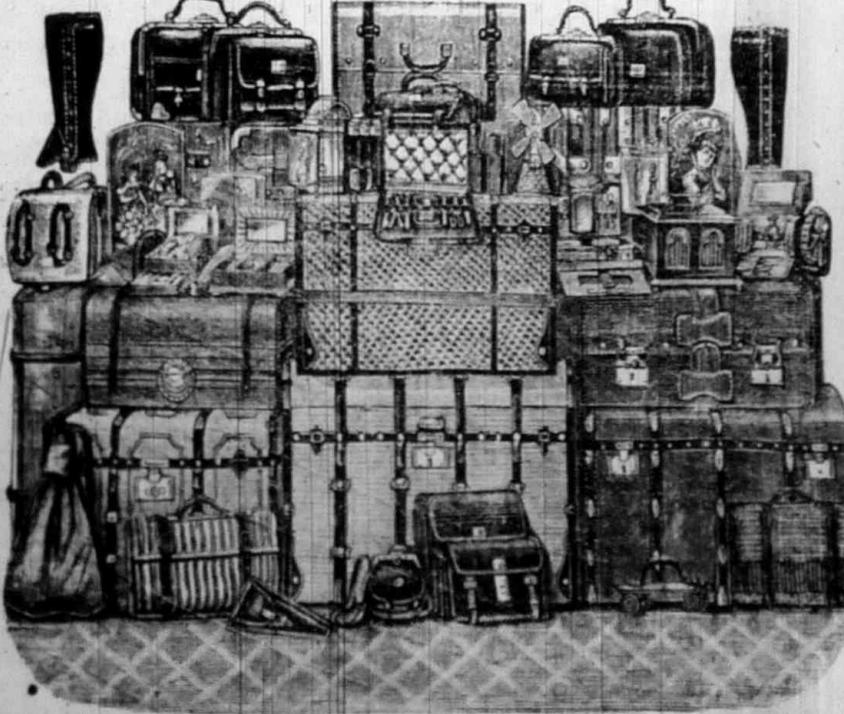
BÉCS, Mollardgasse 12.

BUDAPEST, Hatvani-utca 10,
Diszkrét különlegességek.

Utazó kézi koffer erős vászonból	Frtól	frt.
	2.25	5.25
Ugyanaz barna vízmentes vászonból angol szíjjakkal	3.-	7.-
Ugyanaz csikos czérna vászonból angol szíjjakkal és bőr szegéssel	6.50	8.-
Ugyanaz angol forma finom ki-telben	7.50	18.-
Ugyanaz basított disznóbőrből	14.-	25.-
Ugyanaz angol disznóbőrből legerősebb minőség	18.-	30.-
Női és férfi ta (láda) koffer különféle, vízmentes czérna vászonnal, átvonva	4.-	30.-
Utazó kosarak, áthuzatlan s áthuzott vízmentes vászonból minden nagyság	6.-	40.-
Plaidzások erős vízmentes czérna vászonból	5.-	14.-
Utazó kézi táská egyszerű le kete bőr napp. forma	3.75	6.-
Ugyanaz jobb minőségű kivitelű fémsarkokkal és előtáskával	6.-	12.50
Ugyanaz finom különféle kivitel	12.-	30.-
Ugyanaz szines bőrkben	6.-	35.-
Ugyanaz angol disznóbőrből	13.-	40.-

UTAZÁSI CZIKKEK RAKTÁRA.

12 év óta közelismerésnek örvendő, s a nagyérdemű közönség kiváló részvételt élvező üzleteink számát újabb időben egy **utazási czikkkel** ellátott raktárral bővítettük. Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmét ezen a **kerepesi ut 6. sz. n.** a nemzeti színház átellenében levő raktárunkra azon megjegyzéssel hívni föl, hogy abban az említett czikkekből a legjobb minőségűek, a legutányosabb szabott árak mellett kaphatók.

Hátrák vagyunk megjegyezni, hogy a tájékozás végett felsorolt árak csak csekély részét tartalmazk azon czikknek, melyek, mint e szabványok raktárunkban minden áron és minőségben kaphatók. Tisztelettel

Késmárky és Illés.
Budapest, kerepesi ut 6. szám.

FIÓK-ÜZLETEK:

BUDAPEST, Kerepesi Bazar,
Nürnbergi, játék s kosárának

LEMBERG, Theaterstrasse.

CARLSBAD, Mühbadgasse

Utazó kézi táská toiletté ezérra berendezve	Frtól	frt.
	10.-	100.-
Toilet enecessaire mosdó készlet, göngyölhető vászonból	4.50	10.-
Ugyanaz fekete bőrből	5.-	40.-
Ugyanaz caseite formában fekete és szines bőrből	6.-	50.-
Váltáska courir fekete és szines bőrből	2.-	10.-
Kalap s Cylinder dobozok vászon és bőrből	4.50	14.-
Tourista táskák.		
Vadász táskák. Vadász székek.		
Eső-köpeny, jobb minőségben, urak és hölgyek részére.		
Értékpapír és váltótáskák.		
Angol plaidok. Plaid szíjak.		
Utazó szivartáskák.		
Zseb-gyógytárak.		
Kutya-nyakkendők	—	50 12
Utazó tükrök fűkerettel	1.-	4.-
Utazó tükr. szaffian bőrből összehajlítható	2.-	8.-
Uj! Női kezításkák préselt szines bőrkben, nicki kerék fogantyúkkal	1.-	10.-
Gallér és manschetta-dobozok bőrből	4.50	8.-

stb. stb.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

KLÓPIKÉTERI ÁRAK	
Egész évre	8 Ft. — kr.
Félévre	4 Ft. — 80
Negyedévre	2 Ft. — 40
Hirdetők jutányosan számoltatnak.	
Arverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. helyébe jutnak 100 szög 1 ft. szentel minden szöglet egy ft. kr.	
NYILTTÉR PÖTTŐRE 10 KR.	

Szerkesztőség.
Battányi- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intéseimül a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Bérmunkások levelei csak ismert kasszából fogadtatnak el.
Kiszárolt vissza nem küldetnek.

Pünkösdre.

A megerősítésnek, a hit-malaszt elnyerésének ünnepe: pünkösöd.

A kereszténységnek nagyfontosságú ünnepe. A Szent-Lélek eljöveteleének felszállás költsézetében lel kifejezést a kereszténységnek ama mély és valóban lélekemelő hitbeli meggyőződése, hogy a halandó a gyarló véges embernek legmegkapóbb akarat nyilvánításában is az örök istenség szikrája a mozgató erő.

A kereszténységnek az a hite, az a meggyőződése, hogy a Szent Lélek adta isteni malaszt a megerősítés nélkül senki sem képes valódi hitvallásra, a hithöz való rendíthetetlen ragaszkodásra: a vallásbölcsezetnek szép, gyönyörű tétele.

Hatalmasan jut ez érvényre. Mert valóban ahhoz, hogy a föld rögeihez kötött ember lelkével, akarat-működésével a tökéletesebb felé törni, ideálért lelkesülni, magasabb eszméért hevülni, küzdeni, elveihöz a vértanúságig ragaszkodni képes legyen, oda kell magasabb helyről, a megérthetlenség titkos hatalmától erőt, szikrát nyernie.

Ez a szikra jelentkezik az egyén szellemében, akarat-erejében.

Minél magasabb fokban működik valakinek szellemében emez isteni szikra, annál bizonyosabban eléri az istenség gondolatának, eszméjének felfogásában, megértésében azt a fokot, hol a valódi hit, a valódi hitvallás kezdődik.

Mert az a hit, amely a lelket nem képes a föld rögeitől elemelni, mely mindennapi tárgyakhoz köti sőt kénytelen kötni lelkének csak pusztá áhítatot is; az lehet különben az egyénre nézve nagyon boldogító hit, de az nem a valóban malasztos hit, nem az a valóban üdvözítő hit, mely a lét

küzdélmei közben magasabb ideálért, földi salaktól tisztá lényért epedő, vágyódó embert a minden fölött élő istenség, szívet lelkét, egész lényünket egész világunkat betöltő, boldogító eszméjéhez emeli

Ez a hit a valóban üdvözítő hit. Ez az a hit (tagadhatatlan!) csak azzal a szikrával jut lelkünkbe, mit a hit isteni malasztjának, a Szent-Lélek malasztjának nevez.

Itt kezdődik a nyílt, a semmitől meg nem rettenő hitvallás. Itt kezdődik az a szinte emberfeletti látszó erő akaratunk nyilvánulásában, mit az istenségnek égbemelő, fölmagasító gondolata önt belénk.

Ekkor csakugyan malasztosá lesz egész lényünk, fílvételve a hitvallásnak, a magasabb meggyőződéshez való tántoríthatatlan ragaszkodásnak bámulatos, csodás erejével, melylyel nyugodtan lépünk, ha kell, még a vérpadra is.

A istenség eszméjének eme csodás ihletése juttatta már vértanúságra az emberiség történetének fenséges, a halhatatlanság öröklényü nimbuszával körülvevő alakjait.

Mert hisz az tagadhatatlan, hogy nagy gondolatokra, nagy elhatározásokra, mik az emberiség sorának javítására, az emberiség boldogítására irányozvák: csak az istenség eszméjének, a legtökéletesebb ideal gondolatának ihletése, az ideal lényének megközelítésében való törekvés lelkésítheti a föld rögei között küzdő por-embert.

És hogy ez a malaszt, mely az emberi lényt törekvéseiben a magasabb tökély megközelítése felé vezérli, emeli, — mily majdnem a hollandival versenyezhet.

Az emberi lélek, szellem, lelkiismeret, akarat szabadsága érdekében

küzdött a részint egyesek, részint testületek, tömegek érdekeivel összelitkezésébe jött, de elvitathatlanul az emberiség egyetemének érdekeért, jóvoltáért busgott, fáradozott egyének: a világ szabadság dicse, fölkiant apostolai mind meg annyi isteni malasztal, isteni ihletéssel teljes alakjai az emberiség történetének, melybe életökkel, működésükkel ragyogó korszakokat írtak a bozáríták rendszeren a saját vérökkel, vértanui halálukkal.

A malasztalan lelki a a magasabb ihletést, az istenség lényegét fel fogni, a saját hivatását, rendeltetését megérteni képtelen tömeg rendszeren magafesztette meg megváltóit, kiknek szívet az emberiség iránti szeretet dobogtatta a kiknek lelkét betöltte, magával ragadta az emberiség boldogításának, felszabadításának gondolata.

Az emberiség rohanva halad egy egy irányban, amint neki egyes malasztosabb vagy kevésbé malasztos egyének az utat kijelölik. Egyszer előbbre jut, közelebb jut a tökély felé, máskor megint visszacsúszkál.

Ki lehet mondani bátran, hogy az emberiség boldogulása akkor kezdődik majdnem, mikor az isteni malasztos, magasabb ihletésű egyéneket nem vérpadra hurcolja, hanem már életökben megkoszoruzza (de egész egyetemében az emberiség) a szent eszmékért küzdők örök koszorújával.

Az lesz a valódi pünkösöd! Akkor üdvözíti az emberiséggel valóban az isteni malaszt ereje.

A kir. táblák székhelyeiről.

Kerületünk orsz. képviselője Hertelendy Béla úr a „Nemzet” 2431. (154)-iki számában a fentírt czim alatt cikket írt, melyet mivel bennünket is közelről érdekel egész terjedelmében közlünk, olvasóink figyelmét felhívva rá.

Budapest, 1889. jun. 4.
I.

Az új igazságügyi kormány az igazságszolgáltatás és törvénykezés reorganizálására szolgáló nagy feladatokat tűzött maga elé e ebben nemcsak a kir. tábla székesvárosának kivételét tüzte legfőbb feladatának, hanem a legelő teendői közé is sorozta ezt. A napi sajtó egy része már ismeri is az a tárgyban készített előmunkálatokat nemcsak, hanem magát a törvényjavaslatot és ebben a kijelölt székhelyeket is. Meg lehet, hogy jól vannak értesülve, és azonban azt mondom, hogy a gyors kivétel épp oly merész gondolat, mint maga a czélba vett terv, mely komoly és higgadt megfontolást igényel. Igaz, hogy majdnem évtized óta foglalkoznak vele az illetékes körök és a sajtó egyaránt, de a tervet mindenképp csak mint javított és orvosolt eszaktól hitte és emeltette a hiesi ma is azon czél elérésére, mely a királyi tábla egyre szaporodott hátralelőli apasztását vonna maga után. Lehet — de én pessimista vagyok, nemcsak azért, mert én a hátralelőli apasztása egyedüli gyógyszerének, a jogorvoslati jelenleg fennálló rendszer gyökeres átalakítását tartom és ennek keretében azt egyrészt a jogorvoslatok megszorításában a hátralelőli más fórumokhoz való utalásában is találom meg; hanem azért is, mert a kir. tábla, mi polgári és büntető eljárásunk mellett, a székesvárosnál még költségesebbnek tünik fel előttem, mint a meonyit az új szerveztetésben igénybe vesz. A legilletékesebb körök mindenesetre ismerik az e részbéli statisztikai adatok számárányát, magam is igyekszem fogok ezeknek ismeretelhez jutni, annyit azonban már most kijelentek, hogy a székesvárosi jogszolgáltatás és a székhelyek megállapításánál az igazságügyi kormányzat mint egyáltalán a kormányzat más társai vezetésének is, az országos közgazdasági legfőbb érdekeit szem elől tévesztés nem szabad és nem szabad figyelmen kívül hagyni az igazságszolgáltatás érdekei előmozdítására s ezekre megválasztásánál ezeknek jószágos irányja mellett, ennek nagyfontosságú orvosságát is, a mi alatt én itt az értem, hogy a leendő kir. táblák a jogkereső és oda hívott közönség részére könnyen hozzáférhető legyenek, mert ezzel a jogkereső közönség sok időt kímél meg, a mi pedig a mai világban legdrágább. A hol tehát ezen előfeltételek s a kir. táblákra szükséges és ajánlkozó ezen cselekvések már

Tárca.

Egy régi nép maradványai.

(Vége)

Úgy látszik, hogy Columbus előtt nekik volt már tudomásuk az új világ létezéséről.

A baszkok közönségesen karcsúak és szikrák, e mellett azonban erősek, izmosak. Szürke szemek vannak és sötét az arcszínük. Testi erejükkel csak rendkívüli hajlékonyságuk és ügyességük versenyez; járásuk gyors, tekintetük biztos; a legcsekélyebb szédülés nélkül egyik szikláról a másikra ugranak, s a hegyek legmagasabb csúcsain maszkolnak. Azon kívül jó lövések, ügyes lovagok, társadalmi tánczölők és kitűnő uszók.

A baszk nők általában szépek, gyönyörű alakúak, kecsesek mozdulataikban, elbűvölő tekintetük van, kezeik és lábaik szép alakúak; keszve jársanak, tűzes szemekkel s a görögre emlékeztető arccal bírnak, s mellett vidorak, élénkek és papánok. Mindennem tulajdonokon kívül hámulatra ragadó testi erejük van, s helyüket nemcsak a teljes megalkotások elvégzésére képesek, hanem gyakran még nagyobb kiharításokkal hagynak szokat végezni, mint a férfiak maguk.

A mi morális tulajdonságaikat illeti, a baszkok bátorság, szabadságszeretet, becsületesség, vendégszeretet és az adó szövegére megvárása által tűnnek ki. Ellenben bátrak, töltés ingerlékenyek, halálra hirtelen és nagy haszért játékosok. Hátországuk annyira meggy, hogy minden törvényes házasághoz szükséges baszk nevesek tartják magukat.

Kedvenc játékaik egyike a lapkázás, s minden időt le részt vesznek gyakran. A

legnépszerűbb nemzeti táncz az úgynevezett *Mauchiko*, a melyet a rómeriok azaz nyilvános bálok alkalmával szabad ég alatt dohazó és cip mellett tánczolnak. Az úgynevezett *Novadilla* is (egy neme a bika-viadaloknak fiatal bikákkal, melyeket azonban nem ölnék meg) igen kedvelt népműveltségek.

A körül lakó népektől előnyösen különböznek a baszkok különös tisztaságuk által, úgy házaik belsejében, mint külsejében, mely majdnem a hollandival versenyezhet.

A spanyol baszk földön állig van tulajdonképeni latin, hanem csak számos külön álló földek és mezők közepében elszórt házak, melyek majd sürűbben egymás mellett, majd távolabb egymástól léteznek.

Bizonyos számú ny parasztlak a hozzájuk tartozó templommal úgynevezett köztársaságot képez. A tartomány egyes helyein félig romba dőlt régi várakat is látni, melyek régi idők óta ugyanazon családok birtokait képezik s melyeknek birtokosa a spanyol néven *Parentes* nevezetűek s nagy tekintélynek örvendének a népnél.

A férfiak nemzeti öltönye egy lentőlleg s vállra vetett barna köpenyéből, egy lábszártól csokorra kötött nyakkendőből, piros nyitott mellényből, mely alatt fehér ing van, keszve nadrág, derékre kötött piros nagy barna övöl és barna vagy kék harisnyából áll. Fején a baszk egy kis lapos sapkát hord, némelykor azonban haját csak egy selyem hálával tartja össze. A baszk öltönye sajátos része azonban egy keszűből készült s vörös szalagokkal megerősített szandál, melynek alparzalat a neve s mely ép oly tartós, mint a hegyes földön nagyon csúszós; leggyer gyakran a baszk rendszeren egy vasal kivert botot hord, me-

lyet soha sem hagy el s a mellyel igen ügyesen tud bánni.

A mi a baszk nő öltözetét illeti, tarka kendőt turban alakban tesz fejére, melynek két csúcsa hátul lefelé lóg, sarkait piros vizagók csak térdig érnek. A férfiak egészen levágják hajukat, a hajadonok csak a hátsó fejen, míg a többi hajuk mindkét oldalán hosszú fonalakban ömlik le.

Mind ezekből azt látjuk, hogy a baszkok népe évezredek óta egészen más fajta népektől körülvevő, politikailag évszázadok óta két új nép között beosztva, ezekkel hasonló vallást követve és idegen fejedelmek alatt sajátos nemének mégis egy nagy részét megőrizte és hogy ott, hol a laikus csak egy darab Francia vagy Spanyolországot vél látni, az ethnologia a legcsodálatosabb népzisgét fedezte fel, mely aligha létezik többé másutt a világon, oly néplajt mely a praehistorikus népmérete nézve ugyanazon szereppel bír, mint a mai erzséyes állatok a föld történetére nézve. Valamint ez utóbbiak oly formákkal ismeretnek meg bennünket, melyek a mai állatvilágban csak alárendelt szerepet játszanak, előbbi időkben azonban nagyobb jelentőséggel bírtak s bizonyos tekintetben mint egy egykori tanának utolsó képviselői jelennek meg, mely évezredek előtt a létért való küzdelemben megsemmisült: egy a baszkok is világrészünk egy hajdanokori népségének utolsó képviselői ésők is valószínűleg sránylag rövid idő leforgása alatt megsemmisültek, de mégis az őket minden oldalról körülvevő újai népekkel összeolvadva mint önálló faj létezni megkezdtek.

Köszönet.

Kanizsai korzó karczok.

— A „Zala” eredeti tárcája. —

(Idő is primadonai szeszélyek. — A régi tema. — A conversations lexicon actualitása. A két orvos mint factor. — A föld kérdése. — Cultural viták. — A megdöbbentő lemez. — Nagy-Kanizsa szervezetésgei. — A sémel szava. — A gyalogor szövege.)

Igen tisztelt nagyság!

Majd törz szerelmi sugráni lövési ránk az ég, majd jéggel vagyúll eszöszhatagban küldi le könnyit, szíval szeszélyes az idő, mint akár egy vidéki primadonna; csak azzal a kibővítéssel, hogy az időnek szeszélyei — akár szerelmi sugráni, akár könnyei — nem kerülnek szembe. — Látom szereltemre való mosolyját szelid ironiával vagyúll, hogy ime az uborka salson elérkeztek — az ízei és meix — én is csak a rég elcsúszott, az annyiszor felújított és mindig kimenthetlennek látszó themáim — az időjárás — kezdtem, pedig csaldóni méltóztak, mert a morte salson kezdetek az időjárás levelei általános themá pótló jellegű, hanem ekkor valószínű factorra, cselekedeteink indító okává nővi ki magát. — Állítanom hogytetteire hallja egyik mult heti látogatásom tapasztalásait.

Egy fiatal asszonyhoz voltam hivatalos, s mint letelek a nevelési szabvány, kézzel sem vez a kérés, annyira el van merülve olvasmányokba; a szag lólassan könyv lezárak elötte, némán kusatom a cselekedéi és ime — egy *Conversations lexicon*.

Tan kedvenc poétájának biográfiáját keresi Nagyság? — bátorodom én kérdeni.

Ugyan ki gondol ebben a kőszegben poétákra — viszonzás t mosolyra és oda mutatja vizsgálatok tárgyát: vadag két csokrával alakozva; képzék a szemem s a két orvos terminus technikáitól; kérdőleg ta-

... megvannak a felsőbb bíróságok...
... hivatalnokok s ezek családjai száma...
... a kor kívánalmainak megfelelő egyéb...
... és anyagi igényeknek eszközei...
... mellette talán egy másik város...
... előnyére, nem képezheti a jogkereső...
... nagy közönség érdekeinek előmozdítására...
... és a város intézkedését.

Előtem ismeretlen a megállapítandó...
... kir. táblák száma és ismeretlenek azoknak...
... család vett székhelyei, beszélnek nyolczról...
... beszélnék 10-ről s a valószínűség az, hogy...
... a 10-ből kettő csak az erdélyi részekre s...
... nyolc a szoros értelemben vett Magyarország...
... de akarmennyi lesz is a decentralizált...
... táblai székhely, annyi bizonyos, hogy...
... egyik-másiknak a Duna vagy Tisza folyók...
... természetes határát képezni ott, hol ezeken...
... álló (stabil) hidak által összekötött közlekedés...
... hiánya a székhelyhez való jutást akadályozza...
... Oly helyeken azonban, hol a székhelyekhez...
... a Dunán vagy Tiszán át szárazon (tehát...
... álló stabil-hidakon, vagy vasúton) közlekedni...
... ma már mindennapos, ezen természetes...
... határoknak a székhelyek megállapításánál...
... nem lehet jelentősége. És éppen nem...
... lehet jelentősége mai napság a Dunán...
... innen, Dunán túl, Tiszán innen, Tiszán...
... túl-tele régi conservatív kerületi táblai...
... felosztásnak, egyenesen a vizeken keresztül...
... álló hidak által könnyűvé és a vasúti...
... hálózat által gyorsá tette közlekedési...
... eszközök előnye miatt. Vagy tán a jelen...
... időnek ezen az államan oly nagy áldozataiba...
... millióiba került vívmányai azért alkottattak...
... hogy midőn a nagy közönség érdekeiben...
... igénybevételükről s a távolsgokat elhárító...
... akadályok, mint olcsó eszközök, szóba...
... jöhetnek, akkor az áldozatokról, a milliókról...
... meglegedkezünk? Meglegedkezünk ilyenkor...
... az önkéntesen keletkezett utirányokról...
... melyeket a közérdek önmagának kijelölt...
... és ösztönyszerűleg megalkotott? Nem, ezt...
... a közérdek sulyos sérelme nélkül, tenni...
... nem lehet.

Képzetelem szerint tehát a leendő kir. táblák...
... székhelyei helyesen csak úgy állapíthatók...
... meg, hogy azok azon törvényszéki területekből...
... (6-7 törvényszék) alakított köröknek, melyekre...
... hataskörük kiterjedend, lehetőleg központján...
... legyenek s minden körülmények között kerülendő...
... az, hogy a székhely bármelyik körnek a szélére...
... essék, mert csak így lehet és lesz az illető kir. tábla...
... könnyen hozzáférhető s így lesz az igazságszolgáltatás...
... olcsó is. Oly pontokat kell tehát székhelyül...
... kikeresni, melyek központján nemcsak saját...
... vidéküknek, hanem gyüponjait azon — már...
... meglevő vagy közel kiépítendő vasúthálózatnak...
... is, mely az illető körnek sugarait a szélrózsa...
... minden irányából a központtal a kir. tábla...
... leendő székhelyével egy köli össze, hogy a...
... jogkereső közönség a kör legtávolabbi pontjáról...
... is egy 24 óra alatt megfordulhasson meg akkor...
... is, ha a hivatalos időt vagyis nappalát, a...
... mennyiben az egész igénybe vételmék — az...
... illető a székhelyen töltve — már éjjelre —...
... dolgait jól végezve — családjaéhoz hazra...
... térhessen; ha pedig csak délelőtti vételmék...
... a székhelyen igénybe, a meglevő vasúti...
... összeköttetés és menetrend szerint, már...
... délután is tűzhelyéhez juthasson!

kintek reá, ő aztán megmagyarázta következőleg a dolgot.

„Lásna uram, ebben a melegben az újságok csak a negyedik lapja, a hirdetések rovata...
... érdekes; el van itt mondva, hogy az a fürdő erre, az a fürdő...
... amarra kiváló gyógyhatású, de lásna én azt a sok terminus...
... technikust nem értem, megénekm a conversations lexiconban...
... ott mindjárt a betegség tünetei is elősorolva, ezeket...
... megtanulom kívülről és — ha férjem hazajön — magamra...
... drámatívalva elmondom vagy jobban szólva eljátszom neki...
... mindent, és aggódik, a házi orvos — oh az ilyenkor nagy...
... factor! — consultáltak, az rögtön kitalálja azt a hirdető...
... fürdőt, melyet én is legalkalmasabbnak találok és ime a férj...
... meg van a tervnek nyerve — quod erat demonstrandum...
... mert látja, ez az időjárás fürthelen, elviselhetlen. A fürdő...
... — ez most a minden kizáró társalgási thema; kiki...
... kutatja, hogy hova megy a másik, sokan természetesen...
... csak azért, hogy a kivel egész éven át kénytelen együtt lenni...
... legalább az üdülés idejét el ne ronítsa azzal, hogy a fürdőben...
... is együvé kerüljenek.

Pedig mennyi szép más actualis thema volna most. — Hetek óta folyik a discussio...
... sajtóban és parlamentben a nemzeti genius és nemzeti...
... vallásról. — Egy pár egyszerű személlyel...
... kísértem a vitát — de egyszerre megdöbbentem. Akkor...
... volt az, mikor Benedek Elek az „Ország Világ”...
... szellemes szerkesztője tartá a házbán...
... beszédét a hazai tanácsokról.

A geográfiai hiányról beszélt és állítván...
... állhatatlanságot felhozta, hogy a földrajzokban...
... Kaposvár még most is csak — ha nem...
... térheteti volna Nagy-Kanizsára. Nem...
... vannak geográfusok, de a jövőbeli földrajz...
... érdekes adatokkal lehetne szolgálani Nagy-Kanizsa...
... nevezetességeire nézve: — Budapest —...
... minden szék eszerbe és legelőre —...
... egy ügyvéd és minden egy emberre —...
... és más ügyvéd; állandó színház —...
... és az ott a nemzeti minisztérium.

II.
Elmondottam addig azon főbb irány-eveket, melyek a...
... szétosztandó kir. táblák székhelyei megállapításánál...
... szem előtt tartandók s melyek oda...
... culminálnak, hogy a törvényszéki...
... területekből alakítandó köröknek, a...
... székhely lehetőleg gyüponján (centrum) legyen...
... Ezen alakításoknak ismét egy sark és...
... kiindulási pontját képezi az, hogy egy...
... királyi táblának feltétlenül Budapest...
... kell maradnia — az ellenkezőt nem hiszem...
... hogy valaki combinatióba hozni merészelne...
... Ha pedig Budapest...
... egy kir. tábla marad, akkor például a régi...
... dunántúli kerületbe tartozott törvényszéki...
... területek közül a jó és olcsó igazságszolgáltatás...
... érdeke s a budapesti kör kiegészítése azt...
... kívánja, hogy a fejevári, veszprémi, esetleg...
... a szegszárdi törvényszéki területei is az...
... ország szívéhez költessenek, mint a melyek...
... a vasúti összeköttetés által ide könnyen...
... olcsón és gyorsan közlekedhetnek. Éppen...
... így vagyunk Pozsonynyal, mely — mint tudom...
... — nemcsak, hogy a dunántúli megyékkel...
... állandó hid által lesz összekötve, hanem...
... vasúthálózata is (Pozsony-sárvári vonal) közel...
... áll a valószínűség az, hogy ekkor közeli...
... hozta hozzá a győri s soproni törvényszékek...
... területeit, melyek a dunáninneni törvényszékek...
... egy részének területeivel lennének egy kir. táblai...
... körbe összefoglalandók s nem is képelem, hogy...
... Pozsony kieshetné a táblai székhelyek...
... combinatiójából.

Ha pedig a közérdek szem előtt tartása...
... mellett ezen természetes és már kifejlett irány...
... követetik, a megmaradt dunántúli...
... törvényszékek u. m. a szombathelyi, zalaegerszegi...
... nagykanizsai, kaposvári és pecsi törvényszék...
... területeinek nem más a természetes köz-...
... gyüponja, mint Nagy-Kanizsa, a hova...
... mindezen törvényszékek területeiből, de...
... még esetleg a sopronból és szegszárdiból...
... is (a mennyiben amaz a pozsonyhoz, emez...
... pedig a budapestihez nem vágnak inkább)...
... direct vasúti összeköttetést és ezen...
... sűrű közlekedést talál a jogkereső...
... közönség, rövidebbet és gyorsabban, mint...
... bármelyik, a székhely tekintetében szóba...
... jöhető városok közül.

Az elmondott álláspont helyességét tehát...
... szem előtt tartva, Pécs, mint a mely város...
... és környékének a közvetlen közelében...
... elhelyő Duna természetes határ szab és a...
... Duna és Tisza közből egy törvényszék...
... területe sem volna közlekedési eszközök...
... (állandó hid) hiánya miatt területébe...
... beosztható, mint hogy a Duna vizén való...
... közlekedés teli időszakban az igazságszolgáltatásnak...
... huzamos időre gátul szolgál és e...
... szerint végváros — semmiképp sem képezhetné...
... a fenmaradt törvényszékek területeinek...
... központját; valamint nem — ugyanezen...
... okokból Sopron sem, melyet a Lajthán...
... tóból nem lehetne kikerekíteni, miután...
... szintén végponján és szélén fekszik egyrészt...
... az országnak s másrészt a budapesti és...
... pozsonyi táblákhoz a dunántúli törvényszékek...
... fentebb megjelölt területeinek elcsatolásával...
... megmaradt törvényszékek területi csoportjának.

Ezek szerint a dunántúli törvényszékek...
... területeire az egyedüli és természetes székhely...
... Nagy-Kanizsa — mint azok központja...
... lévén és az elmondott combinatio

nak két díszes palotában áldoznak; iparára vonatkozólag...
... élesítő gyárain kívül leginkább a pletyka...
... gyártása élesztik, míg pezsgő életről...
... számos szodavizgyára tanúskodik; van nagy...
... vasúti és völegény hálózata, a tehetősek...
... által nagyobb támogatást érdemlő népkönyvtára...
... számos pénzűzére és jótékony öngyűlelei...
... is; és végül ha olyan nevezetes-éve nincs...
... is mint Kaposvárnak, de nyaranként meglátogatja...
... a német múzsa is.

Úgy látszik a nagy hőség mégis meglankasztotta...
... kissé a német múzsa iránti lekesedést is...
... és most, hogy néhány előadásra hirdetett...
... tízre meghosszabbított és tizenötre...
... kinyújtott működesüket befejezték, ismét...
... gyönyörködhetünk a kávéházak verandái...
... előtt ülő és setáló hölgy közönség sorában...
... kiket az előtt csak az előadás után...
... láthatunk a művelzet utóze gyanánt...
... rendelt fagyalt adag mellett.

Távol legyen tőlünk a guayolódás; nem...
... vagyunk annyira chauvinisták, hogy művészet...
... dolgában az idegent — azért mert idegen...
... ignorálnánk, de ha idejön egy társaság...
... bármily magas nivaon állna játéka a mely...
... többek közt bécsi prater darabokkal és...
... localis bohózatokkal tölti meg repertoírját...
... akkor nem értjük a közönség azon részének...
... hivalkodását, mely büszkén veri mellét...
... hogy senki sem tilhatja meg neki, hogy ott...
... élvezze a művészetet, a hol az kapja. —...
... Erkláret mir Graf Oerindur, diesen Zwiespalt...
... der Natur. — De akármint legyen valakinek...
... a dolgról felfogása, annyira bizonyos, hogy...
... Thalia papuóinak kecses idomai nem...
... egy tagját a jeunesse dörének hozták...
... extasisba.

A bántulat az egyiket annyira vitte, hogy...
... midőn a legszebbiket mepillantá, minden...
... nyelvtani correctesé iránt elvesztvén...
... érzékét, így kiáltott fel: „Ez már a...
... chücség legnagyobb potenciája.” — De csak...
... most veszem észre, hogy kissé sokat is ingerkedem...
... Nagyszád előtt, pedig tudom, hogy mennyire...
... feltékény már most is idegeire.

A viszont látásra öszinte híve
Dr. Spectator.

mellől csakis egy (és nem két dunántúli) kir. tábla...
... felállításáról lehet a fenmaradt kir. törvényszékek...
... területeinél szó — a mi közgazdasági s...
... államháztartási szempontból nagy és...
... jelentékeny fontossággal is bír; egyébként...
... pedig a kir. tábláért versenyző városok...
... bármelyikével is kiállja minden tekintetben...
... a versenyt, mert nemcsak népességének...
... száma (20,000 lakos) építkezése s a felső...
... bírósági tagok és hivatalnokok rendelkezésére...
... álló (közel 300 most üresen álló) lakások...
... stíluszerű s kényelmes volta az alsó- és...
... középiskolák (polgári iskola és gymnasium)...
... jelessége, a cultura és műveltség, valamint...
... az ipar fejlettsége, lakosai és vidékének...
... gazdagsága és főleg a kereskedelem...
... előhaladottsága emelték a múlt nagyvárosok...
... színvonalára, hanem közel lévén Horvátországhoz...
... még culturalis küldetésén kívül, a magyar...
... állameszme valószínűségének is egyedüli...
... képviselője s bebizonyított előharcosa, mely...
... város tehát ily följöeny mellett, a közérdek...
... sérelme nélkül, mint kir. táblai székhely...
... nem mellőzhető; s azért az elmondottakat az...
... illetékes factorok kiváló figyelmébe ajánlani a...
... közérdek szempontjából honpolgári és...
... képviselői kötelességemnek tartottam.

Hertelendy Béla.

Szabadelvűség és reactio.

Ha viszonyainkat helyes mértékkel akarjuk...
... mérni, akkor máshová kell tekintenünk, s...
... más viszonyok megfigyelésével a magunkéit...
... is helyesebben leszünk képesek megítélni;...
... éppogy, mint az az ember, ki másokat...
... figyelő szemmel kísér, önmagát legjobban...
... fogja megismerhetni.

A szabadelvűség és reactio közötti...
... küzdelem nem újabb keletű; régen megindult...
... az s folyton tart mindenütt, a hol csak...
... emberek lakknak együtt s képeznek...
... társadalmat. Itt ott más alakban, de...
... lényegileg véve mindenütt egyformán. A...
... szabadelvűség és reactio közötti küzdelem...
... tulajdonképen nem egyéb, mint a maradás...
... és haladni vágyás, a rabszolgaság és...
... szabadság, az emberi méltóság és annak...
... lealázása közötti küzdelem.

Sajátságos, hogy az egész emberi fejlődés...
... menetén keresztül, a meddig csak a történelem...
... fátylaja világít, a reactio ugyan azon...
... eszközöket használta fel céljainak elérésére...
... a nép szellemi miveltiségének elnyomásában...
... egyszóval butításában, az a törekvés, hogy...
... a népet az emberi műveltség követelményeiről...
... fel nem világosítva, szolgai alárendeltségben...
... és függőségben tartassák, bármilyen...
... módon bánjanak vele s esetleg vak...
... eszközül felhasználhassák. Az a gyámság...
... melyet a reactio a nép számára mindig...
... tervezett, a legelőbbek kezében nyomasztó...
... rabbiúcsusé vált, mely végre is elviselhetlenné...
... válván, véres lázadásokban nyitott utat...
... magának. De azonkívül is a történelem...
... bizonyossága szerint, a reactio útját sohasem...
... jelölte más, mint az emberi legdrágább...
... anyagi és szellemi javak pusztulása;...
... pusztulása az anyagi jólétnek, az egyén...
... becsét és értékét emelő munkának, pusztulása...
... a közérdek iránti érdeklődésnek az osztályok...
... és felekezetek közötti békenek és egyetértésnek...
... a nemzetiségek közötti jó viszonyoknak, az...
... emberiség szeretetének.

Ha a Lajthántulra vetjük tekintetünket...
... sajátosság dolgoknak lehetünk szemtanúi. Az...
... ottani Taaffe kormány, mely másképp nem...
... tarthatja magát, ha csak jó barátságban nem...
... él a politikai pártok mindegyikével, szerencsésen...
... odáig vitte a dolgot, hogy a reactio most...
... már minden oldalról kibontotta a zászlóit...
... és szentül meg van győződve róla, hogy...
... már most az illem legprimitívebb szabályait...
... is meg szabad sértenie, övé a tér, s övé...
... lesz maholnap a teljes uralom. Nemzetiségek...
... felekezetek oly sűrűdésben vannak ott...
... egymással, hogy már gazdaságilag is...
... érezhetővé vált ez a természetellenes...
... viszony. Az iskolát a feudálisok szertartás...
... megfosztani tovább fejlődésének lehetőségétől...
... s az érvényben levő iskolai törvényt...
... olyanra helyettesíteni, a mely a köznépet...
... visszalökné abba a művelletlenségbe, a...
... melyben előbb volt, s megfosztaná a neki...
... szükséges ismeretek megszerzésétől, hogy...
... így azután annál könnyebben gyámság alá...
... vételhesseék.

A Taaffe kormánynak számolnia kellett a...
... reactio ezen elemeivel, hogy magának a...
... megerősítés biztosítsa a reichsrathban, s...
... azért nőtt nagyra szarvuk ez...
... elemeknek a kormány alatt, s azért...
... reménykedtek az utolsó időben már nagyon...
... is, hogy az uralom érett gyümölcsként...
... fog számukra lehullani. Taktikájuk a...
... terrorizálásból áll és a hamis vádasközből...
... pedig ók a hazafiatlanok, barátjai a

zavarnak, mely az ő elemük, mert bennük...
... érzik magukat legjobban s a zavar által...
... gondolják, hogy hamarabb jutnak...
... célhoz, s nem tisztá szándékaik...
... érvényesítéséhez.

De úgy látszik, hogy Rainer főhercegnek...
... a bécsi akadémiában tett nyilatkozata...
... mely világszerte nagy és méltó...
... feltűnést keltett, egy kissé...
... megszeppentette őket. Az uralkodó...
... egy tagja védi a tudományt és...
... felvilágosodást a reactio ellen. Persze...
... hogy haragszanak a reactio emberei...
... nem szeretik azt, ki velük egy...
... követ nem fuji, bármely magassán...
... álljon az, s bármennyire...
... véde legyen már állásánál...
... fogva is, támadásai ellen. A bécsi...
... szabadelvűek, kik oly drága áron...
... fizették meg a Taaffe kormány...
... folytonos compromissumait, vigaszt...
... megíthetnek Rainer főherceg...
... enunciaciójából s erőt meríthetnek...
... a további küzdelemre, mely nemcsak...
... jogos, de szükséges is, mely végre...
... is csak a szabadelvűség győzelmével...
... végződhetik, bárméddig is tartson...
... még ez a küzdelem. S Rainer...
... főherczegnek bizonyára igaz...
... van, mikor azt hangoztatja, hogy...
... ő ezt csak átmenetnek tartja.

Ha a szabadelvűség szempontjából...
... valóban lehangolóknak találjuk a...
... Lajthán túli állapotokat, annál...
... inkább meglegedhetünk saját...
... viszonyainkkal. Bizonyos, hogy nem...
... értük el a reformok terén...
... mindazt, a mit a haladás...
... szempontjából kívánatosnak...
... tartunk. De oly mérvű...
... visszacsúszást és süllyedést...
... Magyarországon lehetetlennek...
... tartunk, részint népünk...
... kipróbált hazafiságánál, részint...
... szabadságszereteténél fogva; egy...
... rövid időszakát a reactionnak...
... hamar leküzdte népünk józan...
... esze, melyet rövid időre...
... tévútra vezetni lehet ugyan, de...
... végleg kiforgatni nem. S...
... bizonyos az, hogy a még...
... szükséges reformok nálunk...
... is már nagyrészt létesültek...
... volna, hogyha az az áramlat...
... mely Németországból kiindulva...
... az egész földrészen hagyott...
... nyomokat, a birodalom másik...
... felében oly mély gyökereket...
... nem vert volna. De bízunk...
... nemzetünk geniusában, hogy...
... nálunk a szükséges reformok...
... egymásután létesülni fognak, s...
... bízunk az emberiiség...
... geniusában, hogy a szabadelvűség...
... és reactio közötti küzdelem...
... az emberiség üdvére és...
... haladására az előbbinek...
... diadalával fog végződni.

Tisza Kálmán Bécsben.

Bécsből írják a „Pester C.”-nek:

A magyar miniszterelnök...
... néhány óráig az osztrák fő-...
... és székvaróban tartózkodott, de...
... e rövid idő alatt oly munkaprogramot...
... abszolvál, mely fölér bizonyos...
... szájhősök és minden-jobbán-tudók...
... egész esztendői tevékenységével.

Az a miniszterelnök volt ez, kinek...
... tekintetével nemcsak Magyarország, hanem...
... az egész monarchia állami életének...
... egész mezejét át kell tekintenie...
... s kinek feladata meghatározni a...
... dirigálni Magyarország politikájának...
... általános irányát. Csak most...
... tűnik ki, hogy mily bölcs volt az...
... a sokat tapasztalt királytól, midőn...
... kívánta, hogy tegye le Tisza a...
... külön rászorítvételések terhére...
... és engedjék meg az általános...
... szellemi vezetéssel; erre magára...
... is kell egy egész ember, s még...
... egy Tisza Kálmánnak is majdnem...
... emberleleti munkaejét és...
... cselekvési képességét igényli.

Az ide érkezett magyar miniszterelnök...
... utja őt mindenekelőtt természetesen...
... a császár és király ő Feléig...
... vezette, ki nemcsak Magyarország...
... folyó ügyekről akarja a miniszterelnök...
... előterjesztését hallani, hanem...
... nézetét és tanácsát is akarja...
... hallani a monarchia legmagasabb...
... érdekeit érintő ügyekben, mert a...
... korona bizalma a vezető magyar...
... államférfiakra ép oly messzeterjedő...
... mint törthetlen. És a felsége...
... ezáltal is kiválóan kegyesnek...
... mutatkozott Tisza előtt. Ezután...
... gróf Kálnokyval konferált a...
... magyar miniszterelnök. Mindenekelőtt...
... természetesen a delegáció...
... ülésezéséről. Ez június 22-én...
... okvetlen megnyitják Reménylik, hogy...
... a magyar országgyűlés az...
... elintézés végett még előtte...
... fekvő munkalátokat akkor...
... elintézi: de ha az ellenzék, — a...
... mit különben nem hisznek, —...
... ismét okvetlenkednek s a tanácskozasokat...
... mesterségesen kinyújtják, akkor...
... vagy megszakítják a penzumot...
... vagy pedig a delegáció tagjai...
... nélkül folytatják a tanácskozasokat...
... s őket csak zavazásra hívják...
... Budapestre. Az utóbb említett...
... segédeszközökhöz nem nyúlának...
... szivesen, mivel, mint Tisza...
... miniszterelnök itt hangsúlyozta...
... Magyarország tart arra, hogy...
... országgyűlés s delegáció, főleg...
... ha az utóbbi Bécsben ülésez...
... elválasztva marciroztassanak.

Fontosak és jelentőségesek a...
... szerelmi események. Nem titkolják...
... hogy ott az állapotok igen...
... aggasztó lendületeket és...
... rázkódásokat mutatnak fel;...
... nem is volt hiány barátságos...
... oldalról jövő jelentésekben...
... melyek azt állítják, hogy a...
... belgrádi véres zavargásokat...
... nem gonosz véletlennek, hanem...
... megfontolt rendszeres tervnek...
... kell tulajdon.

...ami akart teremteni arra, hogy az Ausztria-Magyarország iránti barátságos érzéseket halálisan találják, alaposan megismeresék.

Darmit legyen, a kormány, a külügy-miniszter a legteljesebb egyetértésben Ausztria és Magyarország miniszterelnökeivel, tanácsbíránsággal ragaszkodók ahhoz a programhoz, melyet a balkán államokkal szemben már évek előtt fixiroztak és mindig skrupulózusan betartottak. Semmiféle ürügy alatt nem avatkozunk azok belügyeibe. Passzívusunk semmi esetre sem megy oly messze, hogy a határozzott anarchiát is szótlanul nézzük, vagy éppen túrók, hogy méltóságunk és közvetlen érdekeink megsértetnek. Jaj annak az államnak, mely ilyenre vállalkozni hátorkodnék, maga ellen provokálna önmagát és az egész hatalmát s megérdemelné büntető karunk szétzúzó súlyát.

Kálmány és Tisza közt e tekintetben a legkülönösebb egyetértés uralkodik a legesekélyebb részletig, ez lényeg is határozottan be fog bizonyulni a delegációk tárgyalásának folyamán, esetleg, ha Tisza magyar miniszterelnököt a monarchiának a szerb eseményekkel szemben követendő magatartása felül interpellálnak a magyar képviselőházban, — előbb is.

Különfelek.

A püspök ur mégis jó. Ama kiráinkkal szemben, hogy Hornig Károly hr. megyéspüspök ur városunkba jött; több oldalról hallottuk emlegetni, hogy ő személyesen egyáltalán nem is szándékozik városunkba jönni a bérmálás szentségének kiszolgáltatása végett, hanem el fog jönni e célból (de csak majd szeptemberben) Pribék István felszentelt püspök ur. Eme híreket mi azonban a kellő alapot nélkülözöknek tartottuk, mert ezeknek elfogadásával elejtettük volna a megyéspüspök ur magas személyéhez foggal fűzött aapos reményünket, hogy lopásztori figyelmét nem fogják kikerülni amaz igények, miket városunk szűkebb alapokra fektethető hit élete a fenálló viszonyokkal szemben jogosan formál. És ime: csakugyan igen hiteles kútblól vesszük az értesülést, hogy a megyéspüspök ur t. e. augusztus havában személyesen jö városunkba bérmálni. Magas látogatásának, melyhöz hitéletünk szempontjából annyi remény teljesülése fűződik, előre is szívünkkel örvendünk.

Hévízen már megkezdődött a sáison. A szép arnyas sétányok és ligetek fűrdővendégekkel teltek, kik Héviz gyógyhatású fűrdőjében keresnek és találnak beteg tagjuknak enyhületet, javulást, gyógyulást. Tények a biznyságok, hogy Héviz rendkívül nagy gyógyerejű fűrdő, ritkítja páráját. Fűrdőnk kedves, szép helyen fekszik, egy völgy kámban. S ezt a helyet Gyöveszt György herlo elázekenységevel kellmessé is tudja tenni. Jók az ételk, italok, a szobák csinosak, tiszták és nem drága. Van jó cigány zene is, a lengyel-talok már megérkeztek.

10 éves jubileum. A keszthelyi vízi-sport kedvelők egylete, a csónakozó-egylet t. hó 11-én üli fennállásának 10 éves jubileumát. A jubileum-rendező bizottság, melynek élén Kiss József egyt. hajóparancsnok és Csirke Iván egyt. pénztárnok állnak, már megállapította az ünnepség programját, mely szerint este 6 órakor taraxok lövések közt a földszintet egyt. csónakon zene kísérettel megkezdődik a díszcsónakázás a Baiton tükren, csónakázás után a parti vendéglőben társas vacsora lesz, kitűnő halászlével, vacsora után ugyanott tánc lesz.

Iskolai értesítés. A nagykanizsai polgári fiúiskolában az 1888-89. tanévi rendes vizsgálatok június hó 13-án veszik kezdetüket és tartanak e hó 24-ig bezárólag. A magánvizsgálatok június hó 25-én fogtak megtartatni. Zene-, szavalat- és a jutalmak kiosztásával egybekötött zár-ünnepély napján június hó 29. tüzetelt ki; ugyanekkor osztják ki a bizonyítványokat és az évi „Értesítő“-t. Mindegyikre a t. szülők és tanügybarátok ezennel tisztelettel meghívja Nagy-Kanizsán 1889. június hó 4-én a polg. isk. igazgatóság.

Festettes Taszító gróf, megyénk legelső magnása és földbírtokosa híres fenekei istállójának verseny paripái a máj. 30-iki bécsi lovasversenyen nagy felűnést keltek. Futott a 2 éves sötétp. mén, Arvon, a 2 éves sárga mén, Eljen, — és a 2 éves Speranza és mind három számos vetélytársra előt emyerte az első díjat és a győzelmi labért.

A Telek-utca csatornái tudva lévölég mindkét oldalon nyitottak; ennek nem lévén, azokban itt-ott a megmaradt víz zöldre, bűzhödte válik. Ezen az állapoton most úgy akarnak segíteni, hogy kikérik háza előtt az esővíz megállóit, rendszerleg megidézék: hogy meri vízzel töltessék az utcai nyílt csatornákat? Hát e bajon az ártatlan házigazdák megvédésével, hiva-

tal elé huzatolásával nem lehet segíteni, hanem méltóztatssék azokat a kritikán alul álló csatornákat (árkokat) a mérnöki hivatalnak megvizsgálni s azoknak szakértő munkálattal a kellő esést megadni. Az utcai csatornák arra is valók, hogy a házakból kifutó vizet magukba fogadják s tovább vezessék. Hogy lehet hát a házigazdákot a miatt zaklatni, ha az árkok vizet öntenek ki? Hova tegyék? Joguk van oda önteni. Arról ők nem lehetnek, hogy a városi nyílt csatornák a legprimitívebb igényeknek sem felelnek meg.

Juniális. A keszthelyi önk. tűzoltó-egylet, tűzoltói szereinek gyarapítása javára t. hó 9-én, a sörház kertben zártkörű juniálist rendez.

Iskolai értesítés. A nagykanizsai polgári iskolai tanstület négyen tagja által rendezett rendkívüli leány-tanfolyam ez évi zárvizsgálata június hó 16-án reggel fél 9 órakor fog megtartatni a polg. iskola rajztermében; mire a t. szülők és tanügybarátok ezennel tisztelettel meghívja Nagy Kanizsán 1889. évi június hó 4-én Az igazgatóság.

Országos vásárunk t. hó 3-án meglehetően népes volt. Igen sok szarvasmarhát hajtottak eladásra s a vevők is meglehetően szép számban voltak; de éppen mikor legélénkébbé vált volna a vásár, 11-12 óra között vihar jött s néhány hatalmas mennydörgés után a hőmpölygő felhők csatornái megnyiták és elmosták a vásárt. Eadók, vevők ereszt alá ügykeztek jutni, nagy részök ott hagyta a semmi védelmet nem nyújtó vásárt. A körülbelül 1 óráig tartó zivatar elmúltával kiderült az ég s újból megindult az adás-vevés.

Iskolai értesítés. A n. kanizsai izr. elemi és kereskedelmi iskolában az évi zárvizsgálatok, melyekre a t. cz. szülők és iskola-barátok tisztelettel meghívattak, következő sorrendben tartatnak meg: jun. 15-én d. u. torna, jun. 20 és 21 kereskedelmi iskola, jun. 22. kézmunka-kiállítás, jun. 23. d. e. 1. fiuosztály, d. u. 1. leányosztály, jun. 24. d. e. 2. fiuosztály, d. u. 2. leányosztály, jun. 25. d. e. 3. fiuosztály, d. u. 4. fiuosztály, jun. 26. d. e. 4-5. leányosztály, d. u. 5. fiuosztály, jun. 26. d. e. 6. fiuosztály, d. u. 6. leányosztály és ének, jun. 28. d. e. isteni tisztelet és értesítő kiosztása.

Temetői dolgok. Minduntalan, hol innen, hol onnan hallunk kifakadásokat ama dolgok ellen, miknek a helybeli róm. kath. temető állandó színtere. A sírokat legázolják; azokról a virágokat ellopkedják, kiszedik tövestül, gyökereztül; a sírok mellé csinált kis deszkapadokat szétfordelik s darabonkint viszik el. Mindez valóban türhetetlen állapot. Tudunkkal van temetőőr. Hogy történhetnek tehát ilyen botrányos dolgok az őrizetere bizott temetőben? Vagy talán szolgálati kötelességéből külön-egsült-dolgot csinál a sírok fenntartóival szemben? Föhlívjuk az illetékes hatóság figyelmét: vizsgálja meg a dolgot s a temetőörnek tegye szoros kötelességévé a folytonos örkődést! Vagy ha az elégtelen volna, állítson naponkint rendőr-postot a temetőbe is.

Vizsgálatok a közs. népiszkolában. A nagykanizsai községi elemi nép-és felső népiszkolákban az 1888-89. tanévi zárvizsgálatok következő sorrendben tartatnak meg: Június 15-én reggel VI. és VII-ik kerületi összes népiszkolákban, 17-én reggel I. II. felső leány- és a III. fiuosztályban délut. II. III. IV. leányoszt. 18-án reggel IV. fiu-párh. III. és parh. II. leányoszt. délut. parh. II. és III. fiu-továbbá A) I. leányoszt. 19-én reggel I. fiu-Telek-utcai I. fiu és Petőfi-utcai I. fiuoszt. 21-én reggel II. fiu I. leány- és B) I. leányoszt. délut. Arany-János-utcai I. fiu- I. leány- és Petőfi-utcai I. leányoszt. 22-én Tornászat a II. III. és IV. fiuosztályokban 23-24-én Nőikézmunka kiállítás 26-án Magánvizsgálatok 29-én „Te Deum“ és az érdemsorozatok kiosztása. A vizsgálatok reggel 8 délután 2 órakor kezdődnek. Kelt Nagy Kanizsán, 1889. június 5-én. Az igazgatóság.

Tűzoltói mulatság volt t. hó 2-án a sánczi kertben. A helybeli önk. tűzoltó-egylet rendezte saját javára; de a közbejött város esőzés azt eredményezte, hogy káravalat végződött; mivel a kevés számban megjelentek után belölyt jövődelem még a kiadásokat sem fűdözte s — amit halljuk — a mulatság 10 forint deficitel járt.

A zárvizsgálatok rendje a keszthelyi közs. elemi iskolában a következő: jun. 8-án r. k. hittan a fiu- osztályban; jun. 9-én az izr. hittan; jun. 11-én d. e. u. IV. f. o., d. u. a III. f. o., jun. 12-én d. e. az I. a) és I. b. f. o., d. u. a II. f. o. ban, jun. 22-én a r. k. hittanból a leány oszt. ban, — jun. 24-én d. e. az I. l., d. u. a II. l., jun. 25-én a III. l., d. u. a IV. leányosztályban. A zárünnepély jun. 29-én tartatik.

A fertőtlenítés iránt kell ismét figyelemfelkeltőteléselnünk. A nyári meleg napok itt vannak. Ha a homlokunkról csorgó verejtékről nem tudnók meg, tudtunkra adja az a bűz, mely egyik másik udvarból jó és megcsapja orrunkat. Rendes és tisztaságkedvelő házigazdák megteszik ugyan kötelességüket saját egészségök érdekében is; de van elég, akiket emlékeztetni kell. Jól tenné kapitányságunk, ha minden

házi-gazdát hivatalosan fölhívna az udvarán levő poczegődör és csatorna szorgos letöltésére. De azután jó lesz szigorúan utána nézetni: vajjon a meghagyás pontosan teljesítetett vagy teljesített-e?

Arany lakodalmom. Dr. Morgenstern Jákó helybeli ügyvéd szülei Morgenstern Ignác és neje a napokban ülték meg jó egészségben házasságukat ötvenedik évfordulóját, arany lakodalmukat Szombathelyen.

A hittani vizsgálat a helybeli elemi népiszkolában s a felső leányiskolában t. hó 6-án tartatott meg Modrovics János, gelsei plébános, ker. esperes, mint püspöki kiküldött elnöklötte mellett. A délelőtti órákban a fiuk, a délutániakban pedig a leányok lettek kihallgatva. A kikérdezt Pichler Pál hitoktató végezte. Vizsgálat végeztével az elnöklö esperes ur megelégedésének adott kifejezést s a növendékeket vallás-erkölcsös életre, szorgalomra buzdítva, a jelenlött oszfélytanítóknak szíves köszönetet mondott, hogy a hittani vizsgálatot pedagógiai érdeklődéssel kísérték, s annak vezetésében segítettek.

Halálozás. Egy helybeli nagykereskedő kereskedőház főnöke Löwinger Izrael bünytt el e hó 3-án 88 éves korában. Temetése 5-én délután nagy részvét mellett ment végbe. Nagyszámu család gyászolja a közbecsülésben állott férfit, ki halála napjáig ritka egészségnek örvendett. A kiadott gyászjelentés így hangzik: Löwinger Sarolta ugy saját valamint az összes rokonság nevében megtört szívvel jeleníti a hön szeretett felejtethetlen férj, illetőleg édes atya, testvér, após és nagyatyja Löwinger Izrael urnak Löwinger Izrael és fiaí czég főnökének 1889. június hó 3-án délután 3 órakor élete 88-ik boldog házasságának 63-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei szerdán t. hó 5-én délután 4 órakor fognak a helybeli izrael. sírkertben örök nyugalomra tételei. Nagy-Kanizsán, 1889. június 3-án. Áldás emlékére!

Keserű ébredés. Egy muraközi jámbor horvát-atyafi a legutóbbi napok egyikén városunkba jött s végezvén ügyét, baját, pár kocsmában is megfordult. Volt nála bugylerár s a bugylerárban 15 forint. A mi horvátunk úgy éjélt felé egy nyitva talált koresmába betért, hogy mámoros fejével ott átaludja az éjszaka hátralevő részét. El is aludt. De egyszer csak fölébredt s rögtön kereste: megvan-e erszénye? Az erszény nem volt sehol. A gyanú a koresma nöcselédjére esett, ki a többi vendég állítása szerint járt az alvó körül. Pör keletkezett, mire az arra haladó rendőri őrszár betért s a hallott vádra a nöcselédet megkutaták: vajjon nincs e nála a 15 frtot tartalmazó erszény? Egy erszényt csakugyan találtak nála, de az üres volt. A horvát mámoros lövel azt az erszényt magának ismerte és vallotta, mire a rendőség a nöcselédet letartóztatta. A másnap reggeli kihallgatáson azonban — mikor már horvát atyánkfia szemem nem ült a bor köze — az erszényt nem ismerte magának s így a nöcselédet szabadon bocsátották. Az ő 15 forintot tartalmazó erszénye vagy elveszett vagy nem lehetetlen, hogy éppen azok a borozók lopták el tőle, kik a nöcselédre azt vallották, hogy a horvát zsebjébe nyúlt volt.

Feleség fojtogató egyén került legutóbb rendőségünk elé, Tancsics Gyula, foglalkozás nélküli csavargóban. Ez a rendőség előtt már eléggé ismeretes „jeles“ firma semmiféle foglalkozáshoz nem ért, ilyet nem is tanul; felesége kegyelméből élt, mint czimeres naplopó. Később nem érte be azzal, hogy felesége megosztotta vele keserves keresményét, hanem még pénzt is csikart ki tőle, hogy koresmázhasson. Ha nem akart neki pénzt adni, fojtogatta s azzal fenyegette, hogy hogy ugys előbb-utóbb megfojtja. E szép biztatás közben azzal a reménytel kecsegtette magát, hogy ha feleségét megfojtja is, csak egy két évi börtönt kap; ez alatt ott mesterséget tanulhat s még keresetképes emberül kerülhet ki onnan. Talán czéliját is érte volna, ha a szegény asszony kiállott kinjait megsokalván, el nem hagyja. Egy napon bezárta lakását s a kulcsokat magával vevé, elment Galambokra egy rokonához. Mire azonban visszajött, hogy lakását megnézte, az ajtókat feltörve találta; a szobából több tárgy hiányzott. A többi lakók tudára adták, hogy férje tört a lakásba s az vitte el a holmikát. Tancsicsné férje ellen betöréses lopás, életveszélyes fenyegetés s még egy, itt nem említhető ok) miatt emelt vádat a rendőségnél.

Zivataros hét volt a mult hét, mely ijedelmét szerzett kicsinynek, nagynak egyaránt; a keszthelyieknek különösen kijutott az ijedelemből. Hétfőn, t. hó 3-án három oldalról (kelet, észak és nyugatról) tornyosultak a felhők Keszthely felé, szerencsére, hogy ide csak a zúgó szél ért; Pacsát és vidékét elverte a jég, vége a természet kötött reménynek; ugy értesülünk, hogy Sat. György heggyét és Badacsonyt is elverte volna ugyanakkor a jég. E hó 4-én d. p. 7-8 óra közti szaka is borzalmas volt. Iszonyuan dörgött villámlott, miközben hosszantartó morajjal jöttek észak felől Keszthely felé a vészterhes felhők. Már a mindent megsemmisítő jégeső

zuhogását váltók hallani, de egy hirtelen jött szélvihar megmenésünkre vállalkozott, engesztelő áldozatul azonban a mentő kitépett sok szép táj. Kovács hivatal szolgán ép akkor haladt egy fa alatt, amikor a szél ugyanazt a fat gyökereztől kitépre földre vágta. A szegény asszony, ki a balatoni kertekből sietett övelehez haza, súlyos sérüléseket szenvedett fején, ugy kellett lakására szállítani.

Piros kendő kandikált csabítólág Novák Teréz, horvát-szent-miklósi ményecskére Deutsch Béla helybeli rőfös kereskedő sárából, a legutóbbi vasárnapon. A menyecske a reá csabítólág kandikáló piros kendő csabjait tovább már ki sehogysem állhatván, azt nagához ragadta, de a rendőri abban a pillanathban nyakon csapté.

Miert lett dr. Rosa életbalzsama Fragner B. gyógyszerárában Prágában valódi és mindenütt ismert háziszerré, s kiváló hatása a gyomor és altesti bántalmak minden eseteiben eszközölni ezt. Naponként szaporódnak a hála — és elismerő italok. Dr. Rosa életbalzsama kapható az összes gyógyszerárakban Osztrák-Magyarországon.

Irodalom.

Városi képek és vidékek (Städtebilder und Landschaften aus aller Welt). Ily című vállalat jelenik meg Schmidt Oskár kiadásában Zürichben. A vállalat 59. füzeté a Bécs melletti Badenről szól; Tartalmazza topográfiáját, statisztikáját és történetét; a gyógyhelyet, fűrdőépületek, netesebb épületeit képmes is bemutatva; gyógyvizeink leírását használatát és hatását, a vidéket s kiránduló helyeket a környéken. Az 54. old. füzet ára 80 kr. A könyvecske kiállítása igen csinos.

Nyilttér*)

Rohseidene Baatkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten.
Ganzseidene bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 p. Meter (ca. 450 versch. Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal ma gára felelősséget a szerk.

Vasuti menetrend.

1889. június 1-jétől.

Kanizsa-Buda-pest.	Ind.	gyors vonat reggel 6 ó. 04 p.	vagy. vonat reggel 7 ó. 30 p.	sz. von. este 11 ó.	szem. vonat este 12 ó. 25 p.
Budapest-Kanizsa	Érk.	reggel 4 ó. 26 p.	1 ó. 59 p.	10 ó. 40.	13 ó. 25 p.
Kanizsa-Pragerhof	Ind.	reggel 5 ó. 18 p.	2 ó. 48 p.	12. 35.	
Pragerhof-Kanizsa	Érk.	gyors vonat reggel 5 ó. 54 p.	szem. vonat délebe 1 ó. 15 p.	sz. v. este 11 ó. 44.	
Kanizsa-Hécb.	Ind.	szem. vonat reggel 6 ó. 55 p.	vagy. von. reggel 5 ó. 20 p.	sz. v. este 12 ó. 24 p.	
Bécs-Kanizsa	Érk.	szem. vonat reggel 4 ó. 16 p.	vagy. von. reggel 8 ó. 09 p.	sz. von. este 1 ó. 44.	szem. vonat este 10 ó. 26 p.
Kanizsa-Harcs	Ind.	szem. vonat reggel 5 ó. 28 p.		sz. von. délebe 12. 25.	
Harcs-Kanizsa	Érk.	szem. vonat délebe 1 ó. 40 p.		sz. v. este 11. 29.	

Felelős szerkesztő: VARGA LAJOS

Hirdetések:

REISSENZAHN A.
gazdasági gépgyár és vasöntőde
Budapest, vaczi-körut 80 sz.

Ajánlja a t. gazdák figyelmébe szabadalmazott kombinált vetőgépeit műtrágyaszóró-készülékkel, Hungaria és „Patria“ sorvetőgépeit, egytemes és mélyítő aczélekéit, OSEP-LŐGÉPEIT kézi-, járgány-és gőzhajtásra továbbá mindennemű gazdasági gépeit a legkiválóbb szerkezet és minőségben, eredeti gyári áron.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 392 4-10

Edes zöld takarmányt télen

zöld takarmány-prés

(Bismut szabadalom)

Füvedli prés folytatása és önműködő nyitással, tehát Füvedli prés, mely lehetővé teszi a boglyát úgy meggyújtani, mint kenyér alakban alkalmazni. A kerék alak kishéti a külföldi és az általánosan győbbi a kihasználást.

Emeltyűpár 2000 mássa zöld takarmányt képes sajtolni, de kisebb mennyiségeket is.

A legolcsóbb és legjobb szerkezetű Valamennyi 113 között

Valamennyi korlátozó vas alkatesz ára 1 emeltyűpárral összesen 100 frt o. 6. **Mayfartn Pl. 64. tárnar, Bécs II. Tabornstrasse 76.** Frankfurt a. M. m. & Berlin N. 405 2-10

Egy jó könyv.

A küldött könyv utmutasai ugyan rövidék és vékonyok, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségi esetekben igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézet „A Betegbarát” című, ragyókkal ellátott könyve elküldésért napjaink naponként kap. Mint az alább nyomatott a szerencsésen meggyógyítottakról származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly beteg is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatának eredményei vannak leírva, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Ki e becses könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s ezmezzé a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcseben. — A megküldés ingyen történik.

Dús mellékkeresetet

legmagasabb provisio könnyen szerezhetnek kockázattal nélkül a legbiztosabb módokon, posta, biztosító intézet és takarékpénztár hivatalnokok, jegyzők, tanítók kereskedők stb, kik törvényesen kialakított részletek eladásával foglalkozni akarnak. Ajánlatok intézendők: Betéti társaság Dirnfeld testvérek bankházához Budapest fürdő-utca 4. sz. 403 2-2

„HEVIZ” gyógy-fürdő

Keszthely város és a Balaton tavától 30 percnnyire Gr. Festetics Tassilo ur ümeltőségének tulajdona.

Gyógyhatásu ezen fürdő a következő bajoknál:

A csuszál, még pedig egy a heveny, mint az idült izületi és izomcsuszál, köszvény és köszvényes izzadásmányoknál, izületek, megmerevülésnél, circumscripák a peritonitidáknál; a ficamodások utáni merevségnél, a csonttörések következtében beállott összehúzódások, a megövidüléseknél, hér bajoknál, izzag (caries) és alszárfeleklyeknél, különféle benulásoknál hűdéseknel, továbbá a zuzódásoknál a végre a görvély és hujakórnál.

Fidéke gyönyörű Kirándulások a Balatonon. Sziliget, Badacsony, Sífok, Tihany és Fűredre ahol történelmi nevezetességű romok láthatók.

A szobák ára 1 frt — 2 frt 50 kr. A közlekedés Pestől a keszthelyi állomásra, Bécsből a szentmihályra szintgy Stájerországból. A szobát illető megrendelések alulírottához kérelmek intézteni.

A fürdőorvos Dr. Hannay Ö. ki egyuttal a gról ur házi orvosa is Bővebb felvilágosítással a prospectussal ingyen szolgál. 408 2-3

Govorcsin György, birt.

Szeleskavágó	Körfűrész	Kétvasú eke	Csövös tengeri daráló	Köncolyozó (Trieur)	Szeleskavágó	Lóhere toklaszó	Malomkő	Fecskeendő.	Fűkaszalógép. C
Tisztító rosta	Gőzmozgony	GRAEPEL HUGO GÉPGYÁROS	MARSHALL SONS & CO. LTD VEZÉRÜGYNÖKE	Cseplőgép	Szeleskavágó	Lóhere toklaszó	Malomkő	Fecskeendő.	Fűkaszalógép. C
		Y., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46.	(EZELETT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).						
Gépjáró	Repavágó	Y., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ VÁCZI-UT 46.	(EZELETT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR).	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger
		ELVÁLLAL	mindennemű malom felszereléseket bármely erőhájtásra.						
Malomtrieur	Szerzőgép	ELVÁLLAL	mindennemű malom felszereléseket bármely erőhájtásra.	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger
Szerzőgép	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger	Lisztosztályozó henger

„Zacherlin”

a legkitünőbb szer minden rovar ellen!

Ez az új, kitünő specialitás bámulatos erővel és gyorsasággal kiüli a férgeket a lakásokból, konyhákból, szállókból valamint a házi állatokról, az istállókból, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaláírásával és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegben kapható. A mit pusztán papírzeszkőben mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl specialitás”

Nagy-Kanizsán kapható Fesselhofer J. urnál.	Alsó-Lasdván kapható Fuchs Ferdinand gyógyszer.
„ „ „ Schwarz és Tauber uraknál.	Csáktornyán „ Straha testvéreknel
„ „ „ Strom és Klein uraknál.	„ „ Göncz L. gyógyszer.
„ „ „ Rosenfeld Ad. urnál.	„ „ Graner testvéreknel
„ „ „ Marton Adolf urnál.	„ „ Hafner Albertnél
„ „ „ Prasmayer és Deutschnál	„ „ Schleißer M. G.
„ „ „ Azemth Nathan urnál	

ZACHERL J. Bécs,

207 6-10

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankegyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:
Bathányi- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.
Kiadóhivatal: Városház-utca 8.
Nemzetellenes levelek csak ismert emberekkel fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 5 ft. — kr.
Félévre . . . . . 2 . 50
Nagyoldóra . . . . . 1 . 25
Hirdetések jutányosan számítatnak.
Arverési és egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. bérletdíj felül 100 máig 1 ft. azontal minden szóért egy fél kr.
Nyilttár postásra 10 kr.

Politikai kilátások.

Nagy-Kanizsa, június 13.

Politikai kombinációkba bocsátkozni egy időben sem tartozik a kellemes dolgok közé. Az ilyen kombinációk többé kevésbé mindig a jóslás színezetével bírnak, s a jóslók szavára mai napság nem igen adnak semmit. Az európai constellatio azonban, különösen pedig azok az események, melyek néhány hét óta Belgrádban történnek, önkénytelenül is elmélkedésre ösztönzik az embert, vagy legalább is figyelmesebb szemlélésére a situációt.

A belgrádi események első sorban azok, melyek a politikusok figyelmét magukra vonják. Ugy látszik, hogy Milán király nagyon csalatkozott mikor lemondása alkalmával komolyan hitte, s azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy Szerbia külpolitikai viszonyai az ő lemondása után sem fognak változni, és a regensek, kiket maga helyett bizott meg az ügyek vezetésével a kis kora fia mellett, meg fognak maradni azon az övényen, melyet ő követett Szerbia külpolitikáját illetőleg s nem fognak kacringani oda, honnan a szlávok és szerbek nagy része üdvét várja.

A mint az azóta egymás után és gyorsan történt események bizonyítják, Milán hosszú uralkodása alatt sem ismerte meg teljesen embereit, vagy pedig nagyon is bizott azoknak a tiszta értelemében, kikre Szerbia kormányát bízta Mintha Risztics ur, a regensek feje, csak leste volna az alkalmat, hogy álarcsát leveesse, s egyszerre más képet adjon annak a viszonyoknak, melyben Szerbia eddig monarchiánkhoz állott. Külsőleg eddig sem változott ugyan ez a viszony, legalább látszólag nem, de a történetek határozottan mutatják, hogy az orosz befolyás lényegesen emelkedő

ben van. Garasanin — Milán sok évi miniszterének fogsága, azok a vádák melyeket ellene emelnek, az egész eljárás, mely arculcsapása minden igazságérzetnek. — Mihály metropolita visszahelyezése hivatalába, Theodosius nyugdíjaztatása, a haladópartiak széjjelverése és terrorizálása, mindezek oly dolgok, melyek a viszonyok lényeges változását jelentik Szerbiában s oly felfogatásnak kezdetét, melyről előre nehéz volna megmondani, hol fog megállapodni.

Sajátságosan világítja meg a helyzetet a czár toasztja is, melylyel Nikitát, a montenegrói fejedelmet köszöntötte fel. Hogy mily jelentőséget tulajdonítanak e toastnak mutatja az is, hogy a politikai sajtó még mindig szól róla. Hogy a pánszláv sajtó azt mentül jobban a maga céljaira iparkodik kiaknázni, mutatják azok a sajtó nyilatkozatok, melyekkel a pánszláv sajtó e toasztot kíséri. Így azt mondja az egyik lap, hogy a czár toasztja Oroszország eddigi passiv politikájának feladását jelenti. Csak majd mikor az actio kezdődik, fogják látni, hogy Oroszországnak még Montenegrón kívül más barátai is vannak, kik a szent szláv ügyért oldalánál fognak állani. Az actio egyébiránt küszöbön van, mert III. Sándor czár kijelentette, hogy Oroszország egyedül is elég hatalmasnak érzi magát történeti hivatását teljesíteni. Egy másik szerb pánszláv lap a „Diewnik List“, azt mondja, hogy a czár toasztja az európai bekeligát nagyobb félelembé ejtette, mintha a galicziai határhoz egy pár új orosz csapat divisio indult volna, mely különben már odaindulóban van. Ilyen és hasonló phrasisokkal ütnek a pánszláv lapok zajt a czár toasztjának. Habár mindezek az enunciációk Ausztria-Magyarország politikai köreit meglehetősen hidegen hagyhatják, mégsem szabad egészen figyel-

men kívül hagyni azt, hogy III. Sándor egészen a pánszláv áramlatban van és avval úszik, és hogy Mihály metropolita, ki most Belgrádban ismét kénye kedve szerint üzhet orosz politikát, bizonyára nem csendes nyugalomban töltötte kényszerült számkivetése napjait, s hogy céljaival tisztában s a politikai actióra elkészülve jött haza Belgrádba. S ez mindenesetre gondolkodóba ejtheti a politikusokat.

Udvari körökből írják a „Pester C.“-nek: Ó Felsege serényebben és kitaróbban szenteli magát magasztos hivatásának, mint valaha s üdülést csak a családi körben keres és talál. A felséges ur minden nap fölkeresi magas nejét, megheszelvén vele mindent, mi őket érdekli, aztán bájos menyasszonylányokkal enyelegvén, ki egyre erősebben ellogalja szülőinek szívét. A völegény, Ferencz Salvator főherceg a napról-napra szivesebben látott kedvence lesz a felségeknek, kiket kényszerítellen s e mellett igen szerény lénye által elbájolt. A fiatal völegény szorgalmasan folytatja tanulmányait; — mint magát szereltemeltoan kifejezi — félíg meddig hasonlítani akar a költőleg, irodalmilag és művészetileg igen tehetséges menyasszonyhoz. A menyegző csak mához egy esztendőre lesz; addig a fiatal pár számára Bécsben egy palotát fognak adoptálni s Magyarországon egy megfelelő falusi tartózkodási helyet.

Németországba, Vilmos császár látogatásának vizonzására augusztus 20-án indul Ó felsege, ha az eddigi intézkedések megmaradnak; Ó felsege születésnapját, mint reneszen, Ischl-ben akarja ünnepelni a legmagasabb családban.

Az özvegy trónörökösne, Stefánia főhercegnőnek Laxenburgban csendes visszavonultságban él fájó emlékeinek és lánykaja nevelésének. Egyedül a szórakozás és hárfajáték, miben Zamara kisasszony, Zamara tanárnak, az udvari opera hárfásának lánya oktatja. Ezen legpoetikusabb hangszer édes accordjaiban fejezi ki egész ládalmát, szive mély bánatát. A mindennapi levélváltást Valéria főhercegnővel folytatja; őket ketten benső, testvéri érzéssel szeretik egymást.

Ferencz Ferdinánd főherceg, Károly Lajos, főherceg elsőszülött fia legközelebbi előléptetése után Magyarországon fogja folytatni katonai szolgálatát.

Gróf Csáky Albin.

Mindenki egyetért abban, hogy a jelenlegi közoktatásügyi minisztert csak a véletlenség adta a kabinetnek s hogy a miniszterelnöknek ismét szerencsés keze volt, midőn őt választotta a sok reflektáns közül, kik vagy maguk ajánlottak, vagy mások által ajánlottak a feledhetlen Trefort utódjává.

Világos, tiszta szellem, tele józan értelemmel és tökéletes tapintattal; megáldva erős akarattal és kipróbált eréllyel, valóban a legképesebb volt ezen épp oly tövises, mint fontos tárczára.

Nem szabad leledni, hangsúlyozza a „Pester C.“, hogy a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszternek nemcsak a keleti lustasággal, népünknek, mely különben oly erős, ha őt valami actióra meg lehet nyerni, ez öröklött bajával kell számolnia, hanem bizonyos, még az abszolút korból eredő nemzeti érzékenységekkel is, sőt ezenfelül még a magas kath. clerussal is, mely bár tudott alkalmazkodni Magyarországnak nemcsak alkotmányában, hanem közéletében is létesített általános szabadság és egyenlőség követelményeivel, mégis roppant belolyással rendelkezik társadalom és állam fölött, melyet majdnem ingerlékeny féltékenységgel véd és őriz. A derék Trefort ismert jó akarata és udvarias lénye daczára sem kerülhette ki a magas clerussal való bajlódást és egy igen kínos villongást hagyott hátra. Tehát nehéz feladat volt az új miniszterre, kormány és primatis közt kiegyenlíteni a félreértést. Gróf Csáky a bevégzett diplomacziá s fényes bizonyítékát szolgáltatva s az egész ország melegegédésére helyre tudja állítani a békét.

Nemsokára egy második exament kellett kiállnia. A védőrvénytárgyalás alatt volt. A vita hullámai magasra hágtak. A szenvedély és az exaltáció igazi viharai harsogtak át a termen. E kritikus pillanatban gróf Csáky bátran megvédte a német nyelvnek a közéletünkben hatékonyabb tanítása tárgyában kiadott erélyes rendeletét. Az ellenek szakallan heves és kíméletlen támadásai ellen józan értelemmel és tantomíthatalan meggyőződéssel küzdött: ha a monarchia két államának közös ügyeiben Magyarországot megillető helyet akarunk elfoglalni és megőrizni, akkor — mondá — értelmiségünket és képességünket az óhajtott magas színvonalra kell emelnünk; ha akarjuk, hogy gentrynk fiai ne legyenek kizárva

Tárca.

Az elcszerelt sógorok.

— A „Zala“ eredeti tárczája. —

Fiatal jogász-gyerek voltam Budapesten, mikor egy alkalommal meglátogattam Molnár Berci sógorom, Fehér-megyéből. Urodalmi ispán volt valamelyik faluban. A helység nevére már nem is emlékezem.

Előbb csak névről ismertük egymást, akkor találkoztunk az életben először. Nagyon örülünk a találkozásnak s ennek öröme nyakunkba vetők a városi; mulatkoztunk, megnéztünk minden utunkba eső nevezetesebb vendéglőt.

Sógorom idősebb volt ugyan nálam, de annyira meghyeriem őt őszinte, nyílt, leplezetlen modorommal, hogy a sógorsági viszony szoros baráti kötelekkel lőn meg erősítve.

Lelkemre kötötte s meg kellett ígérnem, hogy a legelső szünidőt nála fogom tölteni.

Meghagyta, hogy csak tudósítsam idejében, majd ő elem áldi kocsiját az alkalmához, honnan csak rövid félóránysra fessék az ő faluja.

Szavamat adtam neki, hogy elmegyek, ha csak valami különös akadály közbe nem lép.

És adott ígéretem bevalását nem is halasztottam sokára. A legközelebbi buszveti szünidőt megelőzőleg tudósítottam Berci sógor, hogy menni fogok.

Ekkor levéletem pár nap múlva megam is követtem.

Vonaton mentem az általa kijelölt állomásra.

Őt leledtem a vonatról s a kis vas-

uti állomás szők udvarán körülnéztem: vár-e reám Berci sógor kocsija?

Egy könnyű futkozó kocsi állott ott, liberias kocsissal.

Oda léptem s megszólítottam a kocsist: — „Maga az ispán ur kocsisa?“

— „Igen is kérem alássan, felelt vissza és megemelte kalapját.“

— „Na hát akkor mehetünk rögtön?“ szóltam, a nálam levő utazó táskát a kocsiba téve.

A kocsisnak — úgy látszott — tudára volt adva, hogy egy ilyen és ilyen forma fiatal ur fog a vonaton érkezni, mert az utazó táskát rögtön alkalmas helyre tette s mikor látta, hogy kényelmesen elhelyezkedtem, szorosra fogta a gyeplőt s megindult.

A két szürke vigan röpitett bennünket tova a jól tört úton. De a gyors haladás daczára is már háromnegyed óráig mentünk s még sem értünk haza.

Nekem fölűnt a messzeség, mikor sógorom csak rövid félóráról beszélt. Megszólítottam a kocsist:

— „Messze van-e még a helység?“

— „Még egy kis óra, uram.“

— „Az lehetetlen. Nekem csak félórát mondott, sógorom.“

— „Akkor csak tréfált az ispán ur.“

Nincs olyan jó, uram, amelyik ezt az utat félóra alatt megtegy. Jó hajással is köll másfélóra.“

Belenyugodtam abba, hogy Berci sógor bizonyosan tréfált, fölletett csak a félórával, mivel attól tartott, hogy a valódi távolság bevallása visszarántani engem az utól. Az ismeretlen és festői táj szépségében gyönyörködve, a rövid óra hamar elfelelt. Feltűnt a falu gyönyörű arany-fáival, fehér házaival. A falu alvágéről messze kitért a gazdasági lakás, körülvéve szépen rendezett parkkal.

A kocsis szorosabba fogta a gyeplőt s a két tüzesvértű lő sebésen röpitett bennünket a lak terraszra elé s ott toporzékolva állottak meg.

Egy idősebb s egy még teljesen fiatal nő jöttek elem kedvesen mosolygó képpel.

Az idősebb egészen közel jött a kocsishoz s rögtön sejtettem, hogy az sógorom neje. A másik egy ártatlanul mosolygó, alig 15—16 tavaszt látott kis anygai, a hasonlóságból sejtve, sógorom testvére lehetett.

Amint a kocsiról lezáltam, üdvözöltem őket, mire sógorom karon fogott s megkapó szives fogadtatással vezetett be a szobába.

Ilyen fogadtatással szemben a bemutatkozás teljesen fölösleges volt volna. E helyett inkább sógorom után kérdészködöm.

Sógorom mentegetni kezdette:

— „Jaj Istenem, szegény léjremnek, olyan sok dolga van. Ebed után mindjárt kiment a puszta s azóta színet se láttuk. Hát lassa kedves sógor, az ilyen falusi gazdasítzsek csak így megy az élete. Huz, von, farsd korán reggel, későn este. Aztán a jutalom mégis csak hálátlanság. A jövedelem sohasem elég, kétszer annyit költenek. A vége az, hogy a birtokot herbe adják; a sokat farsdolt, kizsarolt gazdasítz azután mehet a nagyvilágba.“

Helyeslőleg bölingattam sógorom szavaira.

Az azonban egyszerre más irányba vitte a beszédet.

— „Na de ne beszéljünk most erről; majd lesz idő később is. Tudom megéhiült kedves sógor, Pestől fogva. Hogyis ne! Mindjárt hozzátalok a korai vacsora készítéséhez. Addig inkább tekintse meg kedves a parkot, meg a kerítet. Iza vezesse a kedves sógort, mutogass meg neki mindent. Tudom: az ilyen városi embert minden apró-cseprő falusi dolog érdekelt.“

A rokoni bizalmasság mellett csakhamar beletaláltam a szerelembe. A melletttem pirulva álló angyalszélid tekintetű Izának karomat nyujtottam s vigan mentünk ki a szabadba, mint mikor két fiatal pillangó egyakarattal repül mézet keresni, harmatot inni.

A fiatalok a bizalmasság, az ártatlan közlekedés varakssora. Abban a korban van csak lélektani meggyarazata a mintegy varázsütésre ébredt szerelemnek.

Negyedóra múlva már mindent tudtunk egymásról. Ismertük egymás multját. Rövid volt és zajtalan mindgyükünk; könnyű volt beszámolni róla.

Félórát töltöttünk együtt, midőn hátunk mögött — anint lassan sétálgattunk — éreces téri hang szólt meg:

— „Megérkezett? Isen hozott, kedves sógor!“

Mindketten megfordultunk.

A következő pillanatban már a sógor karjai között voltam, ki akkorákat cuppanított jobb és bal képekre, hogy csak úgy rengett bele hatalmas bajjussa.

En azonban az ölelés után zavartan állottam előtte. Eszrevette zavaramot.

— „Na, mi bajod, sógor. Csak nevetéssel rosszul egy pár magyar oskótló és öleléstől?“

Azután egyik kezével Iza kezét, a másikkal az enyemét fogta meg és szembe állított bennünket:

— „Hát mit szólna ehhez a takaros kis falusi libához, he? — Kérdé józati nyiltasággal. Ugy-e hogy aranyos kis teremtes? Meghiszem az! Hát szén nem akarok én neket rosszat. Na, ugyan csak ne piruljatok! Megcsókoltatok-e már egymást, mi? Nem?“

Persze, ti házlik vagytok ahhoz. Sógorsági viszony oskót enged az egybekies előt. Ti persze ehöz nem értetek.“

Kézünköl fogva vagy inkább csak jel-

...maga és hadsereg magas állásából, ... lehet tökéletesen el kell ... az a nyelvét, melynek ismerete ... magas előléptetés egyszere ... a monarchia szolgálatában. A ... sem Bismarck, sem Molke ... magyar hivatalokat ellátni és csapatokat vezetni, hanem a diplomáciai hierarchiát s az ... csapatokat is dirigálni akarjuk, akkor elegendő a német nyelv alapos, kimerítő ismerete.

Megállta helyét és győzött. És a harmadik examen után, melyet a szabadalvópárti kabinélben és a kabinet közvetlen környezetében keletkezett érzékenységekkel szemben kellett megállnia, mikor az internatus ügy tárgyalatán, oly jó családok fiai számára melyek gyermekeiket eddig Bécsbe vagy Kalksburgba küldték, — a harmadik examen után, mely harmadik győzelmévé lett, az összes pártok, az egész közvélemény elismerte, hogy gróf Csáky nemcsak oly erős, mint elődje volt, hanem a legtehetségesebb személyiség és politikai kapacitás is volt, kit Magyarország vállalás- és közoktatásügyi miniszterévé ki lehetett nevezni.

A selyemparról.

Előttünk fekszik Bezerédj Pál miniszteri megbízottnak, a földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez Szegzárdról küldött jelentése Magyarország selyemparráról.

Hogy a m. kormány intenciói már is mily mértékben teljesedtek, a jelentés bőven igazolja. 1880-88-ig terjedő időszak adatai évről évre öröndetes emelkedést jeleznek. Ezek szerint a beváltott selyemből összes mennyisége 1879. évben az országban nem volt több mint 2507 kilo 1888-ban pedig már 703488 kilóra emelkedett.

Igen fontos a kimutatás 5-ik rovata, mely azt mutatja ki, hogy az egész országban átlag egy uncia, vagyis 25 gramm pete után mennyi selyemből lett termelve; miután erről biztos következtetést lehet vonni termelőink ügyességére.

Olasz- és Franciaországban az átlagos termés egy uncia pete után 30-40 kilo selyemből készült váltakozik.

A 30 kilo átlagot már mi is elértük, mi annál öröndetesebb, mert tenyésztőinknek — miként ez az évről-évre való növekedésből könnyen látható — legalább is 1/3-da ujonoz, ki annak előtte selyemtermeléssel még soha sem foglalkozott; és így már kezdő tenyésztőinknél is ugyan azon ügyesség feltételezhető, melylyel Olasz és Franciaország gyakorlott selyemtermelői bírnak, hol ezen termelési ág már évszázadok óta üzemlik.

Ezen eredmény főleg azon körülménynek köszönhető, hogy az intézet már kezdetől fogva kiváló gondot fordított arra, hogy a tenyésztők ezen telette kényes és nehéz termelési ág kezelésére, kellően kitanítva legyenek.

Működésének már kezdetén a néptanítókat igyekezett az intézet az ügynek megnyerni, selyemtermelő vidéken előadásokat

képezése megtörtént; de csak Iza részéről; mert én szentségtelenségnek tartottam jogtalanul női ajkát érinteni.

Siettem is rögtön a dolog tisztázásához. — Kérem, mi a tévedések játékába keveredünk! Mi, — nem lehetünk sógorok, mert én és sógorom személyesen ismerjük egymást. Önhöz pedig most van szerencsem először az életben. Én Molnár Berci sógoromhoz jöttem, aki itt urodalmi ispán.

A szép Iza két kezébe rejtette arcát s elfutott.

Az ispannak szeme, szája előlött, a bajusza mindkét felül úgy leesett, mintha jeges verte volna le.

Azután smondta, hogy ő egy sógorát várta Pestről, aki ott miniszteri hivatalnok s akivel Iza sógoronót akarja elvetetni. Még sohasem látta sem ő, sem családja. Most lett volna az első találkozás.

Ebből azután megértettem a tévedést. A derek család mind a mellett nem eresztett el vacsora nélkül.

Vigan költöttük el a vacsorát. Azután előlött a kocsi, mely engem az igazi sógorhoz volt viendő.

Szívélyes bocsut vettem a kedves öszinte magyar családtól s utánk indultam, hogy még az éj beállta előtt Berci sógoromnál legyek.

Rövid órai báladás után az engem hívó urodalmi fogathoz hasonló fogat jött velünk szembe, melyen szintén egy fiatal ember ült.

Aszonnal tösmertük egymásban a tévedések játékának áldozatait.

Megállottunk.

Bemutatkozunk. A fiatal ember smondta, hogy ő éppen egy (az Berci sógor)nak először érkezett sorszával, mint én az ő sógorává.

És is csak megvendégelés után bocsátottak utánk.

Hatalmasat kaczagunk a tévedésen.

Kocsit cseréltünk.

Azután ment mindegyikünk az igazi sógorához.

Megváltam e játékban a kedves Iza

szem legelsőbb eledelét.

És a szép csak csakig egytől egymást.

tartott, az illető hallgatónak írásbeli dolgozatokat kívánt, ezen kívül intézkedett, hogy mindazon tanítóképezték, melyekből a végzetni növendékek selyemtermelő vidékeken lesznek hivatva pályájukat folytatni, a selyemtermelés is úgy elméletileg mint gyakorlatilag mint tantárgy előadassék.

Ezen tanítóképeztéket a selyemtermelési szakelőadásokhoz szükséges mintákkal is ellátta ezen intézet; a növendékektől írásbeli dolgozatok szerkesztését és beküldését kívánta, melyeket felülvizsgálván a legjobbakat tiszteletdíjjal jutalmazta. Ezen kívül az intézet részéről egy külön tanár küldetett ki, — ki a tanítóképeztéket sorra látogatván, azokban a selyemtermelés mikénti oktatásáról meggyőződött és ez alkalommal egy-szersmind, mintegy felolvasó előadást tartott a képezde összes tanárai és növendékei előtt.

De ezeken felül az intézet a legutóbbi évek óta a főtiszt arra fekteti, hogy a működési körébe vont selyemtermelési községben, egy különösen gyakorlatilag már kitanított helybeli felügyelőt állít fel ki, miht az intézet közege, a helybeli selyemtermelőket folyton látogatja, őket a helyes kezelésben oktatja és eljárásukban ellenőrzi.

Ezen községi felügyelők ellenőrzése céljából a selyemtermelő községek ismét 20-25-önként egy-egy kerületbe osztatván, kerületi felügyelők alá helyeztetek, kik hivatva vannak a községi felügyelőkkel kello kitanítására és kik ez utóbbiakat a szükséges utasításokkal ellátván működésüket a legerélyesebben ellenőrizni kötelesek.

A községi felügyelő dja a felügyelő-sága alatt termelt minden kilo selyemből után számított 2 krajczárban van megállapítva, mely kiadás csak magában az 1888. évben termelt 103488 kilo selyemből után 14070 frtot tesz, és a rendes üzletet terheli, habár azt annak terhére róni alig lehetne.

Minden egyes tenyésztő egy ábrakkal megvilágított, anyanyelvén nyomtatott utmutatással, a tenyésztőknek legalább is 1/10-része pedig ezen felül még a Bolle-féle selyem-utmutatással is minden évben ellátatik; s így ezen nyomtatott utmutatásokból 1888-ban az intézet kiosztott kis utmutatást 40423 darabot, a Bolle-féle utmutatásból pedig 4150 példányt.

Ha a jelenleg még folyton létező számos selyemhernyó betegség és a kezdettel elkerülhetlenül járó sokféle nehézségek dacára is sikerült eredményt elérni, ez első sorban az imént jelzett oktatási rendszernek köszönhető.

Kétséget nem szenved, hogy az állam nem lehet hivatva arra, hogy valamely üzletet beláthatlan ideig folytasson; feladata csak abból állhat, hogy oly üzletre nézve, mely különben az ország javára szolgál, de állami segélyezés nélkül életbe nem léptethető, a kezdeményezést ő tegye meg és folytassa az üzletet mindaddig, míg azt, az ügy léte- nek kockázatossága nélkül magánvállalkozók- nak át nem adhatja.

Hogy a selyemparral igenis reá szorul az állam kezdeményezésére, azt az ipar története igazolja.

Hazánkban a selyemparral meghonosítását, miként az tudja van, a múlt században kezdte meg az állam.

Jól tudjuk azt is, hogy mihelyt az állam ezen ipart kezébe kiadta és azt idő előtt engedte át a magánvállalkozásnak, az hanyatlani kezdett és csakhamar megszűnt lenni.

Ennek természetes okát a következőkben találhatjuk:

A selyemparral első alapfeltétele a szederfa bősége. A kello szederfaállomány előteremtését pedig magánbirtokosoktól várni nem lehet, mert az egyes magánbirtokosok a szederfa-tenyésztést előnyeiről meggyőz- hejek csak akkor vonlanak, ha annak gyakorlati hasznát azonnal élveznek is. Ez pedig mindaddig nem lehetséges, míg ezen termelési ág lendületesebb gyakorolhatására kello szederfaállomány e öteremtve nincs.

Nem lenne tehát más, mint egy szerencsétlen circulus viciosus, ha az állam a szederfa-tenyésztést emelése alól magát felmentve, azt egyedül a magánbirtokosságra bízta.

De azért is kell, hogy az állam a kezdeményezés alól magát ki ne vonja, mivel jelenleg, a midőn a selyemtermelés hazánkban az eddig elért eredmény dacára még mindig csak inkább a kezdetlegesség fokán áll, okvetlenül szükséges, hogy termelőink a szederfa-levelet ingyen nyerjék, mert ügyességük még koránsem fejlett ki annyira, hogy a selyemtermelés valódi hasznát javukra teljesen kiaknázhassák, és így a szederfa-leveletért bért fizetni még nem képesek.

Abhoz pedig, hogy tenyésztőinknek a szederfa-levelet ingyen adhassunk, mindenek- előtt közhelyeken álló és így közbizonyt képező szederfákra van szükségük, melyek lombjait ingyen bocsáthatjuk tenyésztőink használatába.

De még egy harmadik ok is létezik, melyből fogva kell, hogy a kezdeményezést az állam tegye meg és folytassa mindaddig míg az ügy annyira ki nem fejlődött, hogy azt minden kockázattal nélkül a magán- vállalkozás vehesse át.

Ezen harmadik ok a következő: A selyemből, ha rövid idő alatt nem értékesítjük, a tenyésztő keresése alatt meg- romló és értéket teljesen elveszti. A csak

saját érdeket szem előtt tartó magán-vál- lakozó esetleg, például ha a selyem ára hanyatlal, ezen körülményt kerülhetlenül használja ki saját javára, a mennyiben a selyemből árát a tenyésztővel szemben önkényileg szabja meg ugyiszólván az utolsó percében, a midőn a tenyésztőnek nem marad más választása, mint gubóit a magán- vállalkozónak bármilyen áron átadni vagy pedig azokat a biztos megromlásnak kiténni.

Még jelenleg is találhatók régi termelőknél oly régi romlott gubók, melyeket a szegény tenyésztők inkább elhagytak romlani, semhogy azokat a nekik ajánlott méltánytalan ár mellett eladják.

A selyemparral sajátságos természetéből mintegy önkényi folyó ezen nehézséget el- hárítani csakis a további nagybó mérvű fejlődés képes; a midőn t. i. egyrészt a nagyobb számú selyemgyárak egymás közt természetszerűleg kifejűdő versenyé, másrészt pedig, a nagyobb mérvű iparhoz lűződő nagyobb érdekek valamint a nagy közönség felkötött figyelmé is ellenőrzik a vevőket és nem engedik az ily visszaélések elkövetését. Mindaddig azonban míg ezen idő be nem következik nincs és nem marad egyéb hátra, mint hogy a selyemből beváltását az állam maga eszközöltesse.

De végül még azon okból is szükséges, hogy az egész ügy az állam kezében maradjon, mert az egész eredmény egyik főfeltétele a tenyésztők kello oktatásában rejlik.

A jelen viszonyok között, a midőn oly sok nemű betegség a selyemhernyó szervezetét megromlaltta, az ipar gyakorlására elkerülhetlenül megkívántatik egy bizonyos ügyesség, mely ha a tenyésztőnél hiányzik, lehetetlen hogy működése eredményes legyen.

Ezen oktatás sikeres gyakorlása egy- részről az állam tekintélyét, másrészt pedig oly mérvű áldozatokat igényel, melyeket magán egyéneknek előlálni nem lehet.

Köztudomású, hogy a selyemparral meghonosítása Magyarországon több mint egy évszázadon át a kormányok és társadalmi tényezők törekvésének egyik kedvenc tárgyát képezte. Hogy az mindennek dacára az előbbi időkben az időnként mutalkozó nekilendülések dacára sem sikerült, annak okát leginkább annak kell tulajdonítani, hogy egy ily mélyreható előfeltételeket igénylő iparágat az újabb kor concurrentialis viszonyai között teljes lehetetlenség a központiól, a zöld asztal mellől kibocsátott rendeletekkel meghonosítani; a meghonosítás a legjobb esetben is csak úgy lehetséges, ha a feladat megoldására képesített gyakorlati szakember a hely színén állandó és szakadatlan működés útján teljesítheti az illető ipar meghonosításával járó nap- pontint felmerülő feladatokat.

Különfélek.

Keresztény jótékony öngyű- let. A helybeli ker. jótékony öngyűlet e hó 1-jén tartott választmányi ülést, melyben az egyes derék alelnökje *Bogyai Ödönné* lemondott. A nevezett urnó, ki eddig oly szép buzgalommal működött az egyes érdekében újabb felkérés dacára is ragaszkodván lemondásához a választmány által *Schmidt Frigyes* né urnó választott meg a ker. jótékony öngyűlet alelnökévé. Ugyanaz alkalommal az egyleti célok előmozdítása végeti tavaszi mulatság rendezése határozatott el, mely a Polgári egyesület kertjében tegnap meg is tartott. A mulatság sikeréről csak lapunk-jövő számban referálhatunk.

Tíz éves jubileumát ünnepelte meg f. hó 11-én a Keszthelyi csónakázó egyesület. Az ünnepléy kezdetét d. u. 6 óra- kor taracklővések jelzik, amire aztán az egyleti tagok és családtagjaink és mások a városból igen szép számmal lesiettek a balatoni Kórsóra, hol víz zene szólt. Az egy- leti helyiség, az árboz és csónakok ünnepi díszben pompáztak. Majd többen csónakokba ültek és a Balaton tiszta, sima tükörén, a zene lágy hangja által kitérve csónakáztak. Pom- pás, bájoló, leirhatlan öröm érzés hatja át az ember egész lényét, szinte azt gondolja az ember: ez a földünk ország! Ti boldog keszthelyiek: nem is tudjátok, mivel bírtok!? Az igaz, hogy szívesen látjuk mindenkit s meg- oszthatjuk boldogságunkat! A csónakozás után kisebb-nagybó asztaloknál foglalt helyet a társaság, mely legkevésbé 120 tagból állott, s kezdődött a társas-vacsora, mely Körmendy balatoni vendéglistát dicseri. Az ünnepi beszédet az egyeslet elnöke, Dr. Csánády Gusztáv a 2-ik fogás után tartá, melyben az egy. tíz éves fennállási történetét ecsetelte, szóltak még Laázy Vince, éllette az elnököt és családját, Köváry K. pedig a nőket és férfiakat éllette. Vacsora után reggelizés volt.

Házasságok. *Leendői Samu* e hó 16-án délután 4 óra- kor vezeti oltárhoz Weisz Teréz kislányt egy helybeli izr. templomban. — *Langer Mór*, Bécsből e hó 17-én kel egybe szíve választottjával *Grünbaum Regina* kislánnyal. — *Marton Ignác* helybeli fiatal kereskedő pedig e hó 23-án délután 5 óra- kor esküdtik örök hűséget *Stolzer Mária* kislánnyal, *Stolzer Gusztáv* bank- igazgató leányának.

Sport. *Festetics T.* gróf tenéki istállója a bécsi jun. 8-iki löveményeken ismét diadalt aratott. Két versenylova tudott és pedig a *Bonnie-Aggie* és *Simplicius*; mindhét első díjat nyert.

Orvosság helyét mérge. F. hó 13-án este egy helybeli család künn húvelt az udvaron. Egyik gyermekük betegten fektűt a szobában; ennek este felé orvosságot kellett volna beadni. Az anya, ki máskor tenni szokta, ez uttal röstelt bemenni, s megkérte férjét, hogy menjen be, adjon orvosságot a beteg gyermeknek. A férj készségesen bement s jelzett helyről levett egy üveget s abból folyadékot töltvén, a léhomályban a gyermek ajkához vitte s öntötte be. A gyermek rögtön elkapta ajkát, mire az apa is ijedten kapta el a kanalat, melynek tartalma a gyors mozdulat következtében a gyermek arczára dőlt. Ekkor vették észre a borzasztó tévedést, hogy a legerősebb rectificált karbolit tartalmazó üveggel lett fölcserélve az orvosság üveg. A gyermek toroka, arca erősen összegegett, s mánap a szegény 2-3 év közti fiu meg is halt.

Helv. hitv. isteni tisztelet. Pünkösd másodnapján f. hó 10-én d. e. 10 óra- kor Keszthelyen, az iskola épületben helv. hitv. isteni tisztelet volt, mely alkalommal megjelent kevés számú hívélhez *Sebestény Gábor* köves-káliai helv. hitv. lelkész intézett szép beszédet. Az ünnepi sz. beazéd után az urvacsora osztalt ki.

Hálálkozás. *Klug József*, a keszthelyi 6 osztályú polgári iskola ének és zene tanára, f. hó 11-én hosszas szenvedés után 70 éves korában meghalt. A megboldogult, kit Keszthely város örege apraja *„Klug bácsi”* név alatt ismert és tisztelt határtalanul, több mint 40 éve, hogy zene és ének tanítás terén működik, mindvégig odaadással, buzgalommal és magas szak- értelmekkel. Jó tanár és igaz, hű barát volt. Hátrahagyott családjá, karitársai, barátai, tanítványai, tisztelői tájadalmas szívvel és mély bánattal siratják a jó öreget, ki még ezelőtt 5 hóval ifju, örök vidor, élces kedélyvel minden társaság közponja, kedvelje volt. Özvegyet és egy leányt, ki *Belányi Tivadar* csaktornyai tanítóképezdei tanárhoz ment nőül, hagyott hátra. A boldogult temetése f. hó 12-én d. u. 6 óra- kor ment végbe nagy részvét mellett. Megjelent a gym. tanárkar, a polg. isk. tanárkar és hívél- ség, a felső leány isk. tanárkar és növendékek, az elemi isk. tanítótestület, a város előkelő közönsége és mások. Az egy- házi szertartást Dr. *Dunszt Ferencz* apát- plebános végezte. Béke poraira.

Nyilvános köszönet. A nagy- kanizsai iparos ifjuság önképző és betegse- gélyző egyeslet folyó hó 9-én (pünkösd va- sárnap) a „polgári egyesletben” megtartott nyári mulatság alkalmával bevételzetetett a felülizetésekkel együtt 158 frt 10 kr. a kiadások 67 frt 68 kr. maradt tiszta jöve- delem 91 frt 92 kr. A szíves felülizetők- nek neveit alább soroljuk fel és ezuttal kö- szönetünket nyilvánítjuk. *Staab József* ur 2 frt, *Dr. Hauser János* ur 1 frt, *Mayfort Gyula* ur 1 frt, *Kaszner János* ur 1 frt 40 kr, *Szépe Boldizsár* ur 50 kr. *Csillag Béla* ur 50 kr. *Hell János* ur 50 kr. *Pihál Ferencz* kir. közigyűző ur 40 kr. *Vegrath Ferencz* ur 40 kr. *Rosenfeld Miksa* ur 40 kr. *Kovács Mihály* 40 kr. *Rothman Meny- hárt* 40 kr. *N. N.* 40 kr. *Füchsl József* 20 kr. *Csokáné urhölgy* 20 kr. *őreg Gartner Vilmosné* 20 kr. *Röfler N.* 20 kr. *Kovács Gyula* 20 kr. *Stepanekné urhölgy* 20 kr. *Kölmerné urhölgy* 20 kr. *Piszár N.* ur 20 kr. *Schapringer N.* 20 kr. *Hitzelberger La- jos* ur 20 kr. *N. N.* ur 20 kr. *N. N.* ur 40 kr. Összesen 11 frt 90 kr. Végre köszö- net mondunk *Torma Imre* vendéglist urnak azon jóakarataért, a mennyiben a kerti helyiséget ingyenesen bocsájtotta át rendelkezésünkre. Bécses pártfogóinknak emlé- kébe ajánljuk magunkat és vagyunk haza- fiui tisztelettel a rendező bizottság.

Pünkösd hétén a helybeli önk. tűzoltóegyeslet zenekara a Szt. Jánosról nevezett templom előtt, a Deák téren tér- zenét adott. A zenekart *Knobloch Frigyes*, karnagy vezette. Az előadott darabokat szép- számú közönség hallgatta s azzal a véle- ményvel távozott, hogy a tűzoltói zenekar az eddigi buzgó s ügyes vezetés mellett a kezdet nehézségeiből képest szép haladást képes már is bemutatni. Ugy halljuk, hogy ezentul a törekvő zenekar minden vasár- napon fog adni térzenét, lehetőleg a hűvö- sebb estési órákban. Ezzel mindenesetre nagy mértékben ki fogják érdemelni a közönség- nek eddig is több alkalommal tapasztalt érdeklődését.

Juniális. A keszthelyi önk. tűz- oltóegyeslet pünkösd napján, f. hó 9-én este a sörház-kertben igen sikerült juniális tar- tott. A természet által dusan feldisített tánc- helyen, mely körös-körül és felülről lényen- sen kivilágított. *Bizi Sándor* jó zenéjét 20-24 pár tánczolt. A kertben szanaszét asztalok mellett vidám társaságok foglaltak helyet és a hegy nedűje és *Gambrius* itala, a víz zene és a pompás csillagos est-éj mind- mind hozzájárultak a juniális sikeréhez. Anyagi tekintetben is szép sikert mutatnak fel a ju- niális, amennyiben tűzoltói szerek gyarapítá- sára 100 frt tiszta hasznót hozott.

A sorozás eredménye. A keszthelyi sorozó járásban befejeztetett az ujonczokzás. Állítattott 564 ujoncz. Besor- zatott ebből a közdös hadseregbe 41, pórt- tartalékba 28, honvédseregbe 4, visszahe- lyezettetett 815, fegyverkeptelen 117, törülte- tett 1, felülvizsg. küldetett 4, kórházba 2, elmaradt 42, ismeretlen tartózkodású 45.

ZÁLA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankgyeület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Félévre	2 . 50
Negyedévre	1 . 25

Hirdetések jutányosan számítottak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 80 kr. belyegdíjon felül 100 szóig 1 frt. azontul minden szóért egy fél kr.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Szerkesztőség
Batthyány- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városháza-utca 5.
Hirtelenre érkező levelek csak ismert kassából fogadhatók el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A tanév végén.

Mire a sorok napvilágot látnak, majdnem valamennyi tanítványt felet érnek az évről vizsgálatok. Tanítók, tanulók bemutatták évi feladásaik eredményét.

Az a szokás ilyenkor, hogy ha a tanulók egy része nem bír felmutatni a várakozás mértéke szerinti eredményt, a bíráló sulya nem a tanulóra, hanem a tanítóra esik. Ez nem egészen helyes dolog a föltétlenül igazságosnak semmi esetre sem fogadható el. Mert igaz, hogy a tanító nagyon sokat tehet a tanulók buzdítását illetően; a rá bízott növendékek között teremthet jó közszellemet, de ezt a közszellemet nem kevésbé befolyásolják oly tényezők, melyekkel szemben a tanító minden ereje is sokszor keveset használ, vagy éppen semmit. Valamint a család, úgy a tanuló is mint a családnak tagja, a társadalom befolyása alatt áll, melynek felszeregeitől ugyan a tanító iparkodik a tanulót védeni, ebben a tekintetben folytonos küzdelemben állván magával a társadalommal, de egészen megóvni tőlük nem igen áll hatalmában.

Ennek a beismerésére közoktatásügyi kormányunk is jutott már, a mennyiben legközelebb jelent meg oly rendelet, melyben a miniszter felhívja a tanügyi hatóságokat, hogy hassanak oda, miszerint a szülők ne vigyék kis-korú gyermekeiket a nagyok mulatására. Hiszen ez által nem csak korcettekké válnak, a mi amúgy is nagy hibája mai ifjúságunknak, hanem egészségi tekintetben ártalmas rájuk nézve az éjelezés s erkölcsükre nem lehet jó befolyással. Vége van most már annak az időnek, mikor bittel tanították meg a növendéket morásra; a tanító tekintélye erkölcsi személynégében van, s ezt a tekintélyt megóvni, mint féltett kincsét nemcsak a tanító gondja, hanem köryezetének is kötelessége.

A tanító minden romlatlan tanulónak rendszerint valóságos eszményképe. Sohasem szabad tehát a gyermek előtt egyéniségét úgy érinteni, hogy arra csak a legkisebb szeplő is essék. Mihelyt ez megtörténik, a tanulóban meglazul az a föltétlen tisztelet és ragaszkodás, mely nélkül egyetlen tanító sem teremthet iskolájában jó közszellemet. Mert kényszer-eszközökkel, bittel, pálczával iskolai közszellemet teremteni nem lehet. Tisztelet, szeretet, ragaszkodás képezik annak valódi alapját. S ha — fájdalom! — még mindig elég tanító van, aki kényszer-eszközökhez nyúl s bittel akar közszellemet teremteni iskolájában, ezek már kivételek.

Hála Istennek, a zsendár-modornak tere mindegyre szűkebbé lesz ama mértékben, amint a tanítói pálya hivottabb, tehetségesebb egyénekké nepestit be. És bátran, bizton ki lehet mondanunk, hogy mihelyt a tanítói pályát kivétel nélkül oly egyének foglalták el, de mindenütt, minden fokozatu iskolában, kik igazi hivatással léptek reá s akikben ennél fogva meglesznek ama szép és eléggé nem méltányolható tulajdonok, mikké tanítványaik körében tiszteletet, szeretetet és ragaszkodást alapuló közszellemet lesznek képesek teremteni, mindjárt kevesebb lesz a féltanult emberek száma. Mert hisz az a jó közszellemű iskola, ahol a tanulók igazi ambiciójával és nem félelemből tanulnak s ahonnan a tanulás kedvét magukkal hozzák még a gyakorlati életbe is.

Na és — tán mondanunk is fölösleges — hogy ennek a kornak bekövetkezése a mi kulturális haladásunk, emelkedésünk ígéret földje. Akkor minden téren, minden pályán özüvel lesz az olyan egyén, ki nem csak a jó papra bizza a holtig való tanulást, hanem maga is holtig tanul, hogy ujabban szerzett és szakadatlanul gyarapodó ismereteit saját boldogítására s így közvetlenül a hazai kulturális haladás előnyére, javára értékesíthesse.

Ez a közszellem, ami korunkban mutatkozik a tanuló ifjúságnál, ez a tanulást, a tanulási kedvet nem igen teszi életréhatóvá.

Hisz mit tapasztalunk majdnem mindenütt, de legalább is legtöbb helyen? Azt, hogy a tanulók levelesek, epedve várják azt a pillanatot, mikor a könyvet sutba dobhatják, mikor nem muszáj tanulni. Ez a körülmény, az a tapasztalat azt bizonyítja, hogy csakis muszájból tanulnak és nem igazi nemesebb ambiciójával. Legtöbb tanulónak csupán az a célja, azért tanul, hogy bizonyítványt szerezzon, mivel valami felsőbb tanintézetbe vagy valami pályára léphessen. A tudás, az ismeretek gyarapítása, a törekvő lelket oly édes öntudattal eltöltő munkásság, a drága időnek szellemi gazdagodásunkra való felhasználása csak ritkán vagy éppen nem is lebeg szemé előtt. Azért van nálunk úgy, hogy az iskolából kikerült s valamely pályára lépett egyének, ha tanulnak is, ha vesznek is kezökbe egy-egy szakkönyvet csak szűkségből, kényszerűségből teszik, hogy minden lépten, nyomon fenne akadjanak. Ha az iskolából más közszellemet hoznának magukkal az életbe, ha az életréható tanítás élénk tudvágygyal, erős tanulási kedvvel boscátáná ki fiatalágunkat a gyakorlati életbe, akkor bizonyára nagyobb számban volnának hazánkban is a szaktudósok, más színvonalon állana a szakirodalom és általában jóval magasabb színvonalon állana irodalmunk, nemzeti kulturánk.

De hát nem megy az egyszerre

tanügyiunk tulajdonképeni lendület alig pár évtizedre vezethető csak vissza. Igen sok el lett érve, megtörtént azóta, amire az első pillanatokban még gondolni sem lehetett. Majd lassan, lassan elkövetkezik az a jobb kor is, mely után most még buzgó imádság epedez a nemzeti kulturánkon csüngők ajakán. Minden év több, több biztató, haladást jelző eredménnyel záródik.

Reméljük hát, hogy el fogunk jutni nemzeti kulturánk ígéret földjére.

Belpolitika.

— június 19.

Az új belügyminiszter kinevezése. A hivatalos lap mai száma közli Barossnak a belügyminiszterium vezetésé alól való fölmentését, helyébe Teleki Géza grófnak belügyminiszterré való kinevezését s Beniczky államtitkárnak állásától való fölmentését egyidejűleg az operaház és nemzeti színház intendánsává történt kinevezését. Az erre vonatkozó királyi kéziratok így szólnak:

I. Kedves Baross! Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán, Önt saját kérelmére, a magyar belügyminiszterium ügyeinek ideiglenes vezetésétől, e téren is tett hasznos szolgálatainak elismerése mellett, ezennel felmentem. Kelt Lainzban, 1889. évi június hó 17-án. Ferencz József s. k. Tisza Kálmán, s. k.

II. Kedves gróf Teleki! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt magyar belügyminiszteremmé ezennel kinevezem. Kelt Lainzban, 1889. jun. 16-án. Ferencz József, s. k. Tisza Kálmán, s. k.

Teleki Géza gróf 1844. szeptember 28-án Deesen született. Középiskolai tanulmányait Nagyváradon, Nagyváradon és Marosvásárhelyen bevégezvén, a gazdaságot a hohenneimi akadémián tanulja. Majd a jogot befejezte, Kővárvidéken volt tiszteletbeli aljegyző, később tiszteletbeli főjegyző. Kővárvidékének felosztása óta Szatmármegye közügyeiben vett részt; e megye közigazgatási bizottságának tagja. 1875-ben választott meg képviselővé a kisnyirjesi kerületben. Azóta negyedizben képviseli az ugyanazon kerületből alakított, jelenlegi nagysomkúti kerületet. Irodalmilag is működött; 1864-től 1871-ig el

Tárca.

A rettenetes „évad.”

— A „Zala” eredeti tárcaja. —

Majdnem hihetetlen, s magam sem hiszem el, ha tapasztalásból nem tudnám, hogy vannak oly szerencsétlen emberek, kik a hálpiro helyzetét irigylik. A belátással bírok között azok, kik a dolgok valóságát látni képesek, s kik nem minden külsőnéretől itélnek meg, kérdéssel razzák lejáról, azt gondolva maguktól, lehetetlen, hogy ilyen emberek is létezzenek a világon; de hát mennyi azoknak a száma, kik mindig a lel-zíról, a mely nandenesetre esillogóbb, biztatóbb, szebb szokott lenni, itélnek, s ritkán képesek a dolgok melyébe is ereszkedni.

A laikus általában a hírlapíró dolgot az összes foglalkozás-nemek között a legkönnyebbnek tartja, de leginkább az a laikus, a ki, mikor egy közönséges dologról két-sört kellene, világosan megírnia, voltaképen nem is tudja, hol kezdje. Mikor a lapot, mint a hírlapírói működés eredményét maga előtt látja, s végig fut a sorokon, komoly ráncokba sodri homlokát, ott az ő becses személyének bizonyára nem szokott valami, mert az embereknek, különösen pedig azoknak, kik önmagukat szeretik legjobban, tehát az önzés lovagjai, mi sem szül oly létezettséget, mint másnak a leggyengédebb dicsérete, beismerése, felmentése a saját részéről. Bizonyára elrontod X-nek az ebédjét, ha Y-ről hármimódon megemlékezel, s kedve annál rosszabb lesz, mertől jobban megérdemli Y, a dicséretet, mert la nem érdemli meg, léged a pokolba küldhet s keithei megvesztegette-

tésed hírel; de ha megérdemli, legteljebb csak annyit mondhat, hogy nem kellett volna oly kirívóan megemlékezni erről az emberről, hiszen tulajdonképen csak igen közönséges ember.

Ha a diétáns rosszul énekel, s te csak azt mered róla írni, hogy hangja nem eléggé iskolázott, akkor kétségbe vonják mértő voltodat; s azt mondják, hogy minek irsz oly dolgokról, a mikhez nem értesz semmit, máskor inkább semmit sem kell írnod; ha pedig dicséred, akkor bizonyosan jó úszonara voltál meghíva, vagy más módon kenyeretnek le. S így megy az minden tekintetben in infinium.

Jaj neked, ha a valódi közvélemény kifejezője volna, nem abban az értelemben, melyben a közvéleményt meghatározni szokás, hanem abban az értelemben, melyben a közvélemény maga a közvéleményt fogja fel.

Rettenetes chaosz volna minden lap, s minden nap más igazságot kellene hirdetnie, mert a közvélemény olyan mint a champagneon, minduntalan változtatja színét és jellemét.

Nincs tehát kellemetlenebb dolog, mint a közvéleménynek részint tolmácsa, részint irányítója lenni.

A kik még annak dacára is irigylenre méllónak találják ezt a nemes foglalkozást, azoknak ügyelmébe ajánlhatom a rettenetes „évadot.”

Victor Hugo, a nagy francia költő, tudvalevőleg Rettenetes évről nevezett el egy költemény kötetet, melyben az utolsó porosz francia háború iszonyait dolgozza fel költőileg. A hírlapírásnak minden esztendőben van ilyen rettenetes időszaka, a melyet környelven „utorka swiss-on-nak” nevez a világ, de a mely megérdemli, hogy esztől

Rettenetes évadnak neveztessek. Van e fogalma a laikus embernek ez a gyöngött lorró hónapok kinjáról?

A napsugarak perzselő melege megérelt a vetést, sarga kalászkok rengenek a mezőn, s meglehet, hogy maguk között az egyes kalászkok igen érdekes dolgokat csevegnek (hiszen, a kinek éppen kedve tartja, a déli órákban meg is hallgathatja;) szellő sem leng mezőn, téren; s a madár is, elbűjli büst nyújtó fészkébe, egyezőval minden pihen; még bizonyos tekintetben a politika is, a mennyiben a t. ház is befejezte üléseit s októberig szünetet tart, csak a delegáció fognak összeülni. Egyezőval minden pihen. Csak a hírlapíróknak kezdődik ilyenkor az ő legkeservesebb és legsavanyúbb munkájuk. Egy királyságot egy vezércziklyéért, ha politikai is; de sokszor még egy királyságot sem tud ilyen kapni, hacsak Garasánin mártírságát nem eleveníti fel; vagy Boulanger babáiról nem lép le egyet; de ezek a tárgyak most már elkoptak; s a czár pedig sokkal mértékletesebb ember, mintsem hogy minden utaltan eljegyzési lakomát adjon s azon világraszóló toasztokat mondjon. A bécsi antezemiték már rég nem érdemlik meg, hogy az ember érettségétől fogyaszon, mert máshová kellene mártani a tollat, ha róluk megakarna emlékezni az ember. Egy királyság egy vezércziklyéért! De honnan? A kaszárnya ma holnap már fel is lesz építve; az új utcát kövteni is kezdik; a világítás ügye napirenden van, bizottság kezére van adva, kár volna a csendes tanácskozáshoz bele szólni; az ulcaöntözés pedig nem olyan dolog, mely három vezércziklyához el fogható; s a mi porunk pedig oly nagy, hogy egy egész költemény kötetnek a víze sem volna elegendő annak leverésére.

Egyezőval keserves, dolog ezekben a hónapokban a hírlapíró; tisztnek eleget tenni s a soron felül s azon alul is érdekessel

nyújtani a közönségnek, mely sokat kíván, de keveset ad.

Az egyleti élet is teljesen nyugodni szokott. Zajos közgyűlések nincsenek, azok a tavaszra és téle szoktak esni, a heves vita nyáron csakugyan ártalmas volna az egészségre s nem ritkán nagy bajnak lenne okozója; azért igen szépen rendezték el az egyletek s télen tartják közgyűléseiket, mikor is érdekes vita után föltötte jól esik az étel is, a mit a nyárról szintén nem lehet állítani; ime a nyári meleg még az emésztést is befolyásolja.

Élő hát azzal, ki a hírlapírói foglalkozást irigyli, jöjjön, és foglalja el az irigyelt helyet a rettenetes évad napjaiban, szedje össze szellemiségét, találékonyságát, képzelő erejét s próbálja meg a dicsőség szekerén való kocsizást. Bizony, bizony, mondóm, az életben minden dolognak meg van a maga zöldje, miért legyen tehát kivétel a hírlapírás. Hiszen a zöld a remény színe; de nemcsak ez; zöld a falomb; a fa lombja árnyékos; az árnyék hűvösöset kölcsönöz, s ilyen forróságban mit kíván az olvasó mást, mint árnyékot, bárhounan is került legyen elő az. S ha az olvasó egy ideig ezzel az árnyékkal is megelégszik, akkor a rettenetes évad is csak elmúlik egyszer, mint világ kezdetétől általában minden a világon.

Szalamander.

A szerelem . . . . .

A szerelem gyötri az én szívem,
Ez a világ azért gyönyöl engem;
Hadd gyönyöljön, ne hallgasson a ször;
A lakosság lény vigasztalója.

Tavaszdik, sőt a nap sugara,
Az én szívem is kigyulladt rája;
Ha gyötörte is a mély búhámat,
Új öröme, tudom, hogy feltámad!

Jókai Már újabb regényei.
 Révai testvérek kiadóhivatala (Budapest, IV. váci utca 1.) eddigéig összesen már 97 füzetet bocsátott ki, valóságos kis könyvtárt képez már is ez a hatalmas könyv. Összesen alig husz forint. Onkéntelenül is anyagi oldalát fogjuk a dolgnak legelőször, mert drágának elhíresztelt könyvcsomónkon valóban rendkívül csekélynek kell mondanunk, ha alig husz forint teljes tizenhat kötet birtokában vagyunk, kivált ha ez a tizenhat kötet mind Jókaitól való. — A *lelkidomár*, e regény, melynek szépségei kitűnően mutatják, hogy Jókait ismét abban az utóéletben nagyságban tünteti fel előttünk, melyben az ő geniusa a 70-es évek elején ragyogott, mely regényirodalmunkat ismét oly művel szaporítja, milyent az utolsó évtizedben a külföld sem igen produkált, ez a nagyszabású, hatalmas alkotás ép a füzetes vállalatnak képezi legújabb részét és most már ez a regény is a negyedik kötet vége felé jár. Nem vagyunk barátai a füzetes vállalatnak, mert sajnos tapasztaljuk akárhányszor, hogy nagyhangsú címek alatt, jobbra a külföldi műveket, még silányabb fordításokban ezer számban lepik el a szegény emberek hajlékai, hogy azokat lelkiismeretlen, de élelmes ügyösök sok rábeszélés árán, még aztán jó pénzért becsempeszték, de ha látjuk, hogy Révai testvérek ép ezt akarják ellensúlyozni, hogy pár krétát önkénteskednek a nemzet köznevelésére, ezt a hazafias törekvést nemcsak nekünk kell támogatnunk, de lelkünk egész bevével buzditjuk támogatására minden olvasónkat. A *lelkidomárnak* eddigéig 19 füzetét bírtuk, a kiadóhivatal akár egyszerre, akár lassankint megküldi az eddig megjelenteket és bizton hisszük, hogy a kik Jókaival e füzetes vállalat utján ismerkednek meg, Jókai csak ép oly lelkes tisztelővé válnak, mint a hogy pártolói lesznek magának a vállalatnak is. Az egyes füzetnek ára csak 20 krajczár.

Budapesti Hirlap. (Szerkesztők és tulajdonosok: Csikósi József és Rákosi Jenő.) A Budapesti Hirlap-nak a hazai művelő olvasókörözésé vétele meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzése mellett nemzetünk és a jövőért, ez egyetlen jelszóval: *magyarorságot!* Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely pártalan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban maig a legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozóknak egész soron kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszer levezetőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a Budapesti Hirlap arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A Budapesti Hirlap politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünwald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szellemében. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarországi politikai és közéleti felől távirati értesítésekkel látnak el rendszer levezető, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községekben is bír a lap. Budapesti Hirlap távirati tudósításai ma már teljesen egy fokozatú állanak a világ legkiválóbb szerkesztési hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megátíratozzák. A külföldi rendszer tudósítók kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A Budapesti Hirlap e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi előtől 10 évvel még egy-egy hírlap egész költség vetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesítő orgánusa a sajtónak. A Budapesti Hirlap távirati a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A hírszolgálatok különböző specializáltak szerkesztik s a helyi értesítés ismeri leggyorsabb tudósítókra van bízva Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a hírváros sőt eseményei is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a Budapesti Hirlap helyet foglalhat minden országú astatán. A közgazdasági rovatban s magyar gazdasági, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékoztatásra szükséges. A regényirodalmunk csak kiváló írók legújabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 forint, félre 7 forint, negyedévre 3 forint 50 krajczár, egy hónapra 1 forint 20 krajczár. Az előfizetések vidékről legelőször postautóval vagy postakézbesítéssel követhetők cím a: Budapesti Hirlap, központi hivatal, IV. kerület, Kalapács utca 16. szám.

CSARNOK.

Katholikus költők.

Századunk magyar irodalmi sokoldalúságában hasonlíthatatlanul föltűnik az eddigi magyar irodalmi századok összes alkotásait. Különböző költészeti irányok indulnak meg, de mindannyit összekapcsolja a törekvés s a végső cél rokonsága. Nagy mulasztásokat kell pótolni, nagy hiányokat kitölteni, bizonyosságot mutatni az egész világnak szellemünk erejéről s nyelvünk életrevalóságáról. Ujjászűlések mindenféle. Az irodalomból kiindult eszmék a közéletben háts talajra találnak, a legszebb gondolatok már nincsenek többé egy asztalfőik számára hivatva. Ujjászűlések az izlés, a nyelv, a szellem, a tudomány s a költészet. Még az alkotmány is. Alig találunk európai nemzetet, mely félszázad alatt hatalmasabb átalakulást mutatna föl, mint hazánk 1825 óta. Hasonló ez a Szent István uralkodása kezdetén végbement egyszerű átalakuláshoz, midőn a magyar szellem összerokosodott a ker. vallás révén az európai népek műveltségével. Csakhogy míg Szent István korában az új vallás és az új alkotmány teremtetett meg a magyar királyságot, addig nyolcz századdal később a tudomány, az irodalom s a politikai életnek európai színvonalra való emelése lelkesíti a törekvéseket. Vallásos költészetünk egész más eszmévilágban él. Nincsenek hitefelekezeti süllyedések, a béke malasztos szelleme uralkodik a különböző felekezetek fölött. Guzmich Izidor, az újabb katolikus vallási irodalom nemeselektű művelője, fölveti a vallás-új eszméjét, mely az irodalomban, mint eszményi törekvés, életnek helyeslést talál, de azon túl nem igen hódít. Modernebb vallásos költőink között előkelő helyen említhetjük föl Tarkányi Bélát, a ki vallásos költészetünknek egyik legbuzgóbb művelője. Egyházi Énektára közel százötven himnusz és egyházi éneket tartalmaz. Hymnusai szép költői tehetségről tanuszkodnak. Toldy Ferenc egész melegséggel nyilatkozik rólok. Szentírás fordítása, Klopstock Messiasa, rendkívül elterjedt imakönyve nagy szolgáltatásokat a vallásos élet fejlesztésének; de egyházi költeményei által is kétségkívül rangos helyet vívott ki magának vallásos költőink sorában. Tarkányi nem csupán verselő, de költő, a ki magasabb színvonalra igyekezett emelni vallásos költészetünket. A kor fontosabb eseményei, természetesen a vallás világából vett eseményei, mesteri megörökítőt találtak benne. Leo pápa trónralépt a Munkácsy Krisztus Pilátus előtt című eseményes művet egyházi költőink közül senkise tudta hatalmasabban megénekelni. Vannak vallásos költőink, a kik rimekbe szedett közönséges imádságokon kívül egyebet nem igen alkottak. Tarkányi azonban megmutatta, hogy a vallásos költészetnek napjainkban csak ugy lesz jövője, ha nem feledezik meg arról a keretről, melyet kornak nevezünk s melybe bele kel foglalnunk szelemi terményeinket. Tarkányi Béla rokonszenves irodalmi alakjánál még nevezetesebbnek lehet mondani Mindszenti Gedeont. Legújabb vallásos lyráknak leghivatottabb költője. Költő a szó legszebb értelmében, a ki tulemelkedik a chablonokon s elavult formákon. Mindszenti Gedeon költeményei három kötetben jelentek meg. A kor szellemétől áthatott költeményeket maga a kítőn vallásos költő így jellemzi: „A kereszténység most a pogánysággal, a nihilizmussal küzd. Sikertörtéte a Szentek unokáihoz, „Diadal ének, „Ecc Homo, „IX. Pius aranyisjéré, „Péter fillérek, „Üdvözlét IX. Piushoz, „Csak bátorság, „A dombok beszélgetnek, oly magaslatra vergődöm, hogy a küzdő egyház szavatát hallja s lelkesedést merítsen kúrt-hangjaimból? itéljék meg mások; de biztos vagyok benne, hogy harci szavataimban a kor üterére tapintottam s eltaláltam a kellő jelszót.” Mindszenti költészetének tagadhatatlanul főérdeme, hogy a szűz hangulata kifejezésre talál ben. Nagy hatást bizonyítja az is, hogy költészeti irányával virágzó iskolát teremtet.

Kazinczy, Bajza és Kőlcsey nyomdokainak követői gyanánt kezdtek meg a vallásos költészet művelését Sujánszky Antal és Nyulassy Antal. Sujánszky Antal több mint félszázadon keresztül művelte a kath. lyrát, mindenestre a legkiválóbbak között; alkotásaiban a lélektani hűség az érzelmet emelkedettégek megfellelő ékes nyelvezet mellett, nem küzd sem az eszmével sem az alakkal, a szavakban és kifejezésekben rejlt erő birtokában van és e mellett a versalak arányait, a méret szabatoságát és a rimek tisztaságát állandóan és következetesen megőrzi s eleinte az általánosságban néha elmerülő költősége s, később mindegyre inkább ki-domborodik. Nyulassy Antal versei az ötvenes években Esztergomban jelentek meg. Van bennük bizonyos népies íz, különösen az oktatólélekben, de vallásos költeményeivel nem szárnyalta túl kortársai hasonlóanemű alkotásait. Pájer Antalnak élenk érzék van az epigrammai fordulathoz, gazdag és sokszor éiragadó képzelő erővel rendelkező, kár, hogy vallásos költeményeiben nélkülözi a lénséges iránt való érzeket. Garai János Szent Lászlója eposnak van írva, de csak verses elbeszélés; Garay Alajos Bethulia hölgye című vallásos eposza nem vált nagyon népszerűvé, de a vallásos elbeszélő költészet nem közönséges művel gyarapodott benne. Kuthen (Barina Vendel) jóízű vasárnapi verselő, kinek néhány igen hangulatos vallásos éneke is van, Petőfi iskolájához csatlakozott teljes lélekkel. Legsikerültebb legendája a „Szent szűz képe, s „Jézus névünne-pén-című költeménye, melyet Renán ellen írt. Mindszenti Gedeon sikereitől leduzdítva, több egyházi költő kezdte a vallásos költészet művelni. Egész iskola keletkezett, mely a vallásos lyrát szorgalmas műveléssel oda fejlesztette, hogy vallásos költészetünk virágzásának új korszakot teremtet.

gyűjtve „Ősünk burgósága“ cím alatt 1888-ban adott ki. A becses gyűjtemény százhatvan régi dalmot elevenít fel s nagyrészt Kiadi Benedek, (1651) Szegedi Ferencz, (1674) Szelepcsényi, és Kovács Márk (1740) gyűjteményes énekeskönyveiből meríti az anyagot. A százhatvan régi dalm közül a hit-újítás előtti korra huszonhárom ének esik. A legújabb kath. költők közül a vallásos költészetet legszebb sikerrel művelik Várady Antal, Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula.

Nyiltér*)

Schwarze Seidenstoffe von 60 kr. bis 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.)

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis 11.45 p. Meter. glatt und gemustert (circa 150 versch. Qual.) — verwendet rohen und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) Az e rovathav közlöttekért nem vállal ma gkra felelősséget a szerk.

Vasuti menetrend.
 1889. június 1-jétől.

Kanizsa-Buda-pest	Budapest-Kanizsa	Kanizsa-Fergerhöl	Fergerhöl-Kanizsa	Kanizsa-Hécs	Bécs-Kanizsa	Kanizsa-Bécs	Hécs-Kanizsa
Ind. 6 ó. 04 p.	reggel 4 ó. 26 p.	reggel 4 ó. 18 p.	reggel 5 ó. 54 p.	reggel 6 ó. 55 p.	reggel 6 ó. 55 p.	reggel 6 ó. 55 p.	reggel 6 ó. 55 p.
v. 7 ó. 30 p.	v. 1 ó. 59 p.	v. 2 ó. 45 p.	v. 1 ó. 15 p.	v. 5 ó. 20 p.	v. 5 ó. 20 p.	v. 5 ó. 20 p.	v. 5 ó. 20 p.
sz. v. 2 ó. 6.	sz. v. 10 ó. 40.	sz. v. 11 ó. 25.	sz. v. 11 ó. 44.	sz. v. 11 ó. 25.	sz. v. 11 ó. 25.	sz. v. 11 ó. 25.	sz. v. 11 ó. 25.
sz. v. 12 ó. 26.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.	sz. v. 12 ó. 25 p.

Felelős szerkesztő: **VARGALAJOS**

hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni.

Kelt Nagy-Kanizsán a kir. trvszék mint telekkönyvi hatóságánál 1889. évi március hó 24. napján.

Gr. HUGONNAY
 413 1-1 kirendelt kir. trvszéki bíró.

REISSENZAHN A.
 gazdasági gépgyár és vasöntőde
 Budapest, váci-körút 80 sz.

Ajánlja a t. gazdák figyelmébe szabadalmazott kombinált vetőgépet műtrágyaszóró-készülékkel, Hungaria és „Patria“ sorvetőgépeit, egyetem és mélyítő aczélekkelt. **CSEP-LŐGÉPEIT** kézi-, járgány- és gőzhajtásra továbbá mindennemű gazdasági gépet a legkiválóbb szerkesztésben, eredeti gyári áron.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. 392 4-10

HIRDETÉSEK.

1862/1869.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

A n.-kanizsai kir. trvszék tkvi osztálya részéről közhírtéteket, hogy Hompó Mihály végrehajtónak Rajkó Ferencz végrehajtást szennvedő n.-kanizsai lakos elleni 100 irt. tőke, 1884. január 1-től járó 8%, kamatai 7. frt 60 kr. végrehajtás kérelmi 9 frt 50 kr. jelenlegi s még telmerülő kötségek iránti végrehajtási ügyében a lent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó, a nagy récei 394 sz. tjkben A + (2654-2663) hr. sz. a felvett szőlő váltásig köteles ingatlanok Rajkó Ferenczettel illet 726 frtra becsült 1/2 része

1889. évi Julius hó 29-ik napján délelőt 10 órakor Nagy-Réce község házánál Dr. Fülöp Kázmér lelperesi ügyvéd vagy helyettes közjegyzővel megtartandó nyilvános árverésen eladandó fog.

Kikiáltási ár a fennebb kített becsár.

Arverészn kívánók tartoznak a becsár 10% -t készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben, még pedig: az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3

Mégcsak néhány napig.
Magyar királyi jótékonycélu államsorsjegyek.
 Huzás már f. hó 27-én.
Főnyeremény 60,000 forint.
 A összes nyeremények 160,000 frtra ruagnak.

Sorsjegyek 2 frt darabja kaphatók a lottoigazgatóságnál Budapest. (Fest. Gyűjtemény, kérelem) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautóvaly mellől előre beküldendő, valamennyi lotto- s- az adóhivatalnál, a bécsi Mercur-nál és minden városban is nevezetesebb helységeben felállított egyéb sorsjegyküldő kőzségek.

M. kir. lottoigazgatóság Budapest, 1889. évi május hó 1-én **MÁRIÁSSY SÁNDOR** m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos és lottoigazgató. 396 4-6

*) Ily cím alatt egy érdemes nő jelent meg Dr. Kőrösy László tollából *Budapesti Gazdasági Kiadóhivatal* Esztergomban. A nevezetett műből rövid kivonattal közzé-adjuk s ajánljuk olvasniat figyelmébe.

Szerkesztőség:
Hatházy- és Kisfaludy-utca sarkán.
Ide intézendő a lap szerkesztésére vonatkozó minden közlemény.

Kiadóhivatal: Városház-utca 5.
Bármilyen levelek csak ismert kasszába fogadtatnak el.
Kiszámlázott vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak és a Bankgyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	6 frt. — kr.
Félévre	2 . 50 .
Negyedévre	1 . 25 .

Hirdetések jutányos számítottak.
Arverési és egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. belföldön felül 100 szög 1 frt. azonnal minden szövegért egy fél kr.

Nyitlatter petitsora 10 kr.

Felhívás előfizetésre.

Julius 1-ére új előfizetést nyitunk lapunkra. Lapunk iránya tovább is az eddigi marad. Ugy hisszük, hogy szereznyelenség nélkül utalhatunk azon azon körülményre, hogy lapunk évről évre fokozott buzgalommal iparkodott az olvasó közönség igényeinek kielégítésére; iparkodott politikai és társadalmi irányú közleményeivel, érdekes hírvonatával, tárczáival a haladó kor követelményeivel lépést tartva minden irányban megfelelni hivatászerű kötelességeinek.

Minden nemesebb közérdeknek és jó ügynek buzgó szószólói voltunk mindig a leszünk ezután is.

Figyelmünket nem kerüli ki megyénk vidékünk és városunk társadalmi mozanatainak egyike sem. Városunk felvirágoztatása meglehetősen képezi; folytonos előrehaladás nemcsak a mi, hanem vidékünk érdeke is, azért nemcsak örömmel regisztrálunk minden mozzanatot, mely annak előmozdítására mutat, hanem a hol csak lehet, magunk is irányt jelölünk a tájékoztatjuk a közönséget.

Korunk jelszava: a városok minél nagyobb mérvű fejlesztése. S a mint a tapasztalás mutatja valóban élénk verseny is keletkezett a minden valamire való város iparkodik fennlévő intézményeit tovább fejleszteni és a hiányzókat még nagyobb áldozatok árán is felállítani.

Ily körülmények között szükség van oly sajtó közege, mely a közönséget gyorsan és alaposan tájékoztassa azon teendőik iránt, melyek az intézőkörök feladatát képezik, a buzgítani s lelkesíteni meg ne szűnjön.

Mi ebben a tekintetben megfelelőnk a múltban s meg fogunk felelni a jövőben is ebbeli kötelességeinknek. Ehhez azonban közönségünk na-

gyobb és káthatosabb támogatására van szükségünk.

A demokratikus kor a társadalmat hívja fel buzgó és el nem lankadó tevékenységre a közjó, a közmiveltetés minden terén; a társadalomnak pedig ezekben annál kevésbé szabad lankadnia, mert különben hátramarad, és sok tekintetben kipótolhatatlan mulasztásokat követ el. Mi önzetlenül szolgáljuk a társadalomnak a közjóra irányított nemes buzgalmát és törekvéseit és szószólói vagyunk minden oly ügynek, mely a társadalom emelésére és nemesítésére czélzó.

Hírvonatunk ezentel is változatos lesz és gyorsan tudósítjuk olvasóinkat a városunkban, a vidéken s a megyében történő eseményekről.

A szerkesztőség.

A lap előfizetési ára:

Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

A kiadóhivatal

Az aratás előtt.

Az ért kalászkok tengere immár várja a munkás kezeket, hogy learatva, kékébe kötve, biztos helyre jussanak.

Az idej időjárás olyan volt, hogy bizony igen sok helyen leteperete, földig tépázta a félig ért kalászkokat a szélviharral jött zápor vagy jégverés. Ahol elég korán, a tavasz vége felé jött a csapás, ott a süjtött földmivelő gazdák némiképp csak kárpótolhatták magukat; a letarolt kalászkokat lekaszálták; felhasználták takarmányul s a földet beültették kukoriczával vagy burgonyával. De ott, hol a csapás később jött, ott a veszett fejének nyele sem fordult s most, már saját kárán tanulhatta meg gazdáink nagy része, hogy az okos, érdek nélküli figyel-

meztetést, bárhonnán jöjjön, érdemes megszervezni; érdemes elfogadni.

Az időjárás viszonyok megfigyelése alapján az idej gabonafejlődést megelőzőleg a sajtó majdnem egyhangulag megtette a figyelmeztetést, hogy tekintettel a szélsőséges időjárásra s a napirenden levő viharokra, nagyon jó lesz az idén termelőinknek biztosítani.

Akik akár a sajtó, akár más figyelmeztetésére, akár pedig saját előrelátásukból biztosították, legtöbb helyen nem volt okuk megbánni. Szenvedett káruk kárpótolva lesz.

De azok, kikre a veszteség teljes súlyával nehezül, ismét egy tapasztalattal több okuk van elhinni, belátni, hogy igazuk van a nemzetgazdasági állapotunk fejlődésén, jövőjén aggó homlokuk csüngő honfiainknak, kik folyton azt hangsúlyozzák, azt hangoztatják, hogy Magyarországon nem szabad, a különböző oldalról jelentkező és kifejlődött versenyrel szemben immár nem is lehet tisztán a földművelés álláspontjára helyezkedni. A magyar földművelő gazdáknak okvetlenül kell tenni oly foglalkozást, melylél az elemi csapások folytán beálló károkat vagy a termésmennyiségi és minőségi viszonyok utján bekövetkezőt-gabona versenyből eredő ársökkenést vagy veszteséggel járó ársüllyedést legalább némileg ellensúlyozni legyenek képesek.

Ezzel még természetesen nincs az mondván, nincs is czélzóva, mintha nálunk a földművelés, a gabonatermelés másodrendű dologgá süllyedt volna. Nálunk a földművelési érdekek a lenforgó viszonyok és állapotok között még mindig első sorban nyomulnak előtérbe. És e kérdésről nemhogy másodrendű dolognak nem szabad, nem lehet tekintenünk, hanem a hazafias aggodás egész odaadásával munkálunk kell annak előbbre vitelén, haladásán.

De ki is volna az, ki örömmel ne látná a földművelés terén mutatkozó haladást? Ki ne üdvözölné örömmel a gazdasági egyesületeknek szaporodását? Hisz oly üdvös, oly szép cselekvési terek, oly szép missiojuk van a földművelési érdekek előmozdítása, hatalmas támogatása szempontjából! Különösen a nép körében!

Mert valljuk meg őszintén, hogy néptünk — dacára, hogy egyben, másban örvendtesen haladt, — még a földművelés egyik, másik ágában nagyon hátra van s még nem birt mindenben szakítani azzal a haladást megakasztó elvvel, hogy amiképen jó volt öregapáinknak, jó lesz nekünk is. Pedig a régi földművelési viszonyok és állapotok egészen mások voltak, mint a maiak. Termesztőlünk kivétel nélkül (a legkisebb telkes gazdától a legelső nagybirtokosig) ismerniök kellett ama hatalmas tényezőket, mik nemzetgazdasági állapotaink fejlődésének más irányt, de annak egyuttal megjelölését is adtak. E nélkül nem foglalthatunk méltó állást a gabonatermelés általában a földművelés produktumait illetőleg nemcsak a mennyiség, hanem a minőség szempontjából is beállott nagy világversenyben.

És csak meg kell szakítani szemmel vizsgálnunk a köznépi gabonatermelést, akár lábán, akár kicsépelten, — azt kell tapasztalunk, hogy az minőség tekintetében nagyon messze áll — hogy egyebet ne említsünk — a rendszeresen, a földművelés haladottságának igényeihez mérten gazdálkodó uradalmakétól. Pedig elvégre is a gabonatermelés nagy mennyiségű köznépnek adja, tehát az ő gabonája minőségétől van föltételezve általában, hogy mily fokon állhatunk meg a körülmények szerint változó s kisebb, nagyobb mértékben nyilvánulni szokott világversenyben.

Tárca.

A kortes fogás.

— A „Zala” eredeti tárcája.

— „Ma várom hazra Zoltán fiamat. Patent gyerekek. Még csak 32 éves s már lelte az ügyvédit, Rika talentum. Bshar-cy sógorom fán is tul tett, aki pedig szintén meglehetősen talentum volt, de csak 34 esztendő korában lett diplomatikus ember. Hiába, az én Zoltán csak semmi sem tagadja meg, hogy a Hatházyak vére buzog ereiben. Kitiűnő ló, szenvedélyes vadász, szereti a lovakat, kitiűnő lovas, hatalmas udvarló, sportsman, gentleman; szóval minden tulajdonság meg van benne ahhoz, hogy carrier csináljon a világban. És megvan benne az a familiaris, örökös érény is, hogy a szívet mindig a tenyeren hordozza. Azt sem tudom még e pillanathban, hol kezdjem vele? hol tetessem vele az első lépéseket jövő nagyságához?”

Igy beszélt Hatházy Tuhutum az elfogyasztott hatalmas ebéd benyomása alatt Kenderesy Aladár szomszédjával, ki azzal hálaa meg a pompás ebédet, hogy kitiűnően hallgatott és versenyt szita a csibukot Tuhú komájával, aki még Zoltá fia jövő nagyságát himezte bájos eszettel.

Egy ideig hallgatás következett. A hallgatást megint Hatházy Tuhutum törte meg.

— „Nos? mit gondolsz, Aladár barátom: hol kezdessen én ezzel a hatalmas talensum kölyökkel?”

— „Hm! Hogy hol kezdésd? Hát remélem az országgyűlési képviselősen alul csak nem akarod kezdeni egy olyan zseblis emberrel, aki 32 esztendő korában már diplomatikus híkális?”

Ez a Kenderesy gonosz veséjű ember volt. Azt a 32 esztendőt egy kicsit erősen megtalálta nyomni és csipetgeti is hozzá a balszemével, de Tuhú komája fület csak az országgyűlési képviselőség ütötte meg.

— „Mi az? mit mondál, komám? Országgyűlési képviselő? Hm! Hát gradus ad parnassum — nem is volna rossz Gondolod, hogy volna kilátásban valahol egy olcsóbb kerület?”

— „Hogy volna-e? De van ám! Ott van a bicsházi választókerület. A képviselőjét most nevezték ki Barátszagra törvényeszéki elnöknek. Az a kerület most üresedésben van.”

— „Drága vagy olcsó kerület?”

— „Amint vesszük barátom. Van, akinek drága, van, akinek olcsó. Véleményem szerint olyan legényember, mint a te fiad, olcsón hozzájuthat. Örvényes Botondnak a kerület legnagyobb kortesének leánya van hozzá kötve.”

— „Ne beszélj!”

— „Komolyan mondom. A leány vagyoniilag különben se rossz paria. Igaz, hogy kissé már vénecske. Na, de hát pár esztendő betakar s hozomány, pár esztendőt meg a képviselői mandátum s akkor azután bátran elmondhatod, hogy Zoltá fiad egy 20 esztendő hajadont kaptál.”

— „Barátom, ez nem rossz gondolat. Ma megint Zoltá; holnap azonnal vonatra ülök vele s elviszem Örvényes Botondhoz és hát majd úgy szép medjával tudtára adom, hogy mi a szándékom Zoltával. A leányt teljesen Zoltára bízom. Az effectus nagy lesz; előre tudom.”

Kenderesy Aladár látva, hogy propositója minden via nélküli elfogadástól, verszemet kaptól s hatalmas bajszán nagyokat törülve, irgalmatlan föllesztekkel garrizozott beszédben ismerte a bicsházi választókerület politikai fontosságát.

A nagy hatást kellett orozciónak Hatházy Zoltá megérkezése vetett véget.

— „Apa, fia, boldogságtól sugárzó arccal döltek egymás karjába.”

— „Apám, diplomatikus vagyok!”

— „Fiam, képviselő léssz.”

Ölelték, csókolták egymást.

A viszontlátás öröme után Zoltának megeredt a nyelve; csak úgy dőlt belőle a Hatházyak hagyományos nyiltzívűsége.

— „Hallod-e papa, de czudarul meg-jártam. Azt a 300 forint, amit a mult heten küldtél, egyik este utolsó krajczárig elvertem. Képzeld el, a fővárosban egyetlen fityng nélkül állottam. Hazra se birtam volna jönni. Neked nem akartam telegrafozni. Hatha megjédtél volna! Tudod mit csináltam? Becsaptam az aranyórám láncostul. Kaptam rá 100 forintot. Ezzel utaztam el. Ut közben tudod iszen, hogy Alánoson 2 óráig áll a vonat. Tizen utaztunk együtt jó pajtasok. Jökédvem kerekedett, megvendégitem őket. Nagyszerű muri volt. Képzeheted, papa, milyen gyorsan elrepült az a 2 óra. Maskor éppen 159-et szoktam az alatt 2 óra alatt asztolni. Elég az hozzá, tudod, hogy megint nem maradt egy fityngem se. De hát tudod jól, én nem szoktam zavarba jönni. Lehúztam azt a nagy tömör arany gyűrűt, amelyik az öreg apámé volt; tudod, az a családi ezimere. Oda vágtam az asztalra s a lópinczérről kiböktem egy 50-est. Hát mond csak papa, nem vagyok én telelányes ember?”

— „Bravo Zoltá, bravo.”

Szólt Hatházy és megveregetvén a nagyreményű fiának széles vállát, búszke önzérettel nézett komájára, mintha azt akarta volna mondani: Ez aztán az arany-nyiltzág! Így buzog a Hatházyak vére!

Csakhogy Kenderesy Aladár nem igen lehetett egy véleményen komájával, mert

mikor hucut vett Tuhú komájától, négy-szem között halk hangon azt mondta neki:

— „Hallod-e, Tuhú komám, ez az a te Zoltá fiad nem rossz fia. Igazad volt, a szíve csakugyan a tenyeren; de éppen azért nem is lesz belőle diplomata vagy politikus. De a bicsházi kerületbe mégis bepasszol.”

Másnap Hatházy Tuhutum vonatraült a Hatházyak véréből buzgó erű Zoltá fiával, hogy a bicsházi kerület 16-loskortesét: Örvényes Botondot, megnyerjék kortesül.

A vonat Bicsházára Alánoson ment keresztül. Ott több vonat találkozik s e miatt van a két órai várakozás.

Hatházy Tuhutumnak valami dolga volt benn a városban, hennel Zoltán egyedül maradt a vasuti restauratióban. Ivott, idögált; s közben megérkezett a másik vonat is Bicsházára felé.

Az érkezett vendégek helyet foglaltak az asztalok mellett. Zoltán mellé egy magas, nyilt tekintetű, barátságos mosolyú úr került.

Zoltán rögtön beszédbé ereszkedett vele.

— „Hova tetszik utazni?”

— „Budapestre.”

— „Ah! Én éppen tegnap jöttem meg onnét. Ügyvédi vizsgálaton voltam. Hatalmas murit csaptam Pesten is, meg itt is. 350 forintot ejnuszoltam a diploma örömeire. Most Bicsházára megyünk apámmal. Követnek akar föllepíteni. A lórkortesnek Örvényes Botondnak van egy véa lánya, annak a keze után akarja apám számomra elnyerni a kerületet. Nem bánom, elmegyek. De ha nem tetszik, én bizony el nem veszem még 200 választókerületért sem. Ha az a Botond olyan vén bolond lesz, hogy felül, vigye ördög; de én azért az ország-utat a nyakamba nem veszem.”

Az idegen úr barátságosan mosolygó

Eppen azért most, az aratás küszöbén nem zárkóztunk el amagondolat és óhajta elől, hogy mily üdvös irányu működést végeznének gazdasági egyesületeink, ha gabonatermelő középületek gyakorlatias eszközökkel rávinnék, hogy a gabona-minőségre nagyobb súlyt, sőt főszínt fektetve, hazai gabona terményeinknek nagyobb ter bizonysítanék a világ-versenyben.

Ez fontos hazai érdek, hogy az elemi csapások és a sok eshetőségtől függő árhullámzás miként volnának ellensúlyozhatók? erről egy más alkalommal.

Külpolitika.

junius 26-án.

Belgrádból írják a „Pester C.”-nek: Ha még egy megzabolhatatlan bizonyítékra lenne szükség, hogy itt az Ohrenóvich dynastia megbuktatására dolgoznak, maga a regensségek sietett azt szolgáltatni, midőn Belmarkovics tábornok régens megbizta, hogy Milica montenegrói hercegnőnek Péter orosz nagy herceggel leendő nászünnepe a szerb királyságot képviselő Belmarkovics tábornok mindig buzgó csatlós volt a montenegrói fejedelemlék és ha az ő kívánata szerint menne a dolog, ez már a szerb trónon ülne. Azt sem szabad hinni, hogy a tábornok ez érzelmei titokban maradtak Milan előtt s ezért rejtély, hogy mint nevezhette ki ő Szerbia regenssé és fia védegyé. Nem talált mást, ki méltóbb volt bizalmára, vagy a mi mindig meglehet, engednie kellett Ristic előadomának, ki a tábornokot már az egyszer harmadiknak akarta a regensék közt. Ristic beleegyezésével és akaratával lett meg hívva a regensi méltóságra Belmarkovics és ha Nikita fejedelemlék má meg nem irta Szerbiának, úgy Belmarkovics tábornok regensséje arra mutat, hogy ez az actus csak el van halasztva, de korán, sines abban hagyva.

Itt valahányszor Ausztria Magyarország ellen vétkeznek, és ez újabb időben feltűnő gyakran történik, a kormány siet azt mindannyiszor a haladópártiakra foglalt: engedte-ket rendelnek el s ezek eredményeként a progressisták lümmelését, ha ugyan nem szerzőségét, hirdetik. Ez ezek mégis egészen ártatlanok. Ismeretes dolog, hogy Garasanin híveinek egyik cardinalis elve: a baráti viszony fenntartása a szomszéd országgal. A napokban itt tükön egy Ausztria és Magyarország szférájához intézett proclamációt készítették, e pamphlet szerzőségével hivatalos helyről rögtön a haladópártot gyanusították. Arra is bizonyítást mindenki emlékszik, már legalább az, a ki politikával foglalkozik, hogy 1877-ben a háború kitörése előtt két hetet Ristic közölte a hatalmakkal, hogy nem fog háborút viselni, ha Bosznia, Szerbia és Herzegovina átengedtetik Montenegrónak. Azt is tudja mindenki, hogy valahányszor Ristic miniszter volt, a titkos alapok mindig az okkupált tartományokban folytatott agitációhoz szükséges eszközök lefedésére fordítottak. Caveant consules...

A munkásmozgalmak.

A rövid időközben egymásután lefolyó munkásmozgalmak több mint egy tekintetben becses tanulságot rejtenek magukban reánk nézve. Eppen azért, mert nálunk még a gyári ipar nincs oly nagy mértékben kifejlődve, mint bárhol a külföldön, s hogy

képpel és érdeklődéssel hallgatta a Hatházyak hagyományos nyilatkozatosságával megnyilatkozó fiatal embert.

Elmondott az mindent. Még azt is, hogy edes apja: Hatházy Tuhutum legutóbb melyik pusztájára vett föl a földhitelesítésnél 20-400 frt kölcsönt.

Hegyi pataként rohanó beszéd arat az indulást jelző harang zavarta meg.

A budapesti vonat indult.

A barátságos képi uri ember föluggrott köszönt és sietett ki a teremből.

Zoltán utána nézett és látta, hogy az idegen és stíja a terem ajtajában találkoznak és barátságosan kezet szorítanak.

Hatházy Tuhutum ragyogó képpel lépett fűhöz.

— „Servus Zoltán! nem unatkoztál?”

— „Nem apám. Azzal az uri emberrel beszélgettem, akivel kezet szorítottál az ajtóban.”

— „Igazán? Tudod ki volt az? Budapestre megy, de holnap a kedvünkért visszajött. Örvényes Botond, leendő apósd. Egy-e kedves, derék ember?”

Zoltánnak a katonája felső gondbólú háig esett le álla.

— „Mi bajod Zoltán?”

— „Apám, mehetünk vissza. Isten bocsádj, választóberület! Tudod-e, hogy én csak az urak mindenét elmondtam egész életemben.”

— „Szerecsénytelen Zoltán, te! Hát a Hatházyak hagyományos nyilatkozatosságát az államunk történelmi jogai. Ezemé! mondj le fiam az ostoba diplomáciáról!”

közében maradunk monarchiánk több tartományában, jó volna levele gondoskodni arról részint bölcse intézkedésekkel, részint előrelátó törvényekkel, hogy az ipar nagyobb mérvű kifejlődésével oly események, melyek borzadályllyal töltik el az embert, meg ne történhessenek.

Ezek a munkásmozgalmak, melyek ugy látszik nem csillapíthatók le anélkül, hogy nagyobb mérvű kibágások megtörténtével vér ne folyjon, azt mutatják, hogy az emberi társadalomnak nagy sebei vannak, melyek itt ott kifakadva nemcsak fájdalomt okoznak, hanem az államhatalmat hivatva vannak gondolkodnihozra ejteni.

A munkás elem, a mint a stejri és kladnói események világosan bizonyítják, habár nincs kizárva, hogy a kemény megtorlást kihívó kibágásokban más oda nem való elemek is résztvettek, ha egyszer forrongani és zavarni kezd, elvezeti józanágát s oly dolgokra ragadtatja magát, melyek különben barátainak rokonszenvét is tőle elfordítja.

Egyes munkaadók kétségtelesen túlságos módon kiaknazzák a munkások erejét, munkaképességét és idejét, s a mint hiteles tudósításokból látjuk a stejri munkások egy része egészen jogosan kívánja, hogy sorsán javítsanak. De ily szenvedélyes kiférések alkalmával a józan belátással nem bíró zajongók, kikkel a mindenütt rabolni és pusztítani kész csőesetek szövetezik, a teljesen ártatlan becses polgárok vagyonát sem kímélik, sőt ezek szenvednek legelőbb.

Persze, hogy sikerül katonasággal levérni a fázongókat, s a nyugalom ismét helyreáll, de biztosságot senki sem nyújthat az iránt, hogy az ily zavargás esetleg nagyobb vehemenciával ki nem tor.

Præventív rendszabályokkal az ily bajokú segíteni nem lehet. Mert hogy a szenvedélyek heves kitörésére a legesekélyebb dolog is alkalmat szolgáltat, mutatja a kladnói ünnepi eset: ott maga a munkásmozgalmak már megszűntnek jelezte: s egy rendőrnök egy hánya munkással való összekeverése, a szent események oly megzavarását idézte elő, s oly iróztatós kibágásokra ragadt a munkásokat, melyhez azután a közelvitélekről odaseregelt, névtelen elem is csatlakozott, hogy az az osztrák munkásmozgalmak történetében is pártját ritkítja. Vad pusztításban, sőt rablásban nyilatkozott a munkások szennyedélye, pedig egy munkás ütötte pótlan a rendőrt, a mikor ez ellogottnak nyilatkozta az őt tetleg bántalmazót, akkor kezdődött az iróztatós zajongás, mely két embernek életébe került, míg többen súlyosan megsebesültek, számosan pedig elfogattak.

E mozgalmak azt mutatják, hogy — bárha a munkások egyes kérelmei mint jogosak kétségbe nem vonhatók, s a munkaadók egyenelmélye saját érdekében is embereségekben bánásmódban részesíthetők őket — a munkásoknak látnivaló az intelligenciának s a mélyebb erkölcsi érzetnek, mert nagyrészen, socialistikus propagandák beteljesése alatt állanak, könnyen félrevezetettek s oly tendenciáknak adnak hitelt, melyek csupán félrevezetésükre vannak szánva.

A kormány hatalmak általában sokáig várnak egy oly ügy rendezésével, mely az államok érdekeit van hivatva megvédeni. Nem foglalkoznak behatóbban a munkás kérdéssel, mely nemcsak megérdemli, hogy ők behatóbban foglalkozzanak vele, de a mint az elegendő példa mutatja az ügy folytonos halasztása veszedéllyel jár, könnyen megzavarja a közvélekedést s munkaadó és munkás között oly elkeseredeti viszonyt terem, melynek mindkét fél megadja az árát.

Ezt a viszonyt pedig valamiképpen rendezni kell az összes tényezők közreműködésével és meghallgatásával. S hogyha így nem sikerül, a kormányoknak, meg egyrészt megvédik a munkaadók érdekeit, másrészt oly törvényes határozmányokat kell is, lehet is teremteni, melyek a munkást is megvédelmezik vannak hivatva munkaadók túlkapásai ellen. Hogyha egy munkaadó, mint például az a stejri lakatos 4 órától reggel 1—11 óráig éjjel dolgoztat, míg a fegyvergyár munkásai reggeli 6 órától esti 7 óráig dolgoznak, akkor ezt nemcsak az emberiség törvényeibe ütköznek talájk, hanem az államtörvények szempontjából és megengedhetetlennek. Ha az ily agyonzaklatott munkás elkeseredik, s végre is — túrelmet veszít — elhúzza azt, a mit neki a socialistikus „Gleichheit” predikál, azt nem is lehet csodálni. S így gyűl a munkásokban lassankint az az anyag, mely néha, néha kisebb mértékben kitör, de végre is lángborithatja a társadalmat, megvalósítani akarván azt, a mit socialistikus lapok az elavult, korhadt és halálra érdemes társadalmi rend helyén egy új és jobb világnak felállításáról beszélnék.

A dolognak azonban elejtés lehet — nézzünk szerint — venni oly rendszabályokkal, melyek a munkásokat megóvni hivatják — különösen — az embertelen munkaadók túlkapásaitól. A megelégedett, emberes bánásmódban részesülő munkás nem fog zajongni, s netán szerelmeinek törvényes uton fog elégtételt keresni.

Eltűn a dolgban a katonaság puskái állandó békét nem fognak teremteni.

Nálunk a munkás kérdés nem oly akót, de éppen azért mely lehetne gondoskodni oly eszközökkel, melyek az ily kiféréseket, mint a stejri és kladnói megölik.

Különfélék.

— **A „Kellén.”** A balatoni gözhajózás a „Kellén”-nek e hó 24-én Siófokról Balaton-Füredre történt indulásával új stadiumba lépett, s valószínűleg új korszak kezdődik ezzel magára Balaton-Füredre nézve is, mely renovált alakjában egészen másképp prezentálja magát a vendégeknek, mint előbb. A gözhajó is új, Balaton-Füred is ujja lett. Diszes társaság rándult le Budapestről Siókra, hogy innen Balaton-Füredre az első utat megtegyék. Negyven percz múlva már Füred előtt kötöttek ki, hol a társaságot Kovács Abel benczés üdvözölte. Természetes, hogy a lürdő vendégek egész sokasága is ott volt a parton. A társaság még ugyanaz nap Badacsonyba is átrándult, és 10 órakor este tértek vissza Balaton-Füredre. A jövő évre a másik gözhajó is megépül. Ohajtsuk, hogy az új Balaton-Füred viragozzék.

— **Iskolai zárünnepélyek.** Péter Pál napjával bezárultak az iskolák termek. A fogymn. már mult hóban volt a zárünnepély, most „Tedeum laudamus” és a bizonyítványok és értesítők kiosztása, a polgári iskolában a haladó isteni tisztelet után tartott meg a zárünnepély, mely zenével és szavalattal, a jutalmak és értesítők valamint bizonyítványok kiosztásából állott a népiskolában s felsőbb leányiskolában „Te Deum”-mal és az értesítők kiosztásával fejeződött be a tanév. Az izz. elemi és kereskedelmi iskola már pénteken délelőtti tartotta meg zárünnepélyt, melyet a nagy templomban haladó isteni tisztelet előzött meg, a szövet emelő ének után Dr. Neumann Ele. megható imát mondott és lelkes szavakat intézett az osztálygyűlti tünülő sereghez, mely után *Bun Samu* igazgató bizdító szavakkal nyújtotta át a kitüntetett fiúknak és leányoknak a pénz jutalmakat. — Tanítókat, tanítókat Isten vezéreljen vissza a jövő tanév elejével a farasztó, de gyümölcsöző munkához.

— **A járdán.** A mennyire tudomásunk van városi hatóságunk már végzésileg is felhívta a Petőfi utcai háziartósokat, hogy a trottoarjukat építsék ki. De bizony csak néhányan feleltek meg ezen kötelességnek, a többi azonban mélyen hallgat és nem cselekszik semmit. Felhívjuk e körülményre rendőrségünk figyelmét.

— **Nagytelki alapítvány.** Grünhut Henrik ur, ki már több ízben sejeit adta a tanügy iránti érdeklődésének a helybeli izz. iskola szegénysorsu és szorgalmas tanulóinak jutalmazására 1100 frt. alapítványt tett, melynek kamataiból egy a leány mint a fiú iskolában több szorgalmas növendék 1—1 arany jutalomban részesül már ez évben. — A tényhez nem isünk commentárt.

— **Junialis Hévízen.** A keze helyi fiatal gazdák nagyon kegyesek vannak elégedve a sikerrel, melyet a f. hó 22-iki hévízi mulatsággal felmutathatnak. Ilyen minden ízben sikerült, népes mulatság Hévíz történetében még nincs. Ezt hátrán arany betűkkel jegyezhetik bele. A táncz helyiség egyszerűen, de igen csinosan volt felszerelve, dícséri mesterét. György József György Turdó bérlet. Az idő kellemes s mikor este feltűntek az égen a ragyogó csillagok, aranyos hintók rohogtak Hévíz minden irányból s hozták a még aranyosabb kecses hölgyeket, kiknek szempárjai úgy ragyogtak, mint a napsugár, szinte olvadt tőle a frakkos, klakkos és lakos világ. A táncz csak 9 óra felé vette kezdetét. Az első négyest közel 50 pár tánczolta. A tánczosok sorában látnak: Garger Zseni, Somssich Katinka, Cserenyés Elekka és Rózika, Markó nővérek, Kis Margit, Kacsokovits Jenka, Takách nővérek, Bendekovits Istvánné, Kummer Rózsa, Reischl Irma, Mőzer nővérek, Stelánis nővérek, Takách Imréné, Vlasits Sándorné, Zatureczky nővérek, Hencz Antalné, Bolka Amanda, Dunszt Mariska, Bogyay Irén, Beszedics Mariska, Szastics nővérek, Kovács nővérek (Sümegről), Klász Vilma, Vértessy nővérek. Saáry Pirokka, Hómay Gizella stb. stb. urnők. Az ég csillagai már rég elfűntek s a nap sugarai aranyozták be Hévíz lombos fáit, mikor az utolsó csárdás „hogy volt”-ja elhangzott. De hát, minden mulandó csak a... sir órok!

— **Névnap Vízrendvayéknél.** Igen kedélyes és szép számu valóban impozans társaság gyűlt össze f. hó 22-én Dunakaton Vízrendvayné Paula urhölgy barátságos üdvözlésére, ki tudva levőleg még a régi jó időkől való igazi magyaros pártlan házi asszony. A lesteleten társaság kitűnően érezte magát. Az első teiközöntől Pálfi Elek mondtotta. Igen kellemes hatást gyakorolt a szent balázi káplán következő alkalmi versev tónusja:

Magyar hölgynek születél,
Aldd érte vörösdalt!
Magyar hölgynek születni
Nagy és szép gondolat!
Igy zeng a kedves költő,
A fenkölt Garay,
Kinek mint szent aszolozmánk
Ibellek dalni.
E fenn magasztalt költőt
En alként folytatom,
Hogy egy ily drága hölgyet
Ünnepelünk s napja...
Ki bájos szép neműnk
All mintá kép gyönyöri,
S helyt áll e drága nének
Mindamban egyorvóni.

Magasztos hírű delnő
A nagy Grachus anya,
Mert vegzebb — drága kince
Két gyermeke vala.
De míg ez csak szerette,
Addig Losoncyné
Földöz a honnak...
At döfve ön sziedt.
Léjrt a harszi mult már
Honrt nem halni, éni kell,
Az a magyar hölgy, ki fiait
Ekként neveli fel.
Miként te is nagy ünnepeit
Ezt oly bölcse tevéd.
Hogy méltán érdemled ki
A „magyar hölgy” nevé.
Mőzad oly egyszerű szerény vagy,
Csaknem ifjnytelen,
De drága lelki kincsed
Igy nagy, szertelen,
S kit ily nagyon kitüntet
Érdnygel a nagy ég;
Műltó hogy bein tiszteljek
A „magyar hölgy” nevé...

— **Iparos tanoncok vizsgája.** A helybeli iparostanonc iskolában e hó 16-án folyt le a vizsga szép érdeklődés mellett, a kiküldött bizottsági tagok teljes meglegedésére. A vizsgálat napján az iparostanoncok készítményei is kiállítottak. További bizdításul ide itatjuk a kiállított és kiállított tárgyak neveit: Veinberger József, lakatos, tányérmelegítő. — Szij Pál, kovács, patkó. — Paucics Sándor, asztalos, zsámoly. — Falak Dávid, asztalos, zsámoly. — Mosonyi Ferencz, cipész, egy pár felcipő. — Ferk Lajos, csizmadia, egy pár kis tejeles. — Trojkó Kálmán, kalapos, gyermek kalap. — Pánovics Ferencz, kárpitos, ablak vankos. — Homper Ferencz, kádár, kis hucska. — Horváth István, cipész, egy pár gyermek cipő. — Rothmann József, lakatos, szoba zár. — Krücsi János, csizmadia, egy pár gyermek csizma. — Veisz Dávid, hadagos, petroleum kanna és kávé doboz. — Kurnicz József, szíjgyártó, vadász táská. — Bon László, kovács, lópatkó. — Veisz Henrik, lakatos, fűtő ajtó. Dattler István, hadagos, cukortartó. — Bendek János, cipész, egy pár női cipő. — László István, cipész, pár kis női cipő. — Balint Ferencz, cipész, pár kis női cipő. — Németh István, ác, tetőzet rajz. — Spieller József, asztalos, templom ajtó és kapuzat rajz. — Krénusz Károly, kőmíves, tető terv rajz. — Rütter Frigyes, ác, tető terv rajz. — Nyakas Ferencz, kőmíves, építészeti terv rajz. — Farkas József, cipész, pár gyermek cipő. — Hertelendi József, cipész, pár cipő. — Steimicz Mór, részöntő, két rézfokos. — Kurian Vilmos, cipész pár cipő. — Németh Mihály, csizmadia, pár csizma. — Bodzai Lajos, lakatos, szoba-zár és kulcs. — Szalóki István, szabó, nadrág. — Monászi György, asztalos, kis asztal. — Simonics Imre, szíjgyártó, vadász táská. — Vlasits Rókus, szabó, mellény. — Schwarcz Géza, kádár, kis hordó. — Tilosnécz József, cipész, kis gyermek topány. — Szánkó András, cipész-kis gyermek cipő. — Thebes András, kádár, kis hordó. — Szántó Lajos, kőmíves, terv és hómik rajz. — Krányecz István, asztalos, kis szublat. — Cselhoffer József, lakatos, kapukulcs. — Steiner Aladár, géplakatos, géptani rajz. — Dohes József, géplakatos, géptani rajz.

— **László napja.** Kedélyes névnap lakomára gyűlt össze Csurnus László kegyes. tanár névnapjának elő-estéjen a nevezett tanároknak néhány jó barátja, pályatársa és ismerőse a helybeli kegyes. szőlejeben Vasora alkalmával, mely igazán magyaros volt, föl. *Jankó Károly* igazgató üdvözölte röviden de melegen az ünnepeket. A társaság kedélyes mulatozásban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **Magyar-Nézdahelyről** értesítenek hennünket, hogy a lapunk által is — különben fentartással közölt azon hír, mely szerint ott egy kis leánya dühös eb által megmaratván, e marás következtében nagy kínok között halt meg — nem felel meg a valóságnak. Igaz ugyan, hogy az illető leány a réten egy kutyja által megmaratott, de halála nem ennek következtében történt, hanem csendesen, inkább a kiállított ijedelem és felelem következtében.

— **Párba mánia** volt a napokban Keszthelyen. Egyik kihívta a másikat érte. A segédek aztán kibékültek a feleket, két esetben azonban letetlen volt, vérnek kellett folyni. Jezorniczky László földbirtokos Yezér Károly gazdaszával, Bogyay Jenő földbirt. pedig Kacsokovics m. kir. honvédhuzár tisztihelyettesével vívott. A kard volt a fegyver mindkét vívó félnek s az első kis piros vér megadta a lovagias elégtételt. A párba oka egyszerű összeszólalkodás. A párba józoknak a bíróság előtt lesz dolguk, mert a csendőrök bejelentették az esetet.

— **Ülőnkúra mellet.** A magyarors. tanács „Archáza” és „Estős-atap”-ja javára a keze helyi községi elemi fiú- és leányiskola egyes — összesen 10 — osztrályaiban, a felettes iskolaszék beleegyezésével gyűjtő perselyek állítottak fel s a tanítók minden alkalommal bizdították a tanulókat egyeléken kívüli a játékonyság gyakorlására. A gyűjtő perselyek a tanulók nagy érdeklődése közt mindíg a tanév végén bontottak fel; az ezen 1888/9. tanév gyűjtő per-

selyeibe a tanulók adományakép 14 frt 82 kr. folyt be. Ez magában véve nem sok, de sok kevés halomná nő. Ha tágas házak minden városában úgy cselekednének a tanítók, mint a keszthelyiek, az árva- és Eszter-alap szép összeget kaphatna évről-évre.

Győr városa a kir. tábláért.
A Győri Hírlap június 23-iki számában közli azon feliratot, melylyel Győr város közönsége a kir. tábla egy osztályának (Győri leendő elhelyezéseiről) folyamodik. A felirat, mely közbemondva stílistikailag is kitűnő mű, hatalmas argumentumokkal iparkodik meggyőzni az igazságügyminisztert, hogy a dunántúli városok között egy sincs, mely annyira hivatalos volna magába fogadni a kir. táblát, mint Győr. Az indoklásban egymásután körvonalozza Győrnek kereskedelmi fontosságát, a dunai és vasúti élénk forgalmat, 26 személyvonat közlekedik naponta, a szerencsés geográfiai fekvést az egészségügy, tanügy érdekében létesített intézményeit, építkezéseit, külvárosait, kedvező lakás viszonyait, társadalmi előnyeit, hazafias szellemét, s azokat az áldozatokat, melyeket a város kész hozni stb.

Názújszét. Károlyiék színtársulata Keszthelyen kedvező fogadtatásban részesül. Már eddig vagy háromszor volt feltűzés, ha a tündökvendégek a jövő hóban megérkeznek, még többször is lesz. A színtársulat tagjai közül a keszthelyi közönség szeretetét Serflőzy Etel, Mátrai Margó, Szigeti Lajza, és Nyilasi Mátyas a kitűnő komikus nyerte meg. Ez ideig az operette előadások jártak, valószínűleg máris is kerül a sor.

Hévízen már teljes a saison. Annyi a vendég, hogy utabban érkezőknek vagy épen nem, vagy csak nagy nehezen tudnak lakást adni, pedig most a tavaszfélen épült egy új ház, melyben 20 vendég szoba van. Nagyon elkélne még, ha egy nagyobb szerű 40-50 lakosztályt magában foglaló ház építenék s a tulajdonos gróf Festetics T. bizonyára rövid idő múlva segít is a hiányon!

Zárvizsgálatok. A múlt hét a tanulók nagy hete volt, erre esett a zárvizsgálatok zöme Keszthelyen orvondetes esemény számba megy, hogy a szülők, tanügy barátok s különösen az iskolászeki tagok közül: Dr. Csányi Gusztáv írk. szék. elnök, Dr. Dunszt F. apát, Prager Farkas Kohn Salamon, Trsztyánszky L., Hensch Arjád, Sparszam Pal, Lénárd Ernő stb. nagy buzgalommal jártak el a zárvizsgálatokra. A tanítóknak és tanulóknak jól esik ha látják és tapasztalják, hogy érdeklődnek az ügy iránt, melyet odandással szolgálhatnak.

A mérgezés esete, mely lapunk múlt számában említve volt, mint időközben kiderült más fordulatot vett. A törvényszéki boncolásnál ugyanis egészen más megerőnyeg találtatott a hirtelen elhalt Tóth József gyomorreszeiben mint a Gall und Wind Rosoglió féle folyadék és ugyanezért Tóth felesége a vizsgáló bíróság által letartóztatván, ellene mérgezés büntetése miatt a vizsgálat megindított.

Baleset. A sánczi uradalmi majorban f. hó 26-án egy hantuzó késesekét kezelő béres az eke telet levő üléshől egy nagyobb zökkenésnél lebukott és éppen az eke elé úgy, hogy az ekekések ugyancsak végigszántották a hátát, ha a szerencsétlen ember hátával esik a földre, akkor menthetlenül veszte van, mert így a kések a hasnak mennek és összes beleit kiforgatták volna. Így azonban a megjelent orvos a hasított sebeket összevarrta és a béres fel fog gyógyulni.

Magyarosodás Veszprém-megyében. Veszprémvármegye legutóbbi törvényh. bizottsági ülésében a Bakonyban fekvő német községek magyarosodási ügye került szóba. Az 1880-ki népszámlálás adatai szerint az idegen ajkú lakosok (52 ba konyi községben) az összes lakosságnak 65% -át képezték, s a magyarajkúak 35% -ot. Vargyas Endre tanfelügyelő előterjesztése szerint a népiszkolák dícséretre méltó tevékenységet fejtettek ki, úgy hogy 1880. óta a haladás a magarság előnyére 10%. A tanfelügyelő egyúttal indítványt tett a magyarosodás ügyének végleges programjának megállapítására, melyet a közigazg. bizottság elfogadott s mely abban áll, hogy kisdödvödök s nyári gyermek-menhelyek állítassanak fel a vegyesajkú községekben hogy a gyermekek már némi magyar nyelv-ismerttel jöhessenek a népiszkolába. Indokolt a remény, hogy újabb 10 év alatt a veszprémmegyei idegen ajkú községek teljesen megmagyarosodva lesznek. A burzói lelkészeknek és tanítóknak az eddigi sikerreért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Vízbeutalt. Egyed János pakod-hegyi lakosnak hasonlóvá 15 éves fia f. hó 20-án fürdött ment a közeli Zalába. Egyed János gyermek leányta ruháit a hirtelen beleugrott a folyóba. Eleinte uszni kezdett, de ereje csakhamar elhagyta és alámerült. Parton álló társai halottak segítségkérését, de nem volt bátorságuk segínyére menni; s így a fia a vízbe jut. Holtestét azon napon meg megtalálták.

Egyenruházott. A keszthelyi önk. társulat-egyet nem nyugodott, míg oly alapszám nem lett szert, melyből az egyf. szegényebb sorsú működő tagjai számára egyenruhát készíthetnek. Az egyf. már ez évben elérte szűz, a múlt héten 15 működő tag számára készíthetett egyenruhát. Helyes intézkedés.

410 — **Süketeknek.** Egy oly egyén, ki egy egyszerű eszköz által 23 évig tartó süketesség és fülzúgástól gyógyított meg, kész annak leírását német nyelven minden megkeresőnek ingyen atkúldeni. Caim: Nicholson I. H. Bécs, IX. Kollingasse 4.

Időseiről egészségügyi tanulmány.
Az ember szakadatlan mindenféle vesztéyek által látja magát körülveve. Fegyvertelenül kell a fekevesztett elemekkel dacolnia, s míg a küzdelem a létért egész erejét veszi igénybe, teste elsenyved szemle megbenül. Csöndben és alattomosan láthatatlan szárnyakkal csap le a betegség áldozatára befészkel magát a velőbe, melyet lassankint fölemeszt s az ember nem egyszer későn ébred a borzasztó valódatára. Ekkor azután remegve keres ment-segét segítségét. Az orvossg, mely ma már nagyon előrehaladott, gyakran visszaránlja a szenvedőt a romlás széléről, akutatja az állat- és növényvilágot a levegőt, a vizet és földet — az egész természetet, ellenszert keresve, a természet nem tukarkodik gyógyító adományaival.

A leborzasztóbb s legelterjedtebb betegségek közé a földön tartoznak kétségkívül azok, melyek az emberi test legfontosabb szerveit támadják meg, aminők a vese és májba. Mert tény, hogy a legtöbb ember ebbe hal meg.

A tudomány itt is egy megoldatlan rejtély előtt áll s geniusa tehetetlenül érezti le szárnyait, melylyel gyakran fölemelkedett az ismeret világosságához. De a természet e csapásokkal szemben is könyörületlennek mutatkozik az ember iránt, amennyiben föltelezte neki az egyetlen szert, mely ezt az alattomos betegséget legyőzi és meggyógyítja Warner Sale Curejét.

Mint minden nagy horderejű új találmány a világon, úgy ez is eleinte sok megtámadtatásnak volt kitéve, mivel a rossz, fájdalom előbb ver gyökeret, mintsem az emberiség igaz jótéményei elismertének.

Amde ez a szer lassan bár, de szüntelenül utat tör magának, nem is lehetett az másként, s ma ezernyi ember, akik máj- és veseháiban szenvedtek, gyakorlatilag kiprobálták ennek a szernek kitűnő hatását és előítélet nélkül való orvosokkal együtt hálásan ismerték el gyógyító erejét, mely megmentette őket, olyan orvosokkal, a kiknek valóban az a céljuk, hogy a tudomány érdekében és betegjeik jóvoltára haladjanak s minden igazi gyógyszerert megismerjenek. S ha ennek daczára tudatlanságból vagy előítéletből itt ott még mindig hecsmerőleg ítélnék. Ilyen szerencsés találmány fölött az figyelmet sem érdemel szemben a hatalmas eredményekkel, melyeket fölülmúlni képes.

Egy üveg ára 2 frt. Kapható az ismeretebb gyógyszerárakban. Főraktár: Szalvator gyógyszerár, Pozsony. 417

Irodalom.

Budapesti Hírlap. (Szerkesztők és lap tulajdonosok: Csukási József és Bátkó Jenő.) A Budapesti Hírlapnak a hazai művelti olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét: minden pártérdek mellözésével küzdött nemzetünk és tájunkért, ez egyetlen jelszóval: *magyarság!* Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfényesebb eredményt a Budapesti Hírlap érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozóársak egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény felől rendszer levezetőn kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a Budapesti Hírlap arról rögtön ne adjon hírt és kimerülő tudósítást. A Budapesti Hírlap politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló buzai publicistákkal híven a lap független, magyar pártérdekeket nem ismerő szemléhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsíró jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleti felől távirati értesítésekkel látnak el rendszer levezető, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. Budapesti Hírlap távirati tudósítási ma nap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön meg táviratorozzák. A külföldi rendszer tudósítókön kívül minden fontosabb esemény felől a szerkesztőség külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A Budapesti Hírlap e célokra havonként öly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy egy hírlap egész költség vetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesítő organuma a sajtónak. A Budapesti Hírlap Tárcarozata a lapnak egyik erősege s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirozatosai kitű-

nő szurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismeret legügyesebb tudósítóira van hívva Rendőrségi és törvényszéki rovatai külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a Budapesti Hírlap helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A vagyoncsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közli. — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr., Az előfizetések vidékről legel-szerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt: A Budapesti Hírlap, Kiadó-hivatálnak, IV. kerület, Kalapácsa 16. szám. 412 3-3

Közgazdaság.

Cs. kir. szab. Adriai biztosító-társulat Triestben. Az 1888-dik év ugy szólna a teherképesség próbaköve volt a biztosító intézetekre nézve. — Azok köze, melyek a próbát tényesen kiállották, bátran sorolható az Adriai biztosító-társulat, mely azon érzékeny vesztéség daczára, mely a jégbiztosítási osztályban érte, felelte kedvező szármadással léphetett biztosítottai és részvényesei elébe. — Az Adriai biztosító-társulat immár azon helyzetben van, hogy függetlenítheti magát egyik vagy másik biztosítási ág üzletllyásától. — Nagy biztosítéki tőkét oly jövedelmet hoznak az említett társulatnak, melynek segítségével az egyensúlyt helyreállíthatja, ha egyik vagy másik üzletág vesztésséggel járna. Az Adriai biztosító-társulat 1888. évi szármadása igen lapul-ságos. Alból azon meggyőződés nyerhető, hogy csakis oly kiváló és nagy tőkékkel bíró intézetek mint az Adriai biztosító-társulat állhatnak fenn rendíthetetlenül a jelenlegi versenyhullámzás közepette, míg fiatal, csekély rendkívüli tartalékokkal ellátott intézeteknek létükért nehéz küzdelmeket kell vívniok. — Az említett társulat közgyűlése f. év június 6-án tartott meg Triestben, s az ez alkalommal beterjesztett 1888. évi igazgatósági jelentésből a következő lényegesebb adatokat közöljük: I. Életbiztosítási osztály. — Ezen biztosítási ág az Adriai biztosító-társaság által különös előszeretettel ápolatik; korántsem folya-modik külsőleg sokat igérő és kápráztató, de valóságban üres kombinációk csébeszközéhez hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztosítási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről fényes tanúságot tesz az 1888. év: A kiállított kötvények kerek 10 és fél millió frt tőke és 14.755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás múlt év ellenében 4.779.330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztosítási állomány immár tehát az 50 millió forintot túlhaladta. — Ez 50.334.381 frt tőké és 129.750 frt járadékot tesz. A halál és életeset biztosításokért történt kifizetések ezen ágazatok művelése óta 13.871.080 frtot igényeltek. A díjartalék 750.550 frttal emelkedett és 9.793.653 frtot tesz. Az életbiztosítási osztály a nyeresémmel biztosítottakra eső rész levonása után 106.809 frt 45 kr. nyereséget mutat fel. II. Elemi (tűz-, szállítmány- és jég) biztosítások. Míg az 1887-évből a tűzbiztosítás nagy vesztésséggel járt, s a jégbiztosítási osztály díjbevétele 7.860.205 forintra rugott, viszbiztosításokra 2.303.268 forint fordítottat. Kárókért 5.917.622 frt fizetett, melyből 2.174.205 frt a viszbiztosításokra esik; ezenkívül 208.421 frt még függőben levő kárókért tétetett félre. A díjartalék a tűzbiztosítási ágban 1.475.641 frtra rug; s a saját számlára maradt díjbevétele 50% kamattal teszi; a szállítmánybiztosítás díjartaléka 10.109 frtot tesz. Az időbeli díjak tárczája az elmúlt évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes lorgalmi ágakban előfordult károk fejében 148 millió frtot fizetett ki. A főzármadás 272.247 frt 64 kr. nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után részvényenkint 50 frt osztalék kifizetése határozottat el. Az értékpapírok nyereséget mutattak fel, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetősen kedvezően zárult, holott a jégbiztosítás igen tetemes vesztésséggel járt. Ezen vesztéség fedezésére azonban az előbbi években gyűjtött jégbiztosítási külön tartalék állt rendelkezésre, mely azonban csak részben vevetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jégvészesség egy részét a többi osztályok lorgalmi többletéből fedezni, úgy hogy a jégbiztosítás külön tartalékára még 200.000 frt új számlára elő-írható volt. A három elmozósítási magasabb értéke által eredményezett nyeresé-

a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg, vagyis 169.433 frt az ártolyam tartalék-emelésére fordítottat. A társulat tartalékai (a 4 milliót tevő részvénytőkén kívül, melyre 40 kamat — 1.600.000 forint fizetett be) 1888. decz. hó végével a 12 millió frtot túlhaladja, és pedig az életbiztosítások tiszta díjartaléka 8.844.863 frt a tűzbiztosítások jiszta díjartaléka 1.475.641 frt, a szállítmánybiztosítás tiszta díjartalék 10.109 frt, a jégbiztosítás külön tartaléka 200.000 frt, az ártolyamigadózások tartaléka 240.297 frt, az életbiztosítási ág külön nyeresémtartaléka 250.000 frt és az általános nyeresémtartalék 1.085.129 frt. — Az Adriai biztosító-társulat már egy fél század óta van hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete illetve magyarországi osztálya Budapestben Bárd Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll. 416

Nyiltér*)

Neiden-Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis d. 9.25 p. Meter (in 18 Quat.)
Schwarze, weisse und farbige Neiden-Damasche von H. 1.40 bis d. 7.75 p. Met. (18 Quat.) — versendet rabel und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal ma gára felelőséget a szerk.

Felelős szerkesztő:

VARGA LAJOS

HIRDETÉSEK.

2119. 1889.

Arverési hirdetmény.

A n. kanizsai kir. törvszék telekvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Dr. Neusiedler Antal ügyvéd n. kanizsai lakos végrehajtónak Sipos Menyhárdné sz. Zsuhár Juli végrehajtást szenvedő habhóti inko elleni 28 frt 25 kr. tőke, 1888. nov. 2-tól járó 6% kamattal, 1 frt 20 kr. bélyeg, 7 frt 5 kr. végrehajtás kérémi 7 frt 15 kr. jelenlegi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvszék területéhez tartozó, a habhóti 46 sz. tkben A + 61 hr. sz. a. felvett 174 frt becsült egész ingatlan, az ugyanazon tkben A + 160 hr. sz. a. felvett 88 frtra becsült, az u. n. tkben A + 511 hr. sz. a. felvett 126 frtra becsült az u. a. tkben A + 519 hr. sz. a. felvett 26 frtra becsült, az u. a. tkben A + 577 hr. sz. a. felvett 22 frtra becsült egész ingatlanok az 1881. évi LX. t. cz. 156. §. a. pontja alapján, az u. a. tkben A + 840 hr. sz. a. felvett ingatlanok Zsuhár Juli férj. Sipos Menyhárdné ill. 558 frtra becsült $\frac{1}{3}$ része, az u. a. tkben A + 857 hr. sz. a. felvett 168 frtra becsült egész ingatlan az 1881. évi LX. t. cz. 156. §. a. pontja alapján, az u. a. tkben A + 985 hr. sz. a. felvett ingatlanok Zsuhár Juli férj. Sipos Menyhárdné ill. 133 frtra becsült $\frac{1}{3}$ része, az u. a. tkben A + 1167 hr. sz. a. felvett ingatlanok u. azt illető 184 frtra becsült váltság köteles ingatlan $\frac{1}{3}$ része, az u. a. tkben A + 578 hr. sz. a. felvett 12 frtra becsült egész ingatlan az 1881. évi LX. t. cz. 156. §. a. pontja alapján — a C. I. a. Zsuhár János javára bekebelezett holtig tartó haszon elvezeti szolgalmi jog épségben tartásával.

1889 évi július hó 30. napján délelőtt 10 órakor

Habótközvet házánál Dr. Neusiedler Antal felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kielt becsár.

Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírral a kiküldött kezéhez letenni.
Vevő köteles a vételár három egyenlő részletben még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítottól 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítottól 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott mód szerint a n. kanizsai kir. adó mind letéti hivatalnál lefizetni.

Kelt N. Kanizsán, a kir. törvszék mint telekvi hatóságánál 1889. évi július hó 3. napján.

Gr. HUGONNAY
kirendelt kir. tszéki bíró.

419 1-1

Köflachi fehér-mész

elismert jelességű minőségben.

Szállítás pontos, vagonokban a 10.000 kilogramm

franko pályaudvar Kanizsa 96 frt. o. ért

Megrendelések egyenesen intéztetni kéretnek

Kalkwerke in Köflach (Steiermark.)

